

**WYMAGANIA EDUKACYJNE
Z PLASTYKI DLA KLASY IV
OPARTE NA PROGRAMIE NAUCZANIA PLASTYKI
W KLASACH IV-VII SZKOŁY PODSTAWOWEJ
Autor: Beata Mikulik**

Wymagania edukacyjne modyfikowane przez nauczyciela przedmiotu

Temat lekcji/ temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Zaproszenie do sztuki						
1. O wyobraźni, naśladowaniu rzeczywistości i zabawie. Artysci malują to, co lubią. / „Ludzie, rośliny i zwierzęta w ogrodzie sztuki”	I.1 I. 6 II. 1 II. 2 II. 6	<ul style="list-style-type: none"> sztuka, piękno, wyobraźnia plastyka artysta obrazy (dzieło malarzkie, wyobrażenie przedmiotu) rzeźby budowle przedmioty użytkowe (pojęcie podane w sposób opisowy) autoportret, portret realizm (pojęcie podane w sposób opisowy) 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: <i>O podręczniku</i>, s. 4–5, 1. <i>Zaproszenie do sztuki</i>, s. 6–8 reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka praca z tekstem prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: rysunkowa, barwna kompozycja pastelami suchymi z elementami kolażu (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) prezentacja i omówienie prac uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie znaczenia sztuki dla człowieka, znajomość wybranych tematów dzieł sztuk, dziedzin plastyki i znaczenia wyobraźni w tworzeniu - 2 tworzenie barwnej, uproszczonej kompozycji plastycznej na dowolny temat o małej ilości elementów, niewielkiej oryginalności, stosowanie prostych form do uzupełnienia pracy kolażem - 3 	<ul style="list-style-type: none"> określanie znaczenia sztuki dla artysty, znajomość roli artysty, różnorodnych tematów dzieł sztuki, dziedzin plastyki, określanie znaczenia wyobraźni w tworzeniu, wskazywanie i opisywanie dzieł opartych na odtwarzaniu rzeczywistości oraz grze wyobraźni-4 tworzenie wieloelementowej kompozycji na dowolny temat, kreatywność, pomysłowość w ujęciu tematu, kompozycji, stosowaniu ciekawych zestawień kolorów, wzbogacanie pracy poprzez stosowanie ciekawych form plastycznych wykonanych techniką kolażu-6 tworzenie oryginalnego autoportretu-5
O kresce i o rysowaniu						
2. Jak pracuje artysta? / „Wśród gałązek, krzewów i pajęczyn”	I.1 I.5 II.1	<ul style="list-style-type: none"> wyobraźnia, wyobrażenie obraz (dzieło malarzkie) malarz rysunek kreska 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: <i>2. Bogactwo natury a narzędzia sztuki</i>, s. 10–11 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja i omówienie reprodukcji praca z tekstem rozmowa nauczająca 	<ul style="list-style-type: none"> wskazywanie prostych rzeczy w naturze przypominających kreskę określanie związku używanego narzędzia z różnorodnością uzyskiwanych kresek w rysunku na podstawie własnej twórczości i wybranego dzieła plastycznego-3 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość wielu różnych rzeczy przypominających kreskę w naturze-4 określanie wpływu używanego narzędzia na tworzenie różnorodnych kresek w rysunku, określanie charakteru kresek we własnych pracach i opisywanie ich w różnych poznanych dziełach plastycznych-5

* Numery treści nauczania w podstawie programowej

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
3. Teatr cieni. / „O kocie i jego wąsach – zwierzęta domowe i dzikie” lub „W gospodarstwie wiejskim, ogrodzie zoologicznym i cyrku”	I.1 I.5 II.1	<ul style="list-style-type: none"> • kreska • kontur • rysunek • rysunek konturowy • przybory rysunkowe, techniki rysunku 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 3. <i>Kreska jako kontur</i>, s. 12–13 • ilustracje z podręcznika i wybranych źródeł • lampa biurowa • albumy ze zdjęciami zwierząt 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • ćwiczenie • prezentacja i omówienie reprodukcji • rozmowa nauczająca • praca z tekstem • ćwiczenie plastyczne: linearna kompozycja wybranym narzędziem, wycinanka • prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna lub/i grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość pojęcia konturu, narysowanie określonych przedmiotów za pomocą rysunku konturowego-2 • wskazywanie konturu w wybranym dziele plastycznym-2 • komponowanie prostej, typowej pracy plastycznej na określony temat, posługiwanie się konturem, kreską wykonaną różnymi narzędziami, umieszczenie niewielkiej ilości elementów w kompozycji-3 • znajomość wybranych cech przedstawianych zwierząt i ich otoczenia-3 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość pojęcia konturu, rozumienie abstrakcyjnego charakteru tego pojęcia, określanie konturów różnorodnych przedmiotów, szkicowanie konturów różnymi narzędziami-5 • wskazywanie różnorodnego sposobu posługiwania się konturem przez artyst-5 • komponowanie wieloelementowej, oryginalnej i nietypowej kompozycji plastycznej na zadany temat, posługiwanie się konturem, ciekawą kreską wykonaną różnymi narzędziami-6 • inspirowanie się naturą, oddawanie najbardziej charakterystycznych cech zwierząt i ich otoczenia w pracy plastycznej-6 • posługiwanie się konturem w wycinance sylwetek zwierząt, poprzedzone obserwacją charakterystycznych cech określonych gatunków-4
4. Kreska jako środek wyrazu artystycznego. / „Wielkie ryby w oceanie”, „Domy w tajemniczym miasteczku” albo „Kreski przedstawiają to »czego nie widać«”	I.1 I.2 I.5 II.1	<ul style="list-style-type: none"> • kreska • kreska jako środek wyrazu artystycznego • kreska jako indywidualna i oryginalna cecha twórczości danego artysty • rysunek, przybory rysunkowe i malarskie • programy graficzne 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 4. <i>Kreska jako środek wyrazu artystycznego</i>, s. 14–16 • karta pracy: <i>Kreska tworzy napisy z „charakterem”</i> • reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja i omówienie reprodukcji • praca z tekstem • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: rysunek różnymi narzędziami • prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie napisu za pomocą kreski, którego forma w luźny sposób nawiązuje do przekazywanych treści-3 • rozumienie znaczenia kreski jako środka artystycznego wyrazu nadającego pracom różny charakter, porównywanie dwóch dzieł o zróżnicowanej formie-2 • tworzenie za pomocą kreski wybranymi narzędziami prostej kompozycji pokazującej kreskę jako środek wyrazu artystycznego, który wpływa na zróżnicowany charakter pracy-3 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie oryginalnego napisu za pomocą kreski, którego forma w trafny sposób oddaje przekazywane treści-5 • rozumienie znaczenia kreski jako środka artystycznego wyrazu nadającego pracom różny charakter, np. nastój, porównywanie kresek w kilku wybranych dziełach plastycznych-4 • tworzenie za pomocą kreski wybranymi narzędziami oryginalnej, wieloelementowej kompozycji pokazującej kreskę jako środek wyrazu artystycznego, który wpływa na zróżnicowany charakter pracy-6

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
O grafice i o powielaniu						
5. Ślady przedmiotów, ślady różnych materiałów. / Kompozycja abstrakcyjna lub dowolna	I.1 I.5 I.6 II. 6	<ul style="list-style-type: none"> grafika, grafik oryginał, reprodukcja powielanie, odbitka graficzna płyta graficzna (matryca), odbijanie kreska 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: <i>5. Jedno dzieło w wielu egzemplarzach</i>, s. 18–20 reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja i omówienie reprodukcji praca z tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: wykonanie odbitki z nietypowych materiałów prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość pojęcia grafiki jako dziedziny sztuki i grafika jako twórcy-2 rozumienie odbijania matrycy jako sposobu powstawania odbitek-2 znajomość reprodukcji przynajmniej dwóch dzieł graficznych, określanie kreski jako środka wyrazu w grafice-3 odbijanie różnych materiałów mogących budować matrycę-2 tworzenie matrycy z przynajmniej dwóch rodzajów materiałów o zróżnicowanej powierzchni-2 wykonywanie odbitki z samodzielnie przygotowanej matrycy (płytki)-3 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość i definiowanie pojęcia grafiki jako dziedziny sztuki i grafika jako twórcy-4 rozumienie odbijania matrycy (powielenia) jako sposobu powstawania odbitek-4 wyjaśnianie sposobu powstawania różnorodnych dzieł graficznych na skutek odbijania płyt z różnych materiałów, używania różnych narzędzi do wykonania płyt, odbijania ich pod prasą graficzną-5 opisywanie kilku różnych dzieł graficznych, wskazywanie różnorodnie zastosowanej kreski jako zasadniczego środka wyrazu artystycznego w grafice-6 odbijanie różnorodnych powierzchni w celu tworzenia ciekawych odbitek-4 tworzenie matrycy z ciekawej kompozycji kilku rodzajów materiałów o zróżnicowanej powierzchni-5 staranne wykonywanie odbitki z samodzielnie przygotowanej matrycy (płytki)-6
6. Frotaż (przecierka). / „Kompozycja w kole” lub „Smoki i dinozaury”	I.1 I. 5 II. 1 II. 5	<ul style="list-style-type: none"> grafika, grafik odbitka graficzna powielanie płyta graficzna frotaż 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: <i>6. Frotaż (przecierka)</i>, s. 21–22 reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja i omówienie reprodukcji praca z tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: praca techniką frotażu 	<ul style="list-style-type: none"> określanie frotażu jako techniki graficznej, rozumienie, na czym polega technika frotażu-2 znajomość wybranego dzieła powstałego techniką frotażu-3 wykonanie matrycy i odbitki do frotażu o zaplanowanej, prostej kompozycji-3 	<ul style="list-style-type: none"> określanie i omawianie specyfiki frotażu jako techniki graficznej, omawianie, na czym polega tworzenie matrycy i odbitki techniką frotażu-4 znajomość i opisywanie kilku wybranych dzieł wykonanych techniką frotażu-5 wykonanie ciekawie zakomponowanej matrycy i odbitki techniką frotażu-6

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
				<ul style="list-style-type: none"> • prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywanie frotażu z dowolnej matrycy, powstałej z materiału o chropowatej powierzchni-3 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywanie ciekawego frotażu (czarno-białego lub barwnego) z dowolnej matrycy lub wykorzystywanie nietypowego materiału do wykonania frotażu-6
7. Druk płaski z niespodzianką . Monotypia. / „Na scenie – występ, koncert, przedstawienie ” lub „Kolorowy deszcz, kolorowy wiatr”	I.1 I. 6 II. 1 II. 2 II. 6	<ul style="list-style-type: none"> • grafika • druk • matryca (płyta graficzna), odbitka • druk płaski • monotypia 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: <i>7. Druk płaski z niespodzianką</i>, s. 23 • reprodukcje z podręcznika i albumów przedstawiające grafiki wykonane techniką monotypii 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji, filmu • praca z tekstem • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: monotypia graficzna lub malarska • prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość grafiki, dwuetapowego sposobu powstawania dzieł w grafice-2 • orientacyjne określanie specyfiki druku płaskiego, rozpoznawanie monotypii jako grafiki jednej odbitki-2 • dokonywanie prostych porównań między drukiem wypukłym, wklęsłym i płaskim w grafice-3 • krótkie, uproszczone opisywanie dzieł graficznych wykonywanych techniką druku płaskiego i innymi technikami-3 • wykonywanie uproszczonej kompozycji monotypii barwnej opartej na plamie malarskiej lub monotypii graficznej opartej na kresce, schematyczne podejście do tematu-3 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość grafiki, dwuetapowego sposobu powstawania dzieł w grafice-4 • dokładne określanie specyfiki druku płaskiego, dokładne określanie charakteru monotypii jako grafiki jednej odbitki-5 • dokonywanie wielu porównań między drukiem wypukłym, wklęsłym i płaskim (określanie technik, materiałów, narzędzi, wyglądu odbitki)-5 • ciekawe, rozbudowane omawianie, opisywanie dzieł graficznych wykonanych różnymi technikami, w tym druku płaskiego – monotypii-6 • wykonywanie ciekawej, oryginalnej monotypii malarskiej (barwnej) lub opartej na kresce monotypii graficznej, ciekawe ukazanie tematu-6
O barwie i malowaniu						
8. Jak technika, przybory malarzkie i podłoża zmieniają obrazy? / „W dżungli” lub „W lesie”	I.1 I.5 I. 6 II. 1 II. 6	<ul style="list-style-type: none"> • malarstwo, malarz • barwa (kolor) • kreska • obraz (dzieło malarskie) • płaszczyzna 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: <i>8. Malarstwo, czyli kolory na płaszczyźnie</i>, s. 26–28 • reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja i omówienie reprodukcji • praca z tekstem 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie malarstwa jako dziedziny plastyki, malarza jako twórcy, obrazów, dzieł malarskich, wybranych technik i narzędzi-3 • 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie, definiowanie malarstwa jako dziedziny plastyki, malarza jako twórcy, obrazów jako dzieł malarskich, wybranych technik (malarstwa akwarelowego, olejnego, mozaiki, witrażu, kolażu) i narzędzi-4

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> • papier, płótno, deska, ściana lub szyba (okno) jako powierzchnie, na których tworzone są dzieła malarskie • techniki malarskie (akwarela, tempera, plakatówka, pastele, malarstwo olejne, mozaika, witraż, kolaż) • pejzaż 	<ul style="list-style-type: none"> • zdjęcia pracowni malarskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenie plastyczne: kompozycja barwna techniką mieszaną • prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie kreski i barwy jako zasadniczych środków wyrazu wykorzystywanych w malarstwie-2 • opisywanie barw i kresek w wybranym obrazie-3 • orientacyjne określanie cech pejzażu jako tematu malarstwa-2 • tworzenie techniką mieszaną prostej, typowej kompozycji malarskiej inspirowanej naturą-3 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie kreski i barwy jako zasadniczych środków wyrazu wykorzystywanych w malarstwie-4 • trafne opisywanie barw i kresek w kilku wybranych obrazach-5 • dokładne określanie rodzajów pejzaży i cech pejzażu jako tematu malarstwa-5 • tworzenie oryginalnej, złożonej, wieloelementowej kompozycji malarskiej inspirowanej naturą, wykorzystywanie możliwości różnych technik w pracy plastycznej-6
9. Barwy czyste – podstawowe i pochodne. / „Tęczowy ogród” lub „Rajski ptak”	I.1 I. 3 II. 1 II. 6	<ul style="list-style-type: none"> • malarstwo, malarz • barwa • barwy podstawowe, barwy pochodne • mieszanie barw • odcienie barwy 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 9. <i>Barwy czyste – podstawowe i pochodne</i>, s. 29–31 • karta pracy: <i>Barwne koło – mnożenie kolorów</i> • reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł • zdjęcie tęczy 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentacja reprodukcji • praca tekstem • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: kompozycja malarska plakatówka mi • prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie barw podstawowych i pochodnych oraz sposobu tworzenia barw pochodnych-2 • samodzielne uzyskiwanie barw pochodnych w modelu koła barw-3 • obserwowanie i wyodrębnianie barw podstawowych i pochodnych w naturze oraz we wskazanym obrazie-3 • tworzenie prostej kompozycji z wyobraźni o niewielkiej ilości elementów, w której zastosowane są barwy podstawowe i pochodne-3 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie barw podstawowych i pochodnych, wskazywanie sposobu tworzenia barw pochodnych, stosowania ich w dziełach sztuki i wykorzystywania w życiu codziennym-4 • samodzielne uzyskiwanie barw pochodnych w modelu koła barw, staranność wykonania-4 • obserwowanie i wyodrębnianie barw podstawowych i pochodnych w naturze oraz w różnych dziełach sztuki-5 • tworzenie oryginalnej, złożonej kompozycji z wyobraźni o dużej ilości elementów, w której zastosowane są ciekawie zestawione barwy podstawowe i pochodne-6 • posługiwanie się różnymi sposobami mieszania barw w pracy plastycznej-6j

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
10. Barwy ciepłe i zimne. / „W niebieskich lub różowych okularach – portrety” lub „W jakich górach wolę być – błękitnych czy czerwonych?”	I.1 I.3 I. 6 II. 1 II. 6	<ul style="list-style-type: none"> • malarstwo, malarz • barwa • barwy podstawowe, barwy pochodne • barwy ciepłe (gorące) • barwy zimne (chłodne) • temperatura barwy (barwy cieplejsze, barwy chłodniejsze) 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 10. <i>Barwy ciepłe i zimne</i>, s. 32–34 • karta pracy: <i>Ciepłota barw – skojarzenie czy odczucie?</i> • reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja i omówienie reprodukcji • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: kompozycja akwarelą uzupełniona pastelami olejnymi i kolażem • praca z tekstem • prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie barw ciepłych i zimnych, odwoływanie się do skojarzeń z życiem codziennym-2 • orientacyjne wskazywanie barw ciepłych i zimnych w kole barw-2 • wskazywanie barw ciepłych i zimnych w wybranym obrazie-3 • tworzenie prostej kompozycji w barwach ciepłych i zimnych-3 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie barw ciepłych i zimnych, odwoływanie się do skojarzeń z życiem codziennym, określanie, porównywanie temperatury barw cieplejszych i chłodniejszych-4 • określanie i porównywanie temperatury barw w modelu koła barw-4 • wskazywanie barw ciepłych i zimnych w różnych dziełach malarskich, porównywanie temperatury barwy-5 • tworzenie oryginalnej kompozycji, złożonej pod względem formy i ilości elementów w barwach ciepłych i zimnych-6
11. Gama barwna. Akcent kolorystyczny. Wiele akcentów, jeden akcent. / „Pokaz fajerwerków”, „Samotna łódka na morzu” lub „Zdobycza szczytu”	I.1 I.3 I. 6 II. 1 II. 6	<ul style="list-style-type: none"> • malarstwo, malarz • barwa • barwy podstawowe, barwy pochodne • barwy ciepłe, barwy zimne • wąska gama barw ciepłych, wąska gama barw chłodnych, tonacja • szeroka gama barw • akcent kolorystyczny • pejzaż ze sztafażem 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 11. <i>Gama barwna. Akcent kolorystyczny</i>, s. 35–38 • karta pracy: <i>Kolorowe gamy – ubranie w wąskiej gamie</i> • reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł • niewielkie elementy stroju w szerokiej gamie barw • kolorowa krepina, taśma klejąca, nożyczki 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • ćwiczenie • prezentacja reprodukcji • praca z tekstem • ćwiczenie plastyczne: kompozycja pastelami suchymi uzupełniona elementami kolażu • prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, grupowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość wąskiej gamy barw ciepłych i wąskiej gamy barw zimnych oraz szerokiej gamy barw-2 • znajomość pojęcia akcentu kolorystycznego, różniącego się temperaturą w stosunku do gamy kolorystycznej obrazu-3 • określanie gamy kolorystycznej, akcentów w stroju i obrazie-3 • znajomość pejzażu jako tematu malarskiego-2 • wykonywanie barwnej, uproszczonej kompozycji w określonej wąskiej gamie kolorystycznej z akcentami-3 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość barw wchodzących w zakres wąskiej gamy barw ciepłych i wąskiej gamy barw zimnych, tonacji oraz szerokiej gamy barw-4 • znajomość i wyjaśnianie pojęcia akcentu kolorystycznego różniącego się temperaturą w stosunku do gamy kolorystycznej obrazu, wyjaśnianie znaczenia jednego lub wielu akcentów barwnych w obrazie-5 • opisywanie, określanie gamy kolorystycznej, tonacji i akcentów w strojach, obrazach, najbliższym otoczeniu i w naturze-5 • dobra znajomość i wyjaśnianie cech pejzażu jako tematu malarskiego, określanie sztafażu w pejzażu-6 • wykonywanie barwnej, oryginalnej kompozycji w wąskiej gamie kolorystycznej z akcentami-6

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Kalendarz świąteczny						
12. Boże Narodzenie. Gwiazdki, aniołki, łańcuchy ze słomek i innych materiałów. Podsumowanie wiadomości o kresce, barwach podstawowych i pochodnych, gamach barwnych	I.3 I. 5 III. 2 III. 3	<ul style="list-style-type: none"> sztuka ludowa tradycje ludowe kreska kontur barwy podstawowe, barwy pochodne szeroka gama barw, wąska gama barw akcent kolorystyczny 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 23. <i>Malarstwo ludowe</i>, s. 77–78; 25. <i>Rzeźba ludowa i rzemiosło</i>, s. 82–85 (ilustracje) dowolne ilustracje dzieł sztuki ludowej, eksponaty 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja eksponatów ćwiczenie plastyczne: dekoracyjne kompozycje przestrzenne z różnych materiałów rozmowa nauczająca prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość tradycji świątecznych i ich znaczenia-2 inspirowanie się tradycyjnymi ozdobami świątecznymi i tworzenie własnych-3 wykonywanie prostych ozdób świątecznych o zróżnicowanych kształtach i barwach-2 dokonywanie prostego podziału pracy na zasadnicze etapy, planowanie kolejności czynności podczas wykonywania ozdób świątecznych-3 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość tradycji świątecznych i ich znaczenia, zauważenie wpływu sztuki ludowej i tradycji ludowych na tradycje świąteczne-4 twórcze inspirowanie się tradycyjnymi ozdobami świątecznymi i tworzenie własnych, nawiązujących do nich, oryginalnych ozdób-5 staranne wykonywanie prostych i złożonych ozdób świątecznych o zróżnicowanych kształtach, przemyślanej kompozycji, kolorystyce i detalach-5 dokonywanie szczegółowego podziału pracy na etapy, planowanie kolejności czynności podczas wykonywania ozdób świątecznych-6
13. Kiermasz ozdób świątecznych i przedmiotów dekoracyjnych na wyznaczony cel. / Bombka, serwetka świąteczna, kubek, świecznik	I.1 I.2 I. 3 II. 7	<ul style="list-style-type: none"> kompozycja (pojęcie podane w sposób opisowy) barwa kreska, kontur przedmioty użytkowe, sztuka użytkowa (pojęcia podane w sposób opisowy) szeroka gama barw, wąska gama barw, akcenty kolorystyczne kompozycja rytmiczna, kompozycja symetryczna 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 11. <i>Gama barwna. Akcent kolorystyczny</i>, s. 35–38; 13. <i>Kompozycja symetryczna</i>, s. 43–45; 14. <i>Kompozycja rytmiczna</i>, s. 46–48 (ilustracje) wybrane dekoracje świąteczne 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: dekoracje malarskie przedmiotów użytkowych omówienie i prezentacja prac uczniów (prace indywidualne, grupowe, zbiorowe) 	<ul style="list-style-type: none"> współpraca i współdziałanie, uświadamianie sobie znaczenia podjętych prac na potrzeby aukcji na określony cel-2 znajomość tradycji świątecznych, tradycyjnych świątecznych motywów dekoracyjnych i wykorzystywania ich podczas dekorowania przedmiotów użytkowych-3 tworzenie prostych pod względem graficznym barwnych kompozycji dekoracyjnych na przedmiotach użytkowych-2 posługiwanie się rytmem, symetrią i określoną kolorystyką kojarzącą się ze świętami w dekoracjach wybranych przedmiotów użytkowych-3 	<ul style="list-style-type: none"> współpraca, współdziałanie, podejmowanie inicjatywy, uświadamianie sobie znaczenia podjętych prac na potrzeby aukcji na określony cel-4 znajomość tradycji świątecznych, tradycyjnych świątecznych motywów dekoracyjnych, twórcze inspirowanie się nimi podczas dekorowania przedmiotów użytkowych-5 tworzenie prostych i złożonych pod względem graficznym, przemyślanych barwnych kompozycji dekoracyjnych na przedmiotach użytkowych-6

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
					<ul style="list-style-type: none"> określanie, planowanie właściwej kolejności podstawowych czynności podczas pracy-3 	<ul style="list-style-type: none"> posługiwanie się rytmem, symetrią, wybranymi gamami kolorystycznymi, barwami kojarzącymi się ze świętami, wykorzystywanie akcentów podczas tworzenia oryginalnych dekoracji przedmiotów użytkowych-6 określanie, planowanie właściwej kolejności wszystkich czynności podczas pracy-5
O kompozycji w malarstwie						
14. Zasada równowagi. / „W kosmosie. O wielkiej planecie i małych meteoroidach” lub „Kamyczki i kamienie”	I.2 I.3 I.6 II.1	<ul style="list-style-type: none"> kompozycja komponować, skomponować zasada równowagi w kompozycji ciężar barwy barwy lekkie barwy ciężkie 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 12. <i>Zasada równowagi</i>, s. 40–42 karta pracy: <i>Równowaga – wprowadzanie ładunku</i> reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł owoce lub klocki o różnej wielkości i barwie 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: kompozycja plakatówkami połączona z wydzieranką prezentacja prac uczniów (praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość pojęcia kompozycji i komponowania-2 znajomość barw lekkich i ciężkich-3 proste określanie cech kompozycji, w której spełniona jest zasada równowagi-2 wskazywanie równowagi w wybranym dziele malarskim-3 orientacyjna znajomość fantastyki jako tematu w sztuce-2 tworzenie barwnej kompozycji o niewielkiej ilości elementów, w której widoczne jest dążenie do równowagi-3 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość i określanie pojęcia kompozycji i komponowania jako tworzenia układu elementów plastycznych-4 znajomość barw lekkich i ciężkich, określanie ich znaczenia dla uzyskiwania równowagi w kompozycji-4 określanie różnorodnych cech kompozycji, w której spełniona jest zasada równowagi (wielkość, rozmieszczenie, barwa elementów)-5 wskazywanie równowagi w kilku zróżnicowanych dziełach malarskich-5 dobra znajomość i określanie wielu cech fantastyki jako tematu w sztuce-6 tworzenie oryginalnej barwnej, wieloelementowej kompozycji
15. Kompozycja symetryczna. / „Koronkowy liść” lub „Drzewo”	I.2 I.5 II.6	<ul style="list-style-type: none"> kompozycja komponować, skomponować symetria 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 13. <i>Kompozycja symetryczna</i>, s. 43–45 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka ćwiczenie prezentacja i omówienie reprodukcji 	<ul style="list-style-type: none"> określanie cech symetrii, kompozycji symetrycznej-3 zauważanie symetrii w przyrodzie i dziełach sztuki-2 	<ul style="list-style-type: none"> określanie, omawianie cech symetrii, kompozycji symetrycznej-4 zauważanie symetrii w przyrodzie, dziełach sztuki, życiu codziennym, np. formie przedmiotów-5

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> kompozycja symetryczna kreska 	<ul style="list-style-type: none"> reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł proste przedmioty, w których można wyznaczyć oś symetrii 	<ul style="list-style-type: none"> praca z tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: kolaż, wycinanka z tkanin, koronki lub witraż z bibułek prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie kompozycji symetrycznej o niewielkiej ilości elementów z osią symetrii-3 	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie oryginalnej, nietypowej kompozycji symetrycznej o dużej ilości elementów składowych, ciekawie zakomponowanej po obu stronach osi symetrii-6
16. Kompozycja rytmiczna. Różne rytmy. / „Widok przez grodzień”, „Tkanina we wzory”, „Wieżowce” lub „Muzyczne rytmy”	I. 2 II. 1 II. 2 II. 6	<ul style="list-style-type: none"> kompozycja komponować skomponować rytm kompozycja rytmiczna 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 14. <i>Kompozycja rytmiczna</i>, s. 46–48 karta pracy: <i>Rytm przydaje się w dekoracji</i> reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł zdjęcia przyrody, w których widoczny jest rytm odtwarzacz muzyki, wybrane utwory muzyczne, np. „Sonata księżycowa” L. van Beethovena, „Lot trzmiela” N. Rimskiego-Korsakowa 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja i omówienie reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: kompozycje technikami mieszanymi (rysunki, stemple, szablony) praca z tekstem prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> określanie zasadniczych cech rytmu i kompozycji rytmicznej-2 zauważanie rytmu w dziełach plastycznych i w innych dziedzinach życia-3 zauważanie i opisywanie prostego rytmu w dziele plastycznym-2 tworzenie różnych prostych kompozycji rytmicznych różnymi technikami-3 	<ul style="list-style-type: none"> określanie różnorodnych rytmów, określanie cech rytmu, kompozycji rytmicznej-4 zauważanie, porównywanie cech rytmu w dziełach plastycznych i innych dziedzinach życia (określanie podobieństw i różnic)-5 zauważanie różnorodnych rytmów w wybranych dziełach plastycznych o zróżnicowanym charakterze-6 tworzenie oryginalnych kompozycji rytmicznych różnymi technikami-6

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Kalendarz						
17. Wielki dyskotekowy bal. Przygotowanie elementów dekoracyjnych na bal tematyczny Praktyczne powtórzenie wiadomości o kompozycji i barwie	I.2 I. 3 II. 4 II. 6	<ul style="list-style-type: none"> kompozycja zasada równowagi kompozycja rytmiczna barwy podstawowe, pochodne barwy ciepłe, zimne gama kolorystyczna szeroka i wąska akcenty kolorystyczne nastrój 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 12. <i>Zasada równowagi</i>, s. 40–42; 14. <i>Kompozycja rytmiczna</i>, s. 46–48; 11. <i>Gama barwna. Akcent kolorystyczny</i>, s. 35–38 pudełko na losy do głosowania na temat dekoracji dyskoteki kartoniki do wpisywania głosów 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: kompozycje dekoracyjne technikami mieszanymi prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> podjęcie współpracy, współdziałanie podczas prac zespołowych, planowanie kolejności czynności i etapów pracy-2 wykonywanie prostych elementów dekoracyjnych, których forma podporządkowana jest całości dekoracji-3 stosowanie określonej kolorystyki w wykonywanych częściach dekoracji-3 	<ul style="list-style-type: none"> podjęcie współpracy, współdziałanie podczas prac zespołowych, inicjowanie działań, planowanie kolejności czynności, konsekwentne realizowanie zaplanowanych działań-4 wykonywanie prostych i złożonych elementów dekoracyjnych, których forma, kolorystyka i wielkość podporządkowana jest całości dekoracji; łączenie mniejszych elementów w większe segmenty-5 stosowanie określonej, przemyślanej kolorystyki w mniejszych i większych częściach dekoracji-6
O plamach barwnych w malarstwie						
18. Co to jest plama? / „Dywan w plamy”	I.1 I.3 I. 5 III. 2 III. 3	<ul style="list-style-type: none"> malarstwo kompozycja obraz (dzieło malarskie) barwa plama barwna kompozycja luźny układ plam zwarty układ plam plamy otoczone konturem abstrakcja 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 15. <i>Co to jest plama?</i>, s. 50–52 karta pracy: <i>Plamy różnią się nie tylko kolorami</i> reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja i omówienie reprodukcji praca tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: malarstwo akwarelami lub kolorowymi tuszami prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość pojęcia plamy barwnej w malarstwie-2 określanie luźnego i zwartego układu plam barwnych oraz plam barwnych otoczonych konturem, wskazywanie ich na prostych przykładach-3 orientacyjne określanie abstrakcji jako tematu malarskiego-2 tworzenie prostych, różnych układów plam barwnych we własnych pracach plastycznych-3 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość, definiowanie, określanie pojęcia plamy barwnej w malarstwie-4 definiowanie, określanie luźnego i zwartego układu plam barwnych, plam barwnych otoczonych konturem, wskazywanie ich w różnych dziełach sztuki-5 dokładne określanie cech abstrakcji jako tematu malarskiego-5 tworzenie różnych układów plam barwnych, ciekawych pod względem kolorystyki i kompozycji we własnych pracach plastycznych-6

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Kalendarz świąteczny						
19. Wielkanoc. / „Pisanka z wielkim ogonem lub skrzydłami, czyli o pawiu, lisie, wiewiórce i smoku, które przebrały się za pisanki w wielkim koszyku wielkanocnym”	I.2 I. 3 III. 2 III. 3	<ul style="list-style-type: none"> sztuka ludowa kompozycja symetryczna, kompozycja rytmiczna szeroka gama barw, wąska gama barw, akcent kolorystyczny pisanki, palmy, wycinanki 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 22. <i>Sztuka ludowa</i>, s. 74–76; 23. <i>Malarstwo ludowe</i>, s. 77–78 zdjęcia pisanek, ludowe pisanki z najbliższej okolicy 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja eksponatów i reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: dekoracje pisanek różnymi technikami prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość tradycji świątecznych, ludowych dekoracji świątecznych palm, pisanek-2 znajomość zdobień pisanek charakterystycznych dla regionu-3 wykonywanie dekoracji pisanki, dodawanie elementów przestrzennych-3 tworzenie prostej ilustracji rysunkowej przedstawiającej elementy dekoracji świątecznych (koszyczek, serwetka)-2 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość tradycji świątecznych, określanie ich znaczenia dla rodziny, grupy społecznej i przekazywania tradycji, znajomość ludowych dekoracji świątecznych palm, pisanek-4 dobra znajomość, opisywanie zdobień pisanek charakterystycznych dla regionu-5 wykonywanie oryginalnej dekoracji pisanki, dodawanie do niej ciekawych, starannie wykonanych elementów przestrzennych-5 ilustrowanie wybranych tradycji świątecznych, tworzenie oryginalnej, barwnej kompozycji przedstawiającej elementy dekoracji świątecznych (koszyczek, serwetka)-6
Estetyka otoczenia						
20. Sztuka użytkowa codzienna i świąteczna. / „Biały obrus”, „Jak kolorowe stroiki i kolorowe serwetki zmieniają stół”	I.1 I.2 I.3 I.5 II.7	<ul style="list-style-type: none"> sztuka użytkowa estetyka otoczenia barwy podstawowe, barwy pochodne szeroka gama barw, wąska gama barw, akcenty kolorystyczne zasada równowagi, kompozycja rytmiczna faktura (pojęcie opisowo) – lekcja poprzedza tematykę faktury w kompozycji 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 20. <i>Z dziejów przedmiotów użytecznych</i>, s. 66–67; 21. <i>Wzornictwo przemysłowe i funkcjonalność</i>, s. 68–72; 11. <i>Gama barwna. Akcent kolorystyczny</i>, s. 35–38 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja inspiracji, pokaz sposobu tworzenia kompozycji, wykonywania stroików ćwiczenie plastyczne (projekt białego obrusa – kolaż, wieloelementowa, kompozycja dekoracji stołu) 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość znaczenia estetyki otoczenia, w tym kultury nakrywania do stołu, podniesienia uroczystego charakteru uroczystości rodzinnych, świątecznych, spotkań przyjacielskich poprzez estetykę stołu-2 tworzenie projektu białego obrusa w formie kompozycji rytmicznej, kolażu z papierów o zróżnicowanej fakturze-2 staranie się o tworzenie uproszczonej, spełniającej zasadę równowagi, rytmicznej, zróżnicowanej kompozycji stołu w wybranej kolorystyce z różnorodnych elementów gotowych i samodzielnie wykonanych-3 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość różnorodnego znaczenia wpływu estetyki otoczenia na życie codzienne i uroczyste wydarzenia, określanie znaczenia kultury nakrywania do stołu dla podniesienia i określenia charakteru uroczystości rodzinnych, świątecznych, spotkań przyjacielskich poprzez estetykę stołu-4 tworzenie oryginalnego projektu białego obrusa w formie kolażu jako przemyślanej, zróżnicowanej kompozycji rytmicznej spełniającej zasadę równowagi z papieru o zróżnicowanej fakturze-5

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
			<ul style="list-style-type: none"> eksponaty, przedmioty do dekoracji stołu, taca, kwiaty, owoce 	<ul style="list-style-type: none"> podsumowanie, prezentacja i omówienie prac (indywidualna, grupowa, zbiorowa forma pracy) 	<ul style="list-style-type: none"> wykonywanie projektu bieżnika o fakturze namalowanej klejem-3 	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie bogatej, wieloelementowej kompozycji spełniającej zasadę równowagi, rytmicznej, celowej i w przemyślany sposób zróżnicowanej kompozycji dekoracji stołu, twórcze wykorzystywanie elementów gotowych, samodzielne wykonywanie przemyślanych, pomysłowych, oryginalnych elementów dekoracyjnych-6 wykonywanie pomysłowego, oryginalnego bieżnika o ciekawej formie dekoracji i zróżnicowanej fakturze namalowanej klejem-5
21. Tajemnice faktury. / „Pochmurne niebo”	I.1 I. 5 II. 1 II. 6	<ul style="list-style-type: none"> malarstwo kompozycja obraz (dzieło malarskie) plama barwna faktura pejzaż 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 16. <i>Faktura – skóra plamy</i>, s. 53–55 karta pracy: <i>Kolor faktura – gładkie chropawe</i> reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł zdjęcia chmur (dodatково) 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja i omówienie reprodukcji praca z tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: kolaże z plam wykonanych różnymi technikami prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość pojęcia faktury oraz określanie jej różnic w dziełach zależnie od sposobów nakładania farb, a w konsekwencji zróżnicowania powierzchni obrazów-2 wskazywanie zróżnicowanej faktury na prostych przykładach-2 orientacyjne określanie różnic faktury w pejzażach-3 tworzenie kilkuelementowej, prostej kompozycji, w której występują plamy barwne o zróżnicowanej fakturze-3 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość, definiowanie pojęcia faktury oraz określanie jej różnic w dziełach zależnie od sposobów nakładania farb, a w konsekwencji zróżnicowania powierzchni obrazów-4 wskazywanie zróżnicowanej faktury w różnych dziełach malarskich, porównywanie wpływu różnic faktury na wyraz, odbiór nastroju obrazów-5 omawianie sposobów zastosowania faktury w pejzażach-5 tworzenie oryginalnej, wieloelementowej, ciekawie zakomponowanej pracy, w której występują plamy barwne o zróżnicowanej fakturze-6
22. Uroki akwa- reli. / „Odbicia w wodzie”, „Fontanna” lub „Wodospad”	I.1 I.2 I.5 I. 6 II. 1	<ul style="list-style-type: none"> malarstwo kompozycja obraz (dzieło malarskie) 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 17. <i>Uroki akwareli</i>, s. 56–58 reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja i omówienie materiału ilustracyjnego praca z tekstem 	<ul style="list-style-type: none"> określanie różnic faktury związanych z zastosowaną techniką malarską-2 określanie faktury plam w akwareli-3 omawianie wybranych cech dzieła namalowanego akwarelami, m.in. o tematyce pejzażowej-3 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie różnic faktury związanych z zastosowaną techniką malarską, np. farby plakatowe, akwarela-4 określanie faktury, różnego sposobu malowania plam w akwareli-4

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> • techniki malarskie (farby plakatowe, akwarela) • lawowanie • faktura plam w akwareli • faktura plam w technice farb plakatowych • niezaż 		<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastycz- ne: kompozycja techniką akwareli • prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie pojęcia lawowania w malarstwie akwarelowym-2 • wykonywanie techniką akwareli prostej kompozycji-3 	<ul style="list-style-type: none"> • omawianie różnorodnych dzieł malarskich namalowanych techniką akwareli, zróżnicowanych pod względem faktury plam, w tym kompozycji pejzażowych-5 • określanie, definiowanie pojęcia lawo- wania w malarstwie akwarelowym-4 • wykonywanie techniką akwareli ciekawej kompozycji przedstawiającej wykorzystanie możliwości techniki, posługiwanie się lawowaniem-6
O znaku plastycznym						
23. Od przedmiotu do jego znaku. / „Żywioty i zjawiska atmosferyczne”	I.1 I.2 I. 5 II. 4 II. 6	<ul style="list-style-type: none"> • znaki plastyczne • uproszczenie, proste znaki plastyczne • synteza formy • grafika użytkowa 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 18. <i>Znaki proste</i>, s. 60–62 • reprodukcje prostych znaków plastycznych z podręcznika i wybranych źródeł • komputer z prostym programem graficznym i dostępem do internetu • plansze z wybranymi znakami drogowymi • proste przedmioty z życia codziennego oraz kartoniki z odpowiadającymi im nazwami oraz pojęciami 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja i omówienie reprodukcji • praca z tekstem • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: wycinanka z kolorowego papieru • prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech formy prostego znaku plastycznego jako formy grafiki użytkowej-2 • określanie miejsc, w których spotykamy się ze znakami plastycznymi, określanie treści i sposobu jej przekazywania-3 • tworzenie prostych znaków graficznych ilustrujących wybrane zjawisko (np. przyrodnicze, atmosferyczne) lub przedmiot za pomocą tradycyjnych technik lub przy użyciu komputera-3 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie, omawianie cech formy prostego znaku plastycznego jako jednej z form grafiki użytkowej-4 • określanie miejsc, w których spotykamy się ze znakami plastycznymi, określanie treści i sposobu jej przekazywania-5 • tworzenie starannych, ciekawych pod względem formy plastycznej prostych znaków plastycznych ilustrujących wybrane zjawisko (przyrodnicze, atmosferyczne), stan, przedmiot za pomocą tradycyjnych technik i przy użyciu komputera-6

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
24. Znaki złożone. / „Mój order”	I.1 I.2 I. 5 II. 4 II. 6	<ul style="list-style-type: none"> • znaki plastyczne • proste znaki plastyczne • złożone znaki plastyczne • logo • grafika użytkowa 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 19. <i>Znaki złożone</i>, s. 63–64 • reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł • logo, np. znanych firm, akcji społecznych i marek samochodów • zdjęcia odznaczeń, m.in. Orderu Uśmiechu 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja i omówienie reprodukcji • praca z tekstem • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: praca techniką mieszaną • prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie cech złożonych znaków plastycznych, porównywanie znaków prostych i złożonych-2 • określanie prostych cech grafiki użytkowej jako dziedziny plastyki-2 • znajomość uniwersalnego charakteru przekazu znaków złożonych-3 • znajomość cech logo-2 • znajomość wybranych znaków złożonych i przekazywanych przez nie treści-3 • komponowanie przynajmniej dwóch elementów w złożony znak plastyczny-3 • tworzenie logo-3 • tworzenie złożonego znaku plastycznego o konkretnym przesłaniu, np. orderu-3 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie, definiowanie cech, formy złożonych znaków plastycznych, porównywanie form, przekazu prostych i złożonych znaków-4 • określanie różnorodnych cech i form grafiki użytkowej jako dziedziny plastyki-4 • znajomość uniwersalnego charakteru przekazu znaków złożonych i odczytywanie go na podstawie różnych znanych znaków złożonych, np. dotyczących akcji społecznych, działalności instytucji-5 • znajomość cech logo, rozumienie znaczenia jego rozpoznawalności, opisywanie formy-4 • znajomość wybranych znaków złożonych i przekazywanych przez nie różnorodnych treści-5 • przemyślane, celowe komponowanie dwóch lub kilku elementów w złożony, oryginalny znak plastyczny-5 • tworzenie logo o ciekawej formie plastycznej-5 • tworzenie oryginalnego, przemyślanego, złożonego znaku plastycznego o konkretnym przesłaniu, np. orderu-6
W świecie przedmiotów						
25. Skrzynia na skarby”, „Niepowtarzal na torba na laptopa” lub „Balowa torebeczka Kopciuszka”	I.1 I.2 I.3 I.5 II.7	<ul style="list-style-type: none"> • przedmiot użytkowy • sztuka użytkowa • sztuka nieużytkowa • rzemiosło artystyczne • artysta rzemieślnik 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 20. <i>Z dziejów przedmiotów użytecznych</i>, s. 66–67 • reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja i omówienie reprodukcji • praca z tekstem • rozmowa nauczająca 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie rzemiosła artystycznego jako dziedziny sztuki, specyfiki pracy artysty rzemieślnika-2 • znajomość cech sztuki użytkowej-3j • znajomość różnorodności form przedmiotów użytkowych-3 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość rzemiosła artystycznego jako dziedziny sztuki, specyfiki pracy artysty rzemieślnika, sposobu wykonywania przedmiotów użytkowych-4 • określanie zakresu sztuki użytkowej, porównywanie sztuki użytkowej i nieużytkowej-4

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> zasada równowagi, kompozycja rytmiczna faktura 	<ul style="list-style-type: none"> różne torby, skrzy- nie, koszyki, walizki opowiadanie „Patyki i patyczki” ks. Jana Twardowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> ćwiczenie plastyczne: projektowanie i wykonywanie przedmiotu użytkowego prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa, grupowa) 	<ul style="list-style-type: none"> wykonywanie przestrzennych przedmiotów użytkowych z różnych materiałów i projektowanie przedmiotów użytkowych w rysunku-3 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość i opisywanie różnorodności form przedmiotów użytkowych-5 wykonywanie oryginalnych, rysunkowych projektów przedmiotów użytkowych-5 wykonywanie ciekawych, przemyślanych pod względem formy plastycznej przestrzennych przedmiotów użytkowych z różnych materiałów-6
26. W świecie projektanta. / „Kolorowe samochody” lub „Stroje na różne okazje”	I.1 I.2 I.3 I.5 II.7	<ul style="list-style-type: none"> przedmiot użytkowy sztuka użytkowa wzornictwo przemysłowe projektowanie, projekt artysta projektant forma przedmiotu funkcja przedmiotu, funkcjonalność wąska gama barw, szeroka gama barw, akcenty kolorystyczne kreska zasada równowagi, kompozycja rytmiczna, kompozycja symetryczna 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 21. <i>Wzornictwo przemysłowe i funkcjonalność</i>, s. 68–72 karta pracy: <i>Projektowanie – dodawanie funkcji</i> reprodukcje, zdjęcia z podręcznika i wybranych źródeł przykładowe przedmioty z życia codziennego duże kartonowe pudełka (4–5 sztuk) 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja i omówienie reprodukcji praca z tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: projekty plakatówką, pastelami, techniką mieszaną prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> określanie cech wzornictwa przemysłowego jako dziedziny sztuki, specyfiki pracy artysty projektanta-2 dokonywanie porównania zasadniczych cech rzemiosła artystycznego i wzornictwa przemysłowego oraz sposobu pracy artysty rzemieślnika i artysty projektanta-3 orientacyjne określanie pojęcia formy i funkcji przedmiotu oraz jego funkcjonalności-2 obserwowanie przemian formy dawnych i nowych wybranych, charakterystycznych przedmiotów o tej samej funkcji-3 wykonywanie projektu współczesnego przedmiotu użytkowego (samochodu lub stroju), próba dostosowania formy do funkcji przedmiotu i upodobań użytkownika-3 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość, określanie cech wzornictwa przemysłowego jako dziedziny sztuki, specyfiki pracy artysty projektanta-4 dokonywanie porównania różnorodnych cech rzemiosła artystycznego i wzornictwa przemysłowego oraz sposobu pracy artysty rzemieślnika i artysty projektanta-5 dobra znajomość i definiowanie pojęcia formy i funkcji przedmiotu oraz jego funkcjonalności-4 obserwowanie, omawianie przemian formy dawnych i nowych wybranych różnych przedmiotów o tej samej funkcji, zauważanie nowych przedmiotów o nowych funkcjach-5 wykonywanie ciekawego, przemyślanego projektu współczesnego przedmiotu użytkowego (samochodu lub stroju), dobre dostosowywanie formy do funkcji przedmiotu i upodobań użytkownika (kolorystyka, dekoracja)-6

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
O sztuce mojego regionu						
27. Sztuka ludowa. / „Wycinanki jak ludowe hafty – drzewa, ludzie, zwierzęta” lub „Dwa podobne obrazy malowane metodą przepróch”	I.2 I. 3 III. 2 III. 3	<ul style="list-style-type: none"> • sztuka ludowa • budownictwo ludowe (świeckie i sakralne) • rzeźba ludowa • malarstwo ludowe (na papierze, blasze, szkłe, desce, na kafkach i sprzętach) • metoda „przepróch” • grafika ludowa • ludowe rzemiosło artystyczne: wycinanka, haft, pisanki, (regionalne motywy dekoracyjne) • zabytki sztuki ludowej, muzeum, skansen • etnografia • kompozycja symetryczna, rytmiczna • barwy podstawowe i pochodne • szeroka i wąska gama barw, akcent kolorystyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 22. <i>Sztuka ludowa</i>, s. 74–76; 23. <i>Malarstwo ludowe</i>, s. 77–78; 26. <i>Skansen</i>, s. 86–87 • karta pracy: <i>Sztuka ludowa – prosta, bliska, kolorowa</i> • reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja ekspozycji i reprodukcji • rozmowa nauczająca • praca tekstem • ćwiczenie plastyczne: kompozycje wykonane techniką wycinanki; kompozycje malarskie na kafkach lub na szkłe • prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość cech sztuki ludowej i artystów ludowych-2 • znajomość wybranych cech, charakterystycznych dzieł sztuki ludowej najbliższego regionu-3 • znajomość wyglądu stroju ludowego region-2 • określanie cech ludowego malarstwa-3 • znajomość metody „przepróch” jako sposobu tworzenia kilku podobnych obrazów-3 • tworzenie prostej wycinanki nawiązującej do sztuki ludowej-3 • tworzenie dwóch prostych, podobnych do siebie prac malarskich na wybranym podłożu; posługiwanie się elementami metody „przepróch” podczas tworzenia kompozycji-3 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość cech sztuki ludowej, kolorystyki, tematyki, formy i rodzajów dzieł, artystów ludowych-4 • znajomość wybranych cech charakterystycznych dzieł sztuki najbliższego regionu, rozpoznawanie i określanie cech charakterystycznych kompozycji, motywów i specjalności regionalnych-4 • dobra znajomość i opisywanie wyglądu stroju ludowego regionu i wybranych strojów regionalnych innych dzielnic Polski-5 • określanie kolorystyki, tematyki, formy (np. uproszczenie kształtów), charakterystycznych podłoża ludowego malarstwa (szkło, drewno), różnych metod tworzenia obrazów, m.in. „metody przepróch”-5 • tworzenie oryginalnej kompozycji wycinanki nawiązującej formą, charakterem, kolorystyką do sztuki ludowej-5 • tworzenie dwóch ciekawych pod względem tematu, formy i pomysłu, podobnych do siebie prac malarskich na wybranym podłożu; rozumienie znaczenia i -
28. Budownictwo ludowe. / „Poznajemy skanseny Polski”, „Malowana chata”;	I.1 I.2 I. 3 III. 2 III. 3	<ul style="list-style-type: none"> • skansen • sztuka ludowa • etnografia • budownictwo ludowe, • budownictwo drewniane 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 24. <i>Budownictwo regionalne</i>, s. 79–81; 26. <i>Skansen</i>, s. 86–87 	<ul style="list-style-type: none"> • praca z tekstem • pogadanka • prezentacja zdjęć • rozmowa nauczająca 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość niektórych cech i dziedzin sztuki ludowej, znaczenia tradycji i sposobu pracy artysty ludowego-2 • określanie niektórych cech ludowego budownictwa, znaczenia skansenu-3 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość różnorodnych cech sztuki ludowej, określanie kolorystyki i formy dzieł wybranego regionu, dobra znajomość znaczenia tradycji, sposobu pracy artysty ludowego-4

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
„Budujemy makietę kolorowej wsi”		<ul style="list-style-type: none"> • tradycje ludowe • artysta ludowy • kompozycja symetryczna i rytmiczna • szeroka i wąska gama barw, akcent kolorystyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • zdjęcia drewnianego budownictwa ludowego i obiektów innych dziedzin sztuki ludowej z wybranych źródeł • eksponaty, małe wytwory ludowego rzemiosła 	<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenie plastyczne: makiety kolorowych chat • prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • inspirowanie się sztuką ludową podczas wykonywania makiety uproszczonej, malowanej chaty-3 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie wielu cech ludowego budownictwa, rozumienie znaczenia skansenu dla zachowania różnych form drewnianego budownictwa i sztuki ludowej określonego region-4 • opisywanie wielu charakterystycznych cech różnych obiektów ludowego budownictwa, znaczenia, bogactwa specyfiki i rozmieszczenia skansenów na terenie Polski-5 • twórcze inspirowanie się sztuką ludową podczas wykonywania ciekawej pod względem plastycznym makiety malowanej chaty, łączenie kilku makiet w taki sposób, aby utworzyć makietę wioski-6
29. Między ludowym budownictwem, rzeźbą a przedmiotami ludowego rzemiosła. / „Bogactwo polskich skansenów”, „Świątek”, „Muzykant”, „Ul jak postać lub zwierzę”	I.1 I.2 I. 3 III. 2 III. 3	<ul style="list-style-type: none"> • sztuka ludowa • etnografia • skansen • ludowe budownictwo drewniane • rzeźba ludowa, snycerstwo, polichromowanie • uproszczenie kształtu • rytm • kontrasty • szeroka gama barw 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 25. <i>Rzeźba ludowa i rzemiosło</i>, s. 82–85; 26. <i>Skansen</i>, s. 86–87; 27. <i>Sztuka ludowa</i>, s. 74–78 • zdjęcia wytworów rzemiosła i rzeźby ludowej z wybranych źródeł • zdjęcia przedstawiające ludowe ule 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja zdjęć i eksponatów • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: relief z plasteliny lub makietą oklejona plasteliną • prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość wybranych cech sztuki ludowej, budownictwa i rzemiosła ludowego-2 • opisywanie niektórych cech dzieł sztuki ludowej-2 • znajomość charakteru i specyfiki wybranego skansenu-3 • nawiązywanie do sztuki ludowej podczas projektowania prostego ula lub świątka w formie reliefu z plasteliny lub bryły oklejonej plasteliną-3 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość wybranych cech sztuki ludowej, budownictwa i rzemiosła ludowego-4 • opisywanie różnych elementów dzieł sztuki ludowej-4 • dobra znajomość charakteru, specyfiki zbiorów najbardziej znanych polskich skansenów-5 • twórcze inspirowanie się sztuką ludową podczas projektowania oryginalnego świątka lub ula w formie reliefu z plasteliny o przemyślanej kolorystyce i fakturze lub bryły oklejonej plasteliną-6

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Lekcja powtórzeniowa						
30. Rysunkowe powtórzenie wiadomości. Zagadki z wielkiego worka o środkach artystycznego wyrazu, rodzajach dzieł i poznanych dziedzinach sztuki		<ul style="list-style-type: none"> • kreska, kontur • grafika, odbitka graficzna • frotaż • barwy podstawowe, barwy pochodne • barwy ciepłe, barwy zimne • plama barwna, faktura • wąska gama kolorystyczna, szeroka gama kolorystyczna, akcent kolorystyczny • kompozycja • zasada równowagi w kompozycji • kompozycja symetryczna, kompozycja rytmiczna • sztuka ludowa (malarstwo, rzemiosło, budownictwo) • skansen, etnografia • malarstwo (tematy malarskie: pejzaż, portret, martwa natura, scena rodzajowa, abstrakcja, fantastyka) • grafika • sztuka użytkowa, rzemiosło artystyczne, wzornictwo przemysłowe 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik • zeszyt ćwiczeń • reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł • prace lub fragmenty prac plastycznych wykonanych w ciągu roku nauki • kartki z pojęciami (dla grup) 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja i omówienie reprodukcji • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: szkice rysunkowe czarno-białe i barwne • prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne wyodrębnianie najważniejszych środków wyrazu artystycznego we własnych pracach plastycznych, szkicach wykonanych na lekcji, dziełach sztuki o prostej formie, orientacyjne określanie zagadnień na podstawie prac plastycznych-2 • tworzenie szkicowych kompozycji rysunkowych, w których w przybliżony sposób zilustrowany jest określony środek artystycznego wyrazu (kreska, kolorystyka, faktura, gama, akcent, kompozycja), ukazany jest sposób przekazywania treści, np. w formie prostego i złożonego znaku plastycznego, przedstawiona jest dziedzina plastyki (malarstwo, grafika, rzemiosło artystyczne, wzornictwo przemysłowe), pokazana jest specyfika sztuki ludowej-3 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne wyodrębnianie najważniejszych środków wyrazu artystycznego we własnych pracach plastycznych, szkicach wykonanych na lekcji, różnych dziełach sztuki, dokładne określanie zagadnień na podstawie prac plastycznych-4 • tworzenie szkicowych kompozycji rysunkowych trafnie ilustrujących określony środek wyrazu artystycznego (kreska, barwa, gama, faktura, akcent, kompozycja), sposób przedstawienia treści w formie prostego i złożonego znaku plastycznego, w których zilustrowana jest dziedzina plastyki (malarstwo, grafika, rzemiosło artystyczne, wzornictwo przemysłowe), pokazana jest specyfika sztuki ludowej-6

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
31. Poznajemy sztukę ludową najbliższej okolicy. W muzeum sztuki regionalnej lub skansenie. Szkice przedmiotów i chat inspirowane naturą	I.1 I. 5 II. 1 III. 2 III. 3	<ul style="list-style-type: none"> skansen etnografia sztuka ludowa budownictwo ludowe, budownictwo drewniane tradycje ludowe 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 24. <i>Budownictwo regionalne</i>, s. 79–81; 26. <i>Skansen</i>, s. 86–87 przewodniki turystyczne, informator o skansenie ekspozycja 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka zwiedzanie rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: szkice chat z natury, wykonywanie zdjęć, opisy wrażeń z wycieczki prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> określanie wybranych cech sztuki ludowej, rzemiosła i budownictwa ludowego-3 orientacyjna znajomość pojęcia i niektórych zadań skansenu-2 zwiedzanie, poznanie budowli zabytkowych i ludowego rzemiosła w skansenie-3 wykonywanie prostych szkiców i zdjęć wybranych obiektów zabytkowych w skansenie-3 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie cech sztuki ludowej, rzemiosła i budownictwa ludowego-4 dobra znajomość pojęcia i różnych zadań skansenu-4 aktywne zwiedzanie, poznanie budowli zabytkowych i ludowego rzemiosła w skansenie-5 wykonywanie ciekawych pod względem plastycznym, oryginalnych szkiców i zdjęć wybranych obiektów zabytkowych w skansenie-6
Wycieczka						
32. Uważny obserwator piękno otoczenia, ciekawy zabytek, oryginalna budowla współczesna, pejzaże, rośliny w najbliższej okolicy. Robimy zdjęcia, szkicujemy. / „Zdarzenie w...” lub „Spotkanie przy...”	I.1 I.2 I.3 I. 5 II. 1 II. 6 III .1	<ul style="list-style-type: none"> piękno barwa kreska plama barwna faktura kompozycja zabytek budowla architektoniczna pomnik park 	<ul style="list-style-type: none"> obserwacja najbliższej okolicy 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka rozmowa nauczająca zwiedzanie okolicy ćwiczenie plastyczne: zdjęcia, szkice rysunkowe uzupełnione kolażem omówienie prac, wycieczki (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> obserwowanie interesujących obiektów przyrodniczych, zabytków, współczesnych budowli, krajobrazów, roślin w najbliższej okolicy-2 wypowiadanie swojego zdania, opinii na temat oglądanych obiektów-3 szkicowanie, fotografowanie ciekawych fragmentów otoczenia, najbliższej okolicy-2 uzupełnianie wykonanego szkicu lub fotografii kolażem-3 	<ul style="list-style-type: none"> wnikliwe obserwowanie interesujących obiektów przyrodniczych, zabytków, współczesnych budowli, krajobrazów, roślin w najbliższej okolicy-4 wypowiadanie ciekawych opinii, swojego zdania na temat oglądanych obiektów (zauważanie kompozycji, formy, kolorystyki)-5 wykonywanie ciekawie zakomponowanych, zaskakujących szkiców i fotografii otoczenia najbliższej okolicy-5 uzupełnianie wykonanego szkicu lub fotografii ciekawym, przemyślanym, zaskakującym kolażem-6
33. Oglądamy wystawę. Opowiadamy o dziełach. / „Portrety widzów oglądających wystawę i ich reakcje na dzieła”	I.1 I.2 I.3 I.5 I. 6 II. 1 II. 2	<ul style="list-style-type: none"> piękno, wyobraźnia wystawa, ekspozycja katalog wystawy kompozycja dzieła sztuki oryginał, reprodukcja kreska barwa 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: <i>O barwie i malowaniu</i>, s. 26–38; <i>O kompozycji w malarstwie</i>, s. 40–48; <i>O plamach barwnych w malarstwie</i>, s. 50–58 ekspozycja dzieł malarskich 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka rozmowa nauczająca oglądanie ekspozycji omówienie oglądanych dzieł (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> odbiór dzieł sztuki, odpowiednie zachowanie w galerii sztuki-2 określanie różnic między pośrednim i bezpośrednim kontaktem z dziełami sztuki, znajomość pojęć reprodukcja, oryginał-3 znajomość pojęć wystawa (ekspozycja), katalog wystawy-2 	<ul style="list-style-type: none"> aktywny odbiór dzieł sztuki, odpowiednie zachowanie w galerii sztuki-4 określanie różnic między pośrednim i bezpośrednim kontaktem z dziełami sztuki, określanie znaczenia i walorów jednej i drugiej formy kontaktu ze sztuką, definiowanie pojęć reprodukcja, oryginał-4

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
lub „Nowa wersja zapamiętanego obrazu”		<ul style="list-style-type: none"> • szeroka gama barw, wąska gama barw • akcent kolorystyczny • nastrój obrazu • realizm (pojęcie wprowadzone w sposób opisowy) 		<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenie plastyczne: rysunek techniką dowolną 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedanie prostych opinii o obrazach, zauważanie w nich niektórych środków artystycznego wyrazu-3 • formułowanie refleksji o wystawie, oglądanych dziełach w formie prostej kompozycji plastycznej – przedstawienia portretów widzów oglądających wystawę lub własnej wersji zapamiętanego obrazu-3 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość pojęć wystawa (ekspozycja) i katalog wystawy, określanie ich znaczenia dla odbioru i promocji sztuki-4 • wypowiedanie opinii, własnego zdania o obrazach, zauważanie i opisywanie zastosowanych w nich środków artystycznego wyrazu-5 • formułowanie refleksji o wystawie, oglądanych dziełach w formie oryginalnej kompozycji plastycznej – przedstawienia portretów widzów oglądających wystawę lub tworzenie własnej, oryginalnej wersji zapamiętanego obrazu-6
34. Wyjście do muzeum – w świecie dzieł sztuki. Czy wszystkie eksponowane dzieła muszą nam się podobać? O temacie i nastroju dzieł. Obrazy, które powiesilibyśmy w domu, w szkole, w bibliotece. Jak wyeksponować obraz?	I.1 I.2 I.3 I. 5 III. 2 III. 4	<ul style="list-style-type: none"> • muzeum • wystawa, ekspozycja, sala wystawowa • katalog lub przewodnik (publikacja książkowa, internetowa) • przewodnik (osoba), kustosz • dzieło sztuki, zabytek • kompozycja • gama kolorystyczna • nastrój dzieła sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • ekspozycja obrazów, dzieł sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • rozmowa nauczająca • oglądanie ekspozycji • omówienie oglądanych dzieł (praca indywidualna, zbiorowa) • ćwiczenie plastyczne: czarno-białe szkice rysunkowe 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość pojęcia muzeum, orientacyjne określanie specyfiki działalności wybranego rodzaju muzeum, rozumienie pojęć katalog, przewodnik (osoba), kustosz-3 • orientacyjna znajomość pojęć, za pomocą których można opisać dzieła i opisywanie niektórych cech oglądanych dzieł sztuki-2 • wypowiedanie prostych opinii, własnego zdania o dziełach-2 • określanie niektórych cech nastroju, tematu obrazu i ich wpływu na miejsce eksponowania-3 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość pojęcia muzeum, określanie specyfiki, zadań działalności różnych rodzajów muzeów (m.in. przechowywanie, badanie, udostępnianie dzieł), rozumienie i wyjaśnianie pojęć katalog, przewodnik (osoba), kustosz-4 • wnikliwe opisywanie cech wielu oglądanych dzieł sztuki za pomocą pojęć języka plastyki, którymi można opisać obrazy, dzieła-5 • wypowiedanie ciekawych, przemyślanych opinii, własnego zdania o dziełach-5 • trafne określanie nastroju, tematu, przesłania obrazu i ich wpływu na miejsce eksponowania w muzeum, przestrzeni publicznej lub prywatnej-6

**WYMAGANIA EDUKACYJNE
Z PLASTYKI DLA KLASY V
OPARTE NA PROGRAMIE NAUCZANIA PLASTYKI
W KLASACH IV-VII SZKOŁY PODSTAWOWEJ
Autor: Beata Mikulik**

Wymagania edukacyjne modyfikowane przez nauczyciela przedmiotu

AUTORZY: Beata Mikulik

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Blisko sztuki						
1. Oglądamy dzieła sztuki w albumach. Znajdujemy dzieła o określonych tematach. Konkurs drużynowy	I.1 I.6 II.1 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> • portret, autoportret, • scena zbiorowa, scena rodzajowa • scena historyczna • scena batalistyczna • scena sakralna (religijna) • scena mitologiczna • martwa natura • pejzaż ze sztafażem • animalistyka • florystyka • sztuka przedstawiająca • sztuka abstrakcyjna (nieprzedstawiająca) 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 1.–2. <i>Różne tematy w sztuce</i>, s. 6–11 • karta pracy: <i>Obrazy tematyczne – mała galeria gatunków</i> • reprodukcje dzieł malarskich z całego podręcznika • wybrane reprodukcje malarstwa, rzeźb, grafik z wybranych źródeł • <i>Słownik terminologiczny sztuk pięknych</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • praca z tekstem • prezentacja reprodukcji • ćwiczenia • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: szkice rysunkowe znanych obrazów • prezentacja ćwiczeń i prac plastycznych • (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie niektórych tematów dzieł malarskich (portret, pejzaż, martwa natura, abstrakcja) -2 • opisywanie niektórych elementów oglądanych dzieł, orientacyjne określanie tematu,- 3 • tworzenie uproszczonych szkiców inspirowanych znanymi obrazami-3 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie, omawianie tematów malarskich (portret, pejzaż, martwa natura, scena rodzajowa, historyczna, religijna, mitologiczna-4) • opisywanie, omawianie istotnych elementów oglądanych dzieł (prosty opis poznanych rodzajów kompozycji, kolorystyki, gamy, akcentów), dokładne określanie tematu obrazów-5 • wskazywanie różnicy między sztuką przedstawiającą a abstrakcją-6 • tworzenie ciekawych pod względem plastycznym szkiców rysunkowych, inspirowanych znanymi obrazami-6
2. Dzieła sztuki i zabytki w muzeum i galerii. Zwiedzamy wirtualne	I.1 I.2 II.3 I.5 I.6 II.4	<ul style="list-style-type: none"> instytucje kultury • muzeum • galeria • skansen • dzieło sztuki • zabytek 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: <i>Sztuka w muzeum i w galerii</i>, s. 12–16. • katalogi wystaw, plakaty o muzeach i wystawach, zdjęcia 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja materiału ilustracyjnego • praca z tekstem • rozmowa nauczająca • ćwiczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość niektórych rodzajów muzeów i instytucji kultury oraz ich zadań-3 • orientacyjne określanie pojęć: zabytek, dzieło sztuki, konserwacja dzieł, konserwator- 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość różnych rodzajów muzeów i instytucji kultury, rozumienie ich zadań-4 • rozumienie i precyzyjne określanie pojęć zabytek, dzieło sztuki, konserwacja dzieł,

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
muzeum. / Plakat zapraszający do muzeum, galerii	III.4 III.5 III.7 III.8	<ul style="list-style-type: none"> • muzea sztuk pięknych (obrazy, ryciny, rzeźby, dawne wytwory rzemiosła artystycznego), • konserwacja zabytków • konserwator zabytków • muzea wirtualne • muzea sztuki nowoczesnej • centra sztuki współczesnej • galeria sztuki • wernisaż • katalog wystawy • plakat • kustosz muzeum, komisarz wystawy (dodatkowo) 	ekspozycji muzealnych, galerii, komputer(y) z dostępem do internetu • strony internetowe wybranych muzeów np. www.mnw.art.pl	<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenia plastyczne: plakat techniką mieszaną • podsumowanie i omówienie ćwiczeń plastycznych (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	2 <ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość sposobu korzystania z wirtualnych muzeów, znajomość elementów prawa autorskiego-3 • ogólna znajomość pojęć związanych z organizacją wystawy, wernisażem-3 • tworzenie uproszczonego plakatu będącego próbą zachęcenia do zwiedzania muzeum, galerii, stosowanie niektórych środków plastycznych, posługiwanie się techniką mieszaną-3 	konserwator, określanie ich znaczenia dla kultury światowej i polskiej, tradycji narodowej, ludowej-5 <ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość sposobu korzystania z wirtualnych muzeów, prawa autorskiego związanego z udostępnianiem dzieł-4 • dokładne precyzowanie pojęć związanych z organizacją wystawy, wernisażem-5 • tworzenie oryginalnego plakatu zachęcającego do zwiedzania muzeum lub galerii, posługiwanie się odpowiednimi środkami plastycznymi, wykorzystywanie różnych możliwości łączenia wybranych technik-6
3. Tworzymy wystawę, przygotowuję y wernisaż. Jeden artysta,	I.1 I.2 I.3 I.5 I.6	<ul style="list-style-type: none"> • wystawa • wernisaż • katalog wystawy • plakat • komisarz wystawy 	<ul style="list-style-type: none"> • np. plansze, tablice korkowe, sztalugi, duże kolorowe brystole, papier pakowy, tkaniny, duże 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja materiału ilustracyjnego • praca z tekstem • rozmowa nauczająca 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość pojęć związanych z organizacją wystawy i wernisażu-3 • dokonanie wyboru prac na wystawę, tworzenie prostej 	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo dobra znajomość pojęć związanych z organizacją wystawy i wernisażu-4 • dokonanie przemyślanego wyboru prac na wystawę,

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
wiele tematów dzieł. Jeden temat, prace wielu artystów./ Projekt katalogu wystawy i zaproszenia na wernisaż	II.3 II.4 III.4 III.5 III.7 III.8	(dodatkowo) <ul style="list-style-type: none"> •aranżacja wystawy •portret, pejzaż, martwa natura, scena rodzajowa, abstrakcja 	kartonowe pudełka, materiały do stworzenia przestrzeni ekspozycyjnej i montażu ekspozycji	ćwiczenie plastyczne: rysunkowe projekty zaproszenia i katalogu, aranżacja wystawy <ul style="list-style-type: none"> •podsumowanie, omówienie i prezentacja ćwiczeń •(praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	kompozycji, układu, aranżacji dzieł na wystawie-2 <ul style="list-style-type: none"> •przygotowanie prostego katalogu wystawy, zaproszenia i informacji prasowej o wystawie-3 	tworzenie oryginalnej kompozycji, układu, aranżacji dzieł na wystawie-5 <ul style="list-style-type: none"> •przygotowanie ciekawego katalogu wystawy, oryginalnego zaproszenia, ciekawej informacji prasowej zachęcającej do jej obejrzenia-6
Tajemnice barw						
4. Przypomnienie wiadomości o barwach. Kolory znanych obrazów. Zmieniamy barwy znanych dzieł w naszych pracach	I.1 I.3 II.3 III.4 III.5 III.7 III.8	<ul style="list-style-type: none"> •barwy podstawowe, barwy pochodne •gama barw •barwy ciepłe, barwy zimne •wąska gama barw ciepłych •wąska gama barw chłodnych (zimnych) •szeroka gama barw •akcent kolorystyczny •tonacja 	<ul style="list-style-type: none"> •podręcznik: 5. <i>Przypomnienie wiadomości o barwach</i>, s. 18–20 •karta pracy: <i>O barwach coś już wiemy</i> •reprodukcje malarstwa o zróżnicowanej kolorystyce z podręcznika i wybranych źródeł •materiały do stworzenia dużego 	<ul style="list-style-type: none"> •ćwiczenie •praca z tekstem •pogadanka •prezentacja reprodukcji •rozmowa nauczająca •ćwiczenie plastyczne: malarska lub rysunkowa interpretacja znanego obrazu •prezentacja prac uczniów •(praca indywidualna lub grupowa, 	<ul style="list-style-type: none"> •określanie cech, rozpoznawanie barw podstawowych i pochodnych, temperatury barw, orientacyjna znajomość gam barwnych-2 •opisywanie niektórych barw i gam barwnych znanych dzieł-3 •tworzenie uproszczonej interpretacji kolorystycznej znanego obrazu lub jego fragmentu-3 	<ul style="list-style-type: none"> •określanie cech, omawianie barw podstawowych, pochodnych, rozróżnianie barw ciepłych i zimnych, porównywanie temperatury barw, dobra znajomość gam barwnych, akcentów kolorystycznych w dziełach-4 •opisywanie barw w znanych obrazach, ich gam kolorystycznych i akcentów-5 •tworzenie oryginalnej interpretacji kolorystycznej znanego obrazu lub jego fragmentu, we właściwych

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
			koła barw (12 odcieni)	zbiorowa)		proporcjach, dobrze rozplanowanego, w którym zastosowane są zróżnicowane linie i kształty-6
5. Barwy dopełniające i zjawisko powidoku. Sylwetka przedmiotu na białym tle. / „Dwukolorowy pejzaż w barwach dopełniających –odbicie w wodzie” lub „Portret tajemniczej osoby”	I.1 I.3 I.6 II.1 II.6	<ul style="list-style-type: none"> •barwy podstawowe •barwy pochodne •barwy dopełniające •powidok, zjawisko powidoku •kontrast, barwy kontrastowe •pejzaż •portret 	<ul style="list-style-type: none"> •podręcznik: 6.–7. <i>Barwy dopełniające, powidoki i kontrasty</i>, s. 21–24 •karta pracy: <i>Powidoki i kontrasty – barwne igraszki</i> •reprodukcje dzieł malarskich w których dominującym środkiem wyrazu są barwy podstawowe, pochodne, dopełniające 	<ul style="list-style-type: none"> •pogadanka •praca z tekstem •prezentacja reprodukcji •ćwiczenia •rozmowa nauczająca •ćwiczenie plastyczne: praca malarska plakatówką lub pastelami albo wycinanka w barwach dopełniających •prezentacja ćwiczeń i omówienie prac uczniów •(praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> •znajomość różnych rodzajów barw-2 •znajomość par barw dopełniających, kontrastowych i zjawiska powidoku, wykonywanie doświadczenia związanego z powidokiem-3 •tworzenie uproszczonej kompozycji w barwach dopełniających-3 	<ul style="list-style-type: none"> •znajomość różnych rodzajów barw, określanie ich cech-4 •znajomość par barw dopełniających, kontrastowych, wyjaśnianie, dlaczego je tak nazywamy, znajomość zjawiska powidoku, wykonywanie doświadczeń, w których poznajemy to zjawisko, wyciąganie wniosków z doświadczenia-5 •wskazywanie barw dopełniających w dziełach malarskich-5 •tworzenie oryginalnej kompozycji w barwach dopełniających-6
6. Barwy czyste i złamane. Pojedynki barw dopełniających.	I.1 I.3 II.1 II.6	<ul style="list-style-type: none"> •barwy podstawowe •barwy pochodne •barwy dopełniające •barwy czyste 	<ul style="list-style-type: none"> •podręcznik: 8. <i>Barwy czyste i złamane</i>, s. 25–27; 6.–7. <i>Barwy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •pogadanka •ćwiczenie •prezentacja reprodukcji 	<ul style="list-style-type: none"> •znajomość koła barw, rozróżnianie barw czystych i złamanych, znajomość sposobu tworzenia barw złamanych 	<ul style="list-style-type: none"> •dobra znajomość koła barw, określanie grup, rodzajów kolorów zawartych w kole barw i sposobu tworzenia barw

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
/ „Motyl na ziemi i skałach” lub „Ślimak na kwiatach”		<ul style="list-style-type: none"> •barwy złamane •animalistyka 	<p><i>dopełniające, powidoki i kontrasty, s. 21–24</i></p> <ul style="list-style-type: none"> •karta pracy: <i>Barwy dopełniające – przełamywanie barw</i> •reprodukcje dzieł malarskich z podręcznika i wybranych źródeł, w których dominującym środkiem wyrazu są barwy podstawowe pochodne czyste i złamane •model koła barw 	<ul style="list-style-type: none"> •praca z tekstem •rozmowa nauczająca •ćwiczenie plastyczne: kolaż z samodzielnie malowanego papieru •prezentacja ćwiczeń i prac uczniów •(praca indywidualna, zbiorowa) 	<p>poprzez mieszanie barw czystych-2</p> <ul style="list-style-type: none"> •wyodrębnianie niektórych rodzajów barw w wybranych obrazach-3 •tworzenie prostej kompozycji, w której zastosowane są barwy czyste i złamane-3 •wykorzystywanie techniki kolażu w pracy plastycznej-3 	<p>złamanych spoza koła barw, umiejętność celowego łączenia, mieszania barw w celu uzyskania barw pochodnych i złamanych-4</p> <ul style="list-style-type: none"> •określanie barw, kolorystyki obrazów (wskazywanie barw czystych, złamanych, podstawowych i pochodnych, ciepłych i zimnych)-4 •tworzenie oryginalnej kompozycji, w której w celowy, przemyślany sposób zastosowane są barwy czyste i złamane-5 •przemyślane posługiwanie się możliwościami, jakie daje technika kolażu-6
7. Zimne grzeje, a gorące chłodzi, czyli o względności barw. Utrwalenie wiadomości o barwie. /	I.1 I.3 I.6 II.1 II.6	<ul style="list-style-type: none"> •barwy podstawowe •barwy pochodne •barwy czyste •barwy złamane •barwy dopełniające •zjawisko powidoku •barwy ciepłe i zimne, temperatura barw, 	<ul style="list-style-type: none"> •podręcznik: <i>9. O względności barw, s. 28–30</i> •wybrane reprodukcje ilustrujące względność barw z podręcznika i wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> •pogadanka •praca z tekstem •prezentacja reprodukcji •rozmowa nauczająca •ćwiczenie plastyczne: kompozycja pastelami suchymi 	<ul style="list-style-type: none"> •określanie temperatury barw, porównywanie barw ciepłych i zimnych,-2 •określanie względności odbioru temperatury barwy w zależności od temperatury barw sąsiednich -3 •zauważanie względności barw 	<ul style="list-style-type: none"> •określanie temperatury barw, porównywanie temperatury barw ciepłych i zimnych, porównywanie temperatury kilku barw ciepłych i zimnych między sobą-4 •określanie względności odbioru temperatury barwy

AUTORZY: Beata Mikulik

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
„Parasole, które chłodzą na plaży”, „Parasole, które ogrzewają w deszczu” albo „Ciepło lub zimno w tej samej kurtce”		względność barw •portret		lub kredkami ołówkowymi uzupełniona kolażem z papieru kolorowego •prezentacja ćwiczeń i prac uczniów •(praca indywidualna, zbiorowa)	w niektórych obrazach-3 •orientacyjne zastosowanie zasady względności barw w prostej kompozycji plastycznej na zadany temat-3 •łączenie elementów kilku technik w wykonywanej pracy plastycznej-3	w zależności od temperatury barw otaczających, rozpoznawanie zmiany temperatury barwy pod wpływem barw otaczających w obrazach i własnych pracach plastycznych, zauważanie związku względności barw z nastrojem kompozycji-4 •przemysłane stosowanie zasady względności w różnych, samodzielnie tworzonych kompozycjach na zadany temat-5 •celowe posługiwanie się kilkoma technikami plastycznymi i łączenie ich w tworzonej kompozycji-6
O sztuce komponowania						
8. Przypomnienie wiadomości o kompozycji. Różne rodzaje kompozycji z tych samych	I.1 I.2 I.3 II.6 II.7	•kompozycja •zasada równowagi. ciężar barw, •symetria, kompozycja symetryczna •rytm, kompozycja rytmiczna	•podręcznik: 10. <i>Przypomnienie wiadomości o kompozycji</i> , s. 32–34 •karta pracy <i>Dobrze znane układy</i> –	•pogadanka •praca z tekstem •ćwiczenie •rozmowa nauczająca •prezentacja reprodukcji •ćwiczenie plastyczne:	•znajomość cech kompozycji spełniającej zasadę równowagi, kompozycji symetrycznej i rytmicznej-2 •rozpoznawanie w znanych dziełach sztuki niektórych cech kompozycji spełniających zasadę	•dobra znajomość cech kompozycji spełniającej zasadę równowagi (znajomość barw lekkich i ciężkich, sposobów uzyskiwania równowagi), kompozycji symetrycznej (zachowywania podobieństwa

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
przedmiotów. / „Ściana w pokoju”			<i>równowaga, symetria i rytm</i> <ul style="list-style-type: none"> reprodukcje dzieł, w których spełniona jest zasada równowagi, widoczna symetria i rytm w kompozycji z podręcznika i wybranych źródeł zdjęcia wnętrz 	wycinanka z papieru kolorowego uzupełniona rysunkiem flamastrami <ul style="list-style-type: none"> prezentacja ćwiczeń omówienie prac (praca indywidualna, zbiorowa) 	równowagi, symetrycznych, rytmicznych-3 <ul style="list-style-type: none"> tworzenie prostych kompozycji (ze zbliżonych elementów, spełniającej zasadę równowagi, symetrycznej, rytmicznej)-3 posługiwanie się techniką wycinanki w pracy plastycznej-3 	elementów wokół osi symetrii), rytmicznej (różnorodności sposobu powtarzania się podobnych elementów w kompozycji)-4 <ul style="list-style-type: none"> rozpoznawanie różnych układów kompozycyjnych spełniających zasadę równowagi, symetrycznych i rytmicznych w wielu znanych dziełach sztuki-4 tworzenie ciekawych, zróżnicowanych kompozycji (złożonej ze zbliżonych elementów, spełniającej zasadę równowagi, symetrycznej, rytmicznej)-5 sprawne posługiwanie się techniką wycinanki, wykorzystywanie różnych możliwości tej techniki -6

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
9. Bezruch i ruch, czyli statyka i dynamika. / „Dyskoteka, taniec. Stojące osoby, czyli ci, którzy nie chcą tańczyć” lub „Zawody sportowe i widownia” albo „Spokój i dynamika, ruch – ilustracja wybranych utworów muzycznych”	I.1 I.2 I.3 I.6 II.1 II.2 II.6	<ul style="list-style-type: none"> kompozycja, komponować, skomponować kompozycja statyczna kompozycja dynamiczna scena rodzajowa 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 11. <i>Bezruch i ruch, czyli statyka i dynamika</i>, s. 35–37 karta pracy: <i>Komponowanie statyczne i dynamiczne</i> reprodukcje dzieł malarskich przedstawiających kompozycję statyczną i dynamiczną, obrazów przedstawiających taniec i ruch z podręczników i wybranych źródeł zdjęcia sportowców drewniany manekin serpentyna, wstążka utwory muzyczne o zróżnicowanym tempie, odtwarzacz 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka rozmowa nauczająca praca z tekstem ćwiczenie prezentacja reprodukcji ćwiczenie plastyczne: kompozycja malarska akwarelą, kredkami akwarelowymi lub pastelami olejnymi z konturem wykonanym cienkopisem prezentacja ćwiczeń i prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> określanie cech kompozycji statycznej i dynamicznej oraz niektórych sposobów przedstawiania bezruchu i ruchu na obrazie2 określanie niektórych cech statyki i dynamiki w wybranych dziełach-3 tworzenie dwóch prostych kompozycji malarskich akwarelami z konturem wykonanym cienkopisem, różniących się rodzajem kompozycji (statyczna i dynamiczna)-3 posługiwanie się techniką akwareli z konturem wykonanym cienkopisem-3 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie cech kompozycji statycznej i dynamicznej oraz różnych sposobów, środków wyrazu artystycznego, stosowanych do przedstawiania ruchu i bezruchu na obrazie-4e określanie statyki i dynamiki kompozycji w różnych dziełach malarskich-4 tworzenie dwóch ciekawych pod względem plastycznym, wieloelementowych kompozycji akwarelami z konturem wykonanym cienkopisem, różniących się rodzajem kompozycji (statyczna i dynamiczna)-5 sprawne posługiwanie się techniką akwareli, stosowanie ciekawego konturu wykonanego cienkopisem do uzupełnienia pracy-6

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
10. Kompozycja otwarta i zamknięta. O różnych sposobach tworzenia kompozycji otwartej i zamkniętej / „Rozsypane owoce i warzywa”, „Kosz z owocami i warzywami” lub „Ocean pełen ryb” i „Wielki potwór morski”	I.1 I.2 I.3 II.1 II.6	<ul style="list-style-type: none"> kompozycja, komponować, skomponować kompozycja otwarta kompozycja zamknięta ramy obrazu, ramy kompozycji martwa natura animalistyka 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 12. <i>Kompozycja otwarta i zamknięta</i>, s. 38–40 karta pracy: <i>Otwieranie obrazu – jak ująć temat w ramkę</i> wybrane reprodukcje przedstawiające przykłady kompozycji otwartej lub zamkniętej z podręcznika i wybranych źródeł wybrany materiał na tło i drobne eksponaty do ułożenia martwej natury naklejki do podpisywania eksponatów przyniesionych przez uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka rozmowa nauczająca praca z tekstem prezentacja reprodukcji ćwiczenie plastyczne: kompozycja malarska akwarelami z konturem wykonanym pastelami olejnymi lub świecą prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość cech kompozycji otwartej i zamkniętej-2 rozpoznawanie kompozycji otwartej i zamkniętej w niektórych dziełach malarskich-2 tworzenie, układanie prostej kompozycji otwartej i zamkniętej ze wskazanych elementów-3 komponowanie prostych prac plastycznych: kompozycji otwartej i kompozycji zamkniętej-3 posługiwanie się techniką akwareli uzupełnionej rysunkiem pastelami olejnymi-3 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość cech kompozycji otwartej i zamkniętej-4 rozpoznawanie różnorodnych kompozycji otwartych i zamkniętych w wielu dziełach malarskich-4 samodzielne tworzenie, układanie ciekawej i oryginalnej kompozycji otwartej i zamkniętej ze wskazanych elementów-5 komponowanie prac ciekawych pod względem plastycznym: kompozycji otwartej i zamkniętej-5 wykorzystywanie różnych możliwości techniki akwareli podczas wykonywania pracy, uzupełnianie jej elementami narysowanymi pastelami olejnymi-6

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
11. Powtórzenie wiadomości o kompozycji. / „Różne kompozycje w dziełach dawnych mistrzów” – prezentacja komputerowa lub albumik	I.1 I.2 I.3 II.6 III.4 III.5 III.7 III.8	<ul style="list-style-type: none"> kompozycja, komponować zasada równowagi w kompozycji kompozycja symetryczna kompozycja rytmiczna kompozycja otwarta kompozycja zamknięta kompozycja statyczna kompozycja dynamiczna reprodukcja, oryginał tematy malarskie (portret, scena zbiorowa, rodzajowa, historyczna, batalistyczna, sakralna, mitologiczna, martwa natura, portret ze sztafażem) 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 10. <i>Przypomnienie wiadomości o kompozycji</i>, s. 32–34; 11. <i>Bezruch i ruch czyli statyka i dynamika</i>, s. 35–37; 12. <i>Kompozycja otwarta i zamknięta</i>, s. 38–40; karty pracy: <i>Dobrze znane układy – równowaga, symetria, rytm</i> (patrz: scenariusz lekcji 8); <i>Komponowanie statyczne i dynamiczne</i> (patrz: scenariusz lekcji 9.); <i>Otwieranie obrazu jak ująć temat w ramkę</i> (patrz: scenariusz lekcji 10.) reprodukcje dzieł sztuki reprezentujące różne rodzaje kompozycji z podręcznika 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne (plakat, album lub gazetka lub prezentacja komputerowa) prezentacja ćwiczeń (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość różnych rodzajów kompozycji-2 postępowanie się albumami, internetem w celu poznawania znanych dzieł malarskich o różnych rodzajach kompozycji-2 tworzenie prostego albumu o kilku rodzajach kompozycji-3 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość poznanych różnych rodzajów kompozycji -4 postępowanie się albumami, reprodukcjami, internetem w celu poznawania wielu znanych dzieł malarskich o różnych rodzajach kompozycji-5 tworzenie ciekawego albumu lub prezentacji komputerowej o poznanych rodzajach kompozycji -6

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
			i wybranych źródeł •komputer z dostępem do internetu i oprogramowaniem do wykonania prezentacji •albumy z reprodukcjami znanych dzieł malarskich			
O rzeźbie						
12. Dzieło sztuki w trzech wymiarach – rzeźba jako bryła. / „Papierowe ptaki”, „Skrzydlate, fantastyczne zwierzęta”	I.1 I.2 II.3 II.6	•bryła, przestrzeń, trzy wymiary (przestrzenność, trójwymiarowość) •rzeźba •rzeźbiarz •kompozycja w przestrzeni •animalistyka	•podręcznik: 13. <i>Dzieło sztuki w trzech wymiarach</i> , s. 42–44 •karta pracy: <i>Rzeźbiarska bryła – jak rysunek zmienić w rzeźbę</i> •film <i>W pracowni rzeźbiarza WSiP 2013</i> (Klub Nauczyciela) •rysunek, obraz, mała rzeźba o podobnym temacie – ekspozycja	•pogadanka •praca z tekstem •prezentacja reprodukcji •ćwiczenia •rozmowa nauczająca •ćwiczenie plastyczne: malowana rzeźba z gnionego papieru pomalowanego wybranymi farbami •prezentacja ćwiczeń i prac uczniów	•orientacyjne określenie pojęcia bryły w dziełach plastycznych w odróżnieniu od dzieł na płaszczyźnie-2 •znajomość i orientacyjne precyzowanie pojęć: rzeźba, rzeźbiarz-2 •opisywanie niektórych cech rzeźby na wskazanym przykładzie-3 •planowanie prostego kształtu rzeźby w rysunku, formowanie prostej bryły rzeźby z papieru i malowanie jej farbami -3	•precyzyjne określenie pojęcia bryły w dziełach rzeźbiarskich o różnej formie w odróżnieniu od dzieł plastycznych na płaszczyźnie-4 •znajomość i dokładne precyzowanie pojęć: rzeźba, rzeźbiarz, znajomość niektórych etapów i sposobu pracy rzeźbiarza-4 •wskazywanie cech rzeźby na przykładach różnych dzieł-5 •planowanie ciekawego pod względem plastycznym kształtu rzeźby w przemyślanym szkicu

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
						rysunkowym, poprzedzającym etap formowania oryginalnej bryły rzeźby z papieru-6
			<ul style="list-style-type: none"> • zdjęcia wybranych rzeźb o zróżnicowanych tematach, wykonanych w różnych materiałach z podręcznika i wybranych źródeł • zdjęcia przyrodnicze ptaków (dodatkowo) 	<ul style="list-style-type: none"> • (praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa) 		<ul style="list-style-type: none"> • pomysłowość, fantazja podczas łączenia elementów rzeczywistych i fantastycznych w wykonywanej rzeźbie-6 • nadawanie wykonanej pracy ciekawej kolorystyki za pomocą wybranych farb-5
13. Materiał i faktura w rzeźbie. Różne rodzaje faktury – pióra, futra, pancerze. / „Gliniane zwierzęta”	I.1 I.5 II.1 II.3 II.6	<ul style="list-style-type: none"> • bryła, przestrzenność • rzeźba • faktura • rzeźbiarz, rzeźbienie • materiały rzeźbiarskie (gлина, drewno, kamień, metal) • narzędzia rzeźbiarskie (m.in. dłuto, dłotr) • odlew • animalistyka 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 14.–15. <i>Materiał i faktura w rzeźbie</i>, s. 45–48 • karta pracy: <i>Rzeźbiarska bryła – jak rysunek zmienić w rzeźbę</i> (patrz: scenariusz lekcji 12) • film <i>W pracowni rzeźbiarza WSiP- 2013</i> (Klub Nauczyciela) • zdjęcia wybranych 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja zdjęć • praca z tekstem • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: rzeźby z gliny, modeliny lub plasteliny • prezentacja prac uczniów • (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumienie pojęć: bryła, rzeźba, faktura i ich orientacyjne precyzowanie-2 • znajomość przynajmniej dwóch różnych materiałów z których tworzone są tradycyjne rzeźby i sposobu, w jaki powstaje ich faktura-3 • formowanie inspirowanej naturą prostej bryły zwierzęcia o zróżnicowanej fakturze z plastycznego materiału, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumienie i dokładne precyzowanie pojęć: bryła, rzeźba, faktura-4 • znajomość kilku różnych materiałów, z których tworzone są rzeźby; i związku techniki rzeźbiarskiej i użytych narzędzi z formą i fakturą dzieł-4 • znajomość różnych tematów rzeźb-5 • formowanie ciekawej bryły zwierzęcia o zróżnicowanej,

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
			dzieł rzeźbiarskich o zróżnicowanych tematach wykonywanych różnymi technikami z podręcznika i wybranych źródeł <ul style="list-style-type: none"> • albumy przyrodnicze ze zdjęciami zwierząt (dodatkowo) 		poprzedzone fazą szkicowania-3	dobrze dostosowanej do jego formy fakturze z plastycznego materiału, inspirowanie się naturą, poprzedzenie pracy etapem tworzenia przemyślanego szkicu-6
14. Płaskorzeźba. / „Moneta lub medal okolicznościowy dla mamy, dziadka i babci z okazji ich dnia” lub „Obramienie okna lub drzwi (portal)”	I.1 I.5 II.1 II.3 II.6 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> • bryła • faktura • płaskorzeźba • relief wklęsły, relief wypukły • medal • moneta • obramienie okna, drzwi (portal) • ramy kompozycji • kompozycja zamknięta, • kompozycja rytmiczna • portret 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 16. <i>Płaskorzeźba</i>, s. 49–52 • film <i>W pracowni rzeźbiarza WSiP 2013</i> (Klub Nauczyciela) • reprodukcje z płaskorzeźb, reliefów (detali architektonicznych), medali, monet z podręcznika i wybranych źródeł • medale, monety 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji oraz przykładów monet i medali • rozmowa nauczająca • praca z tekstem • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: płaskorzeźba z gliny, modeliny lub plasteliny • prezentacja prac uczniów • (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie niektórych cech rzeźby i porównywanie jej z płaskorzeźbą -2 • omawianie tematyki i formy wybranej płaskorzeźby-3 • projektowanie i tworzenie prostej formy płaskorzeźby na zadany temat, podporządkowanej ramom kompozycyjnym kształtu medalu z określonej okazji lub tworzenie prostej płaskorzeźbionej dekoracji architektonicznej-3 • posługiwanie się techniką rzeźbienia w glinie, plastelinie lub modelinie-3 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie cech płaskorzeźby i porównywanie jej formy, tematyki, techniki, faktury z płaskorzeźbą-4 • wykonanie ciekawego projektu płaskorzeźby na zadany temat i konsekwentne realizowanie go w praktyce, tworzenie oryginalnej formy podporządkowanej ramom kompozycyjnym medalu z określonej okazji lub tworzenie oryginalnej płaskorzeźbionej kompozycji dekoracji architektonicznej okna lub portalu-5

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
						<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywanie różnych możliwości, które daje technika rzeźbienia w miękkim materiale, np. glinie, modelinie, plastelinie-6
O sztuce w przestrzeni						
15. Działanie integracyjne. Między rzeźbą a formą przestrzenną. / „Wielkie szkolne maskotki – postacie, zwierzęta, przedmioty” lub „Maskotka regionalna”	I.1 I.2 I.3 I.5 II.3 II.6 II.7 III.2 III.3	<ul style="list-style-type: none"> bryła rzeźba forma przestrzenna kompozycja faktura barwy podstawowe, ciepłe, zimne gamy barwne (szeroka, wąska, tonacja) akcent kolorystyczny barwy dopełniające tradycja sztuka ludowa 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 17. <i>Formy przestrzenne</i>, s. 54–55 reprodukcje przedstawiające formy przestrzenne z podręcznika i wybranych źródeł albumy przyrodnicze ze zwierzętami zdjęcia rzeźb współczesnych przedstawiających zwierzęta 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka praca z tekstem prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: forma przestrzenna ze zróżnicowanych materiałów prezentacja i omówienie kompozycji (praca indywidualna i grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> wykonanie prostych projektów maskotki, orientacyjne dobranie odpowiednich materiałów do projektu-2 praca w grupie, podejmowanie działań zespołowych i współpracy-3 wdrażanie projektu w życie, wykonywanie pracy plastycznej różnymi technikami-3 	<ul style="list-style-type: none"> wykonywanie oryginalnych projektów maskotki, precyzyjne dobranie odpowiednich materiałów do projektu-5 zgodna, twórcza praca w grupie, podejmowanie logicznie zaplanowanych działań zespołowych-4 wdrażanie złożonego projektu w życie, wykonywanie oryginalnej pracy plastycznej różnymi technikami-6
			<ul style="list-style-type: none"> maskotki lub zdjęcia maskotek materiał ilustracyjny związany ze specyfiką regionu (np. dominujący krajobraz) 			

AUTORZY: Beata Mikulik

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
			lasy, góry, duże ośrodki miejskie, charakterystyczne zabytki), regionalną sztuką ludową (stroje, przedmioty, charakterystyczne motywy dekoracyjne)			
16. O różnych formach przestrzennych. Jak przestrzeń, powietrze i wiatr przenikają do fruujących rzeźb. / „Mobile zimowe” lub „Planety, rakiety i kosmici” albo „Kolorowe mobile geometryczne”	I.1 I.2 I.3 I.5 I.6 II.3 II.6 III.5	<ul style="list-style-type: none"> • rzeźba, bryła • forma przestrzenna • mobil, rzeźba mobilna • abstrakcja • fantastyka • sztuka współczesna 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 17. <i>Formy przestrzenne</i>, s. 54–55 • reprodukcje wybranych form przestrzennych i rzeźb mobilnych z podręcznika i wybranych źródeł • kilka rozkładanych pudełek kartonowych oraz materiały do łączenia ich 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: kompozycja przestrzenna różnymi technikami • prezentacja i omówienie prac uczniów • (praca indywidualna grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie niektórych cech formy przestrzennej, zauważanie niektórych różnic między rzeźbą pełną a formą przestrzenną-2 • określanie i omawianie niektórych cech wybranych mobili-3 • tworzenie prostych elementów i montowanie ich w celu utworzenia mobila-3 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie różnorodnych cech formy przestrzennej, zauważanie wielu różnic między rzeźbą pełną a formą przestrzenną-4 • określanie różnorodnych specyficznych cech mobili jako rodzaju form przestrzennych-5 • omawianie kompozycji, formy, kolorystyki wybranych rzeźb mobilnych-5 • tworzenie przemyślanych elementów i montowanie całości w oryginalną, staranną formę mobila-6
17. O sztuce w przestrzeni. O formie	I.1 I.2 I.3	<ul style="list-style-type: none"> • bryła • rzeźba • faktura 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 18.–19. <i>Formy w przestrzeni</i> – 	<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenie • praca z tekstem • prezentacja zdjęć 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie niektórych cech formy przestrzennej i instalacji, zauważanie niektórych różnic 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie, wskazywanie wielu cech formy przestrzennej i instalacji, zauważanie

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
przestrzennej. / Instalacja. „Chronimy naszą planetę”	I.5 II.3 II.6 III.4	<ul style="list-style-type: none"> • forma przestrzenna • instalacja • sztuka współczesna 	<i>instalacje</i> , s. 56–58 <ul style="list-style-type: none"> • zdjęcia instalacji i form przestrzennych z podręcznika i wybranych źródeł • duże przedmioty do utworzenia formy przestrzennej lub instalacji • materiały do montażu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: forma przestrzenna lub instalacja z różnych materiałów (projekt lub realizacja) • prezentacja i omówienie prac uczniów • (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	między nimi i tradycyjnymi rzeźbami-2 <ul style="list-style-type: none"> • opisywanie niektórych cech wybranej instalacji lub formy przestrzennej-3 • projektowanie, wykonywanie uproszczonej formy przestrzennej na zadany temat, próba dostosowywania materiałów i form do przekazywanej treści-3 	i dokładne określanie różnic i podobieństw między nimi oraz tradycyjnymi rzeźbami-4 <ul style="list-style-type: none"> • opisywanie wielu cech różnych oglądanych instalacji i form przestrzennych-5 • wykonywanie oryginalnego projektu wieloelementowej formy przestrzennej na zadany temat, dostosowanie odpowiednich materiałów, form do przekazywanych treści, tworzenie formy przestrzennej, bogatej pod względem formy i możliwego odczytywania znaczeń, treści-6
O budowlach						
18. Sztuka pod gołym niebem. Zagadki. Przedstawiamy budowle o różnych funkcjach i wyobrażamy sobie ich plany	I.1 I.2 I.3 I.4 I.2 II.2 II.3 II.6 III.4	<ul style="list-style-type: none"> • architektura • budowle • plan budowli • funkcja budowli • funkcjonalność budowli • zespół architektoniczny • bryła 	• podręcznik: <i>20. Sztuka pod gołym niebem</i> , s. 60–62 <ul style="list-style-type: none"> • zdjęcia budowli o różnych funkcjach z podręcznika i wybranych źródeł • przykładowe plany budowli z symbolami 	<ul style="list-style-type: none"> • praca z tekstem • rozmowa nauczająca • pogadanka • prezentacja zdjęć • zabawa plastyczna • ćwiczenie plastyczne: szkice rysunkowe i makiety kompleksów 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech budowli, architektury jako dziedziny sztuki-2 • określanie użytkowego znaczenia architektury, funkcji budowli-3 • określanie niektórych związków planów budowli i ich funkcji, wykonywanie orientacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie cech budowli, architektury jako dziedziny sztuki-4 • określanie, rozumienie użytkowego znaczenia architektury, funkcji budowli-5 • określanie związków planów budowli, zewnętrznego kształtu i spełnianej funkcji,

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
	III.5	<ul style="list-style-type: none"> architektoniczna fantastyka 	związanymi z ich wyposażeniem	architektonicznych <ul style="list-style-type: none"> prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	szkiców-3 <ul style="list-style-type: none"> tworzenie prostego planu osiedla lub miasteczka-3 tworzenie prostej makiety zespołu architektonicznego z niewielkiej liczby elementów-3 	wykonywanie odpowiednich szkiców-5 <ul style="list-style-type: none"> tworzenie oryginalnego projektu fantastycznego osiedla lub miasteczka-6 tworzenie ciekawej, wieloelementowej makiety zespołu architektonicznego-6
19. Rytm i symetria w architekturze. Fasady różnych budowli. Szukamy rytmu – o podobieństwie okien, barwach i powtarzających się liniach. / „Moja budowla”	I.1 I.2 I.3 I.5 II.1 II.2 II.3 II.6 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> architektura budowla forma i funkcja budowli funkcjonalność fasada kompozycja rytm, symetria szeroka gama barw wąska gama barw 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 21. <i>Symetria i rytm w architekturze</i>, s. 63–65 karta pracy: <i>ład w architekturze / symetria rytm – obecne</i> zdjęcia wybranych budowli z podręcznika i wybranych źródeł kartki z figurami geometrycznymi do losowania kształtu rytmicznie powtarzającego się w fasadzie budowli 	<ul style="list-style-type: none"> praca z tekstem pogadanka rozmowa nauczająca prezentacja reprodukcji ćwiczenie plastyczne: tworzenie fasady budowli techniką kolażu i/lub rysunku prezentacja ćwiczeń i prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie użytkowego charakteru architektury, różnych funkcji budowli-2 określanie wybranych cech kompozycji symetrycznej i rytmicznej w architekturze-3 wskazywanie rytmu i symetrii w wybranym dziele architektonicznym-3 komponowanie prostej, rytmicznej i symetrycznej fasady budowli techniką kolażu lub rysunku-3 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie użytkowego charakteru architektury, różnych funkcji budowli-4 określanie wielu cech kompozycji rytmicznej i symetrycznej w architekturze-5 wskazywanie i omawianie rytmu i symetrii w różnych budowlach-5 komponowanie oryginalnej, złożonej, rytmicznej i symetrycznej fasady budowli techniką kolażu lub rysunku, ciekawa kolorystyka pracy -6

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
20. Statyka i dynamika w architekturze. O architekturze bez dachu, drzwi i okien. / „Mosty na filarach, mosty wiszące” lub „Zamki w ogrodach. Zamek spokoju i zamek wiatru” albo „Wodny park rozrywki”	I.1 I.2 I.3 I.5 II.1 II.2 II.3 II.6 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> • architektura • budowla • statyka i dynamika w kompozycji (kompozycja statyczna i dynamiczna) • statyka i dynamika w architekturze 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 22. <i>Statyka i dynamika w architekturze</i>, s. 66–68 • karta pracy: <i>Architektura – przestrzenne interpretacje</i> • zdjęcia obiektów architektonicznych z podręcznika i wybranych źródeł • zdjęcia mostów wiszących i mostów na filarach • zdjęcia ogrodów, parków, placów zabaw, ulic 	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa nauczająca • praca z tekstem • prezentacja materiału ilustracyjnego • pogadanka • ćwiczenie plastyczne: kompozycja akwarelami z konturem cienkopisem • prezentacja i omówienie prac • (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne rozumienie pojęcia statyki i dynamiki w architekturze-2 • wskazywanie niektórych cech, świadczących o statyce i dynamice w architekturze na wybranych przykładach-3 • orientowanie się, że architektura zajmuje się kształtowaniem przestrzeni, a nie tylko budowlami -3 • tworzenie dwóch prostych, malarskich projektów akwarelami, ilustrujących statykę i dynamikę mostów lub przedstawiających statyczny i dynamiczny zamek w ogrodzie, brodziki dla dzieci i zjeżdżalnie przy basenach-3 	<ul style="list-style-type: none"> • dobre rozumienie pojęcia statyki i dynamiki w architekturze-4 • wskazywanie wielu cech świadczących o statyce i dynamice w architekturze na różnych przykładach-5 • dobre rozumienie, że architektura zajmuje się kształtowaniem przestrzeni, a nie tylko budowlami, wskazanie przykładów-5 • tworzenie dwóch oryginalnych, malarskich projektów akwarelami, ilustrujących statykę i dynamikę różnych mostów lub przedstawiających oryginalną, statyczną lub dynamiczną kompozycję zamku oraz ogrodu wokół niego, brodziki dla dzieci i zjeżdżalnie przy basenach-6
Antyk wiecznie żywy						

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
21. Dlaczego antyczne kolumny, łuki, kopuły podobają się i inspirują architektów do dziś? „Mój łuk triumfalny” lub „Co kariatyda dźwiga na głowie?” albo „Projekt fasady budowli z tympanonem, fryzem i kolumnami – wspólna budowla”	I.1 I.2 II.1 II.2 II.6 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> kultura i sztuka starożytnej Grecji kultura i sztuka starożytnego Rzymu architektura, architekt piękno, proporcje, harmonia, symetria, rytm, statyka świątynia (tympanon, fryz, kolumny) kolumna (baza trzon kapitel) porządek dorycki porządek joński porządek koryncki kariatyda kopuła łuk, łuk triumfalny (zwornik, kliniec) kwadryga 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 23. <i>Okiem architekta</i> s. 70–77; <i>O budowlach</i> s. 60–68 reprodukcje dzieł i wybranych źródeł ilustrujące obecność antycznych form architektonicznych w różnych okresach w historii schematy i zdjęcia porządków architektonicznych, kolumn, kariatyd, łuków z różnych okresów przykłady krojów liter drewniany manekin 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca praca z tekstem ćwiczenie ćwiczenie plastyczne (praca pastelami suchymi lub węglem) podsumowanie, prezentacja i omówienie prac (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie znaczenia sztuki i kultury antycznej dla sztuki i kultury kolejnych okresów w historii-2 orientacyjne określanie znaczenia piękna proporcji, harmonii w architekturze antycznej i wybranych okresów w historii-3 wyrywkowa znajomość niektórych charakterystycznych antycznych form architektonicznych i cech greckich porządków architektonicznych, wyglądu świątyni greckiej i rzymskiej oraz wskazywanie zbliżonych elementów w budowlach innych epok, rozumienie niektórych aspektów przemian i przeobrażeń antycznych form w budowlach współczesnych-3 tworzenie prostej kompozycji barwnej lub czarno– białej inspirowanej wybranymi antycznymi formami architektonicznymi, 	<ul style="list-style-type: none"> określanie, rozumienie różnorodnego oddziaływania sztuki i kultury antycznej na wybrane dzieła i kulturę kolejnych okresów w sztuce-4 precyzyjne określanie znaczenia piękna, proporcji, harmonii w architekturze antycznej wybranych okresów w historii, rozumienie znaczenia obecności związków sztuki i kultury współczesnej z kulturą antyczną-5 dobra znajomość charakterystycznych antycznych form architektonicznych, określanie cech greckich porządków architektonicznych, wyglądu świątyni greckich i rzymskich, wskazywanie zbliżonych elementów w budowlach innych epok, rozumienie przeobrażeń wybranych form antycznych, określanie związków architektury współczesnej z architekturą antyczną,

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
					posługiwanie się niektórymi środkami artystycznego wyrazu, częściowe wykorzystywanie możliwości techniki suchych pastelii lub węgla w pracy plastycznej-3	zauważanie i porównywanie form współczesnych z antycznymi -5 •tworzenie oryginalnej wieloelementowej, przemyślanej kompozycji barwnej lub czarno– białej inspirowanej wybranymi antycznymi formami architektonicznymi, stosowanie odpowiednich środków artystycznego wyrazu, możliwości techniki suchych pastelii lub węgla w pracy plastycznej-6

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
22. Wierzenia, mity, ważne wydarzenia, codzienne przedmioty upodobania starożytnych Greków i Rzymian odkrywane przez archeologów./„Kolorowa zastawa stołowa na piknik” lub „Projekt muralu o najbliższej okolicy”. „Abstrakcyjna mozaika”	I.1 I.2 I.3 I.4 I.5 I.6 II.6 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> • archeologia, archeolog • sztuka starożytnej Grecji • sztuka starożytnego Rzymu • zabytek • sztuka użytkowa • rzemiosło artystyczne • ceramika, porcelana • wnętrze • malowidło ściennie • malarstwo pompejańskie, iluzjonizm • mural, graffiti • mozaika • ramy kompozycyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 24. <i>Okiem archeologa</i> s. 79–83 • wybrane reprodukcje sztuki starożytnej Grecji, Rzymu i późniejszych okresów • zdjęcia przedstawiające porcelanę • zdjęcia murali • przykłady współczesnych mozaik 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji • rozmowa nauczająca • praca z tekstem • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne (technika mieszana pastele suche i farby plakatowe, mozaika z kolorowego papieru, folii i innych materiałów) • podsumowanie i omówienie ćwiczeń plastycznych • (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie zadań archeologii w poznawaniu przeszłości, zabytków kultury materialnej, dzieł sztuki, zwyczajów w dawnych czasach na przykładzie poznawania niektórych zabytków sztuki greckiej i rzymskiej-2 • orientacyjne określanie cech waz greckich jako inspiracji ceramiki i porcelany innych okresów-3 • określanie niektórych cech malarstwa pompejańskiego i mozaik oraz rozumienie ich wpływu na późniejsze dzieła-3 • tworzenie uproszczonego, uboższego projektu muralu lub uproszczonej mozaiki w określonych ramach kompozycyjnych-3 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie różnorodnych zadań archeologii w poznawaniu przeszłości, zabytków kultury materialnej, dzieł sztuki, zwyczajów w dawnych czasach na przykładzie opisywania, określania cech zabytków sztuki greckiej i rzymskiej-4 • określanie cech, kompozycji i rozumienie znaczenia waz greckich jako inspiracji ceramiki i porcelany innych okresów-4 • określanie kompozycji kolorystyki, wybranych tematów malarstwa pompejańskiego i mozaik oraz rozumienie różnorodnego znaczenia i wpływu na późniejsze dzieła-5 • tworzenie złożonego, oryginalnego projektu muralu lub mozaiki, umiejętne wykorzystywanie specyfiki techniki i problematyki ram kompozycyjnych podczas tworzenia mozaiki i/lub muralu-6

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
23. Antyczne pomniki na kolumnach i pomniki konne, teatry, stadiony i ich współczesne interpretacje. Zwiedzanie jako sposób poznawania historii i niezwykłości zwiedzanych miejsc./ „Projekt pomnika.” „Projekt plenerowej sceny teatralnej”. „Kolorowy stadion”	I.1 I.5 I.6 II.3 II.6 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> • sztuka starożytnej Grecji, sztuka starożytnego Rzymu • kolumna • pomnik konny • relief • rzeźba • teatr antyczny, orchestra, • scena, widownia • stadion • koloseum 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 25. <i>Okiem turysty</i> s. 84–90 • zdjęcia wybranych pomników na kolumnach z podręcznika i wybranych źródeł m. in. pomnik Księcia Józefa Poniatowskiego w Warszawie • zdjęcia współczesnych teatrów i stadionów (sceny, wnętrza) • zdjęcia koni, wybrane portrety konne na obrazach • zdjęcia wybranych dyscyplin sportowych • drewniany manekin 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: szkice markerem i pastelami olejnymi z elementami kolażu lub prace akwarelami z konturem pastelami olejnymi, prace przestrzenne • podsumowanie i omówienie ćwiczeń • (praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie znaczenia wybranych dzieł sztuki, pomników, budowli dla umocnienia władzy i życia społecznego w Cesarstwie Rzymskim i starożytnej Grecji-2 • orientacyjne określanie przeobrażeń pomników na kolumnach, pomników konnych na wybranych przykładach, próba porównywania formy i znaczenia pomników i innych dzieł-3 • określanie niektórych cech wspólnych, przeobrażeń starożytnych i współczesnych stadionów i teatrów, Koloseum-3 • tworzenie prostego projektu pomnika, sceny, stadionu technikami mieszanymi, tworzenie uproszczonej makiety lub rysunku stadionu-3 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie różnorodnego znaczenia wybranych, charakterystycznych dzieł sztuki, pomników m.in. dla umocnienia władzy i życia społecznego w Cesarstwie Rzymskim, starożytnej Grecji, późniejszych okresach w historii, współcześnie-4 • określanie wielu cech starożytnych pomników na kolumnach, pomników konnych, porównywanie, wskazywanie przeobrażeń formy i znaczenia pomników i innych inspirowanych nimi dzieł współczesnych-5 • trafne określanie wielu cech wspólnych, przeobrażeń formy starożytnych i współczesnych stadionów i teatrów, Koloseum-5 • tworzenie oryginalnego, wieloelementowego projektu pomnika, sceny, stadionu technikami mieszanymi,

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
						tworzenie ciekawej, starannej makiety lub rysunku stadionu-6
#Średniowiecze						
24. Średniowieczna architektura podziwiana i odkrywana z drona. / „Projekt zamku obronnego z prostych brył”. „Fantastyczna ażurowa, „koronkowa” budowla”	I.1 I.2 I.5 II.3 II.6 III.4 III.5 III.6	<ul style="list-style-type: none"> •średniowiecze •sztuka średniowieczna •kościół, katedra, nawa główna, nawy boczne, transept, prezbiterium, absyda, plan krzyża, portal, tympanon, wieże •styl romański (łuk półkolisty, sklepienie kolebkowe, sklepienie krzyżowe) •styl gotycki (łuk ostry, sklepienie krzyżowo-żebrowe, witraż, rozeta) 	<ul style="list-style-type: none"> •podręcznik: 26. <i>Widok z drona</i> s. 88–93 •karta pracy: <i>Romańskie kaplice i kościoły</i> •zdjęcia kościołów romańskich gotyckich katedr, późniejszych kościołów inspirowanych sztuką średniowiecza z podręcznika i wybranych źródeł •zdjęcia średniowiecznych zamków obronnych 	<ul style="list-style-type: none"> •pogadanka •prezentacja reprodukcji •rozmowa nauczająca •ćwiczenie •ćwiczenie plastyczne (przestrzenny model z opakowań, kolaż z ażurowych materiałów) •praca z tekstem podsumowanie i prezentacja ćwiczeń plastycznych •(praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> •orientacyjne określanie znaczenia, czasu trwania i cech sztuki średniowiecznej-2 •orientacyjne określanie niektórych cech architektury romańskiej i gotyckiej, próba porównania wybranych cech stylu romańskiego i gotyckiego na przykładzie próby opisu najważniejszych konstrukcji-2 •wskazywanie niektórych charakterystycznych części kościołów romańskich i gotyckich, próba określenia różnic i podobieństw-3 •próba odkrywania inspirowania się sztuką romańską i gotycką w późniejszej i współczesnej architekturze sakralnej-3 •tworzenie uproszczonej kompozycji modelu barwnego, obronnego zamku nawiązującego do architektury 	<ul style="list-style-type: none"> •precyzyjne określanie znaczenia, czasu trwania i cech sztuki średniowiecznej-4 •dokładne określanie istotnych cech architektury romańskiej i gotyckiej, porównywanie cech stylu romańskiego i gotyckiego na przykładzie najważniejszych konstrukcji, wysokości i materiału budowlanego, stopniowej utraty obronnej funkcji budowli, prostoty i dekoracyjności formy-4 •wskazywanie wielu charakterystycznych części kościołów romańskich i gotyckich, określanie różnic i podobieństw-5 •wskazywanie i omawianie cech, elementów konstrukcji, części budowli romańskich i gotyckich, którymi inspirowali się twórcy późniejszej i współczesnej

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
					romańskiej -3 •komponowanie projektu uproszczonej fantastycznej budowli o lekkiej przejrzystej „koronkowej” konstrukcji techniką kolażu nawiązującej do architektury gotyckiej-3	architektury sakralnej-5 •tworzenie wieloelementowego, oryginalnego modelu barwnego obronnego zamku inspirowanego architekturą romańską-5 •komponowanie oryginalnego przemyślanego projektu bogatej, wieloelementowej budowli o lekkiej przejrzystej „koronkowej” konstrukcji techniką kolażu nawiązującej do architektury gotyckiej-6
25. Bogactwo wnętrza średniowiecznej katedry. / „Projekt współczesnej rozety lub witraża”	I.1 I.2 I.3 I.5 I.6 II.6 III.4 III.5 III.6	<ul style="list-style-type: none"> • witraż, rozeta • ołtarz szafiasty • tryptyk, poliptyk • rzeźba, płaskorzeźba • malarstwo, banderole • krucyfiks • nagrobek • ramy kompozycyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 27. <i>Spacer po katedrze</i> s. 98–102 • karta pracy: <i>Gotyckie katedry i ołtarze</i> • zdjęcia średniowiecznych i współczesnych witraży – zdjęcia i reprodukcje witraży oraz kartonów witraży Stanisława Wyspiańskiego i Józefa Mehoffera • zdjęcia gotyckich 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja zdjęć i reprodukcji • praca z tekstem • ćwiczenie plastyczne (akwarele, malarstwo witrażowe) • rozmowa nauczająca • podsumowanie i prezentacja prac (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określenie znaczenia dekoracji, niektórych elementów wyposażenia wnętrza gotyckiego kościoła-2 • orientacyjne określenie znaczenia witraży w kościołach gotyckich, późniejszych i współczesnych-3 • orientacyjne określenie formy rzeźbionych, malowanych średniowiecznych ołtarzy-3 • tworzenie uproszczonego współczesnego 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie różnorodnego znaczenia dekoracji, wyposażenia wnętrza gotyckiego kościoła m.in. dla niepiśmiennych wiernych (witraże, ołtarze, krucyfiksy, nagrobki)-4 • wskazywanie znaczenia i wskazywanie różnych cech kompozycji witraży w kościołach gotyckich, późniejszych i współczesnych-5 • precyzyjne określanie formy

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
			ołtarzy i krucyfików m. in. ołtarza Wita Stwosza w Kościele Mariackim w Krakowie		przedstawiającego lub abstrakcyjnego projektu witraża w określonych ramach kompozycyjnych koła lub prostokąta zakończono łukiem ostrym-3	rzeźbionych, malowanych średniowiecznych ołtarzy szafowych-5 • tworzenie złożonego, wieloelementowego współczesnego przedstawiającego lub abstrakcyjnego witraża w określonych ramach kompozycyjnych koła lub prostokąta zakończono łukiem ostrym-6
Prawda czy piękno						
26. W poszukiwaniu ideału. Różne oblicza piękna w różnych epokach / „Najpiękniejszy uśmiech, najpiękniejszy uśmiech, najpiękniejsza twarz – wesoły, kolorowy	I.1 I.2 I.3 I.6 II.6 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> • piękno, harmonia, proporcje, ideał piękna, idealizacja, kanon • rzeźba • zasada kontrapostu • kontrapost gotycki • styl piękny • piękne Madonny • pieta • portret, portret rzeźbiarski, portret malarski 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 28. <i>W poszukiwaniu ideału</i> s. 104–106 • reprodukcje przedstawiające ideał piękna w rzeźbie malarstwie różnych okresów w sztuce z podręcznika i wybranych źródeł, wybrane posągi starożytnej Grecji i Rzymu, rzeźby 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: technika mieszana (pasty olejne i farby plakatowe lub akrylowe; wybrana technika malarska) • podsumowanie dyskusja 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne rozumienie ogólnego znaczenia pojęcia piękna, idealizacji w sztuce-2 • rozumienie podstaw wpływu poglądów starożytnych na piękno-3 • orientacyjne określanie znaczenia piękna, idealizacji, ideału piękna w określonej epoce w sztuce i kulturze -3 • rozumienie ogólnych zasad kontrapostu, orientacyjne określanie piękna podczas 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumienie i określanie różnorodnego znaczenia piękna, idealizacji, ideału piękna w określonej epoce w sztuce i kulturze-4 • rozumienie i określanie poglądów w na piękno w kulturze, zwłaszcza europejskiej, współcześnie jako dziedzictwa kultury antycznej-5 • precyzyjne określanie i stosowanie różnych pojęć dotyczących piękna,

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
portret”		<ul style="list-style-type: none"> • pejzaż, rzeźba 	średniowieczne		uproszczonego omawiania dzieł-3	kontrapostu podczas opisu dzieł i analizy zjawisk dotyczących piękna-5
Portret mamy, taty. Portret przyjaciela. „Wspaniały krajobraz – cuda przyrody”			i renesansowe, Leonardo da Vinci Ginevra de Benci (awers i rewers obrazu) <ul style="list-style-type: none"> • schemat proporcji twarzy 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentacja ćwiczeń plastycznych (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne wskazywanie sposobu idealizacji w rzeźbie starożytnej średniowiecznej i renesansowej oraz współczesnej kulturze masowej-3 • przedstawienie osobistego stosunku do piękna w rozmowie i we własnej prostej pracy plastycznej, posługiwanie się środkami plastycznymi i częściowe wykorzystywanie możliwości wybranej techniki barwnej-3 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazywanie środków plastycznych, sposobu idealizacji w rzeźbie starożytnej, średniowiecznej i renesansowej oraz współczesnej kulturze masowej-5 • przedstawianie osobistego stosunku do piękna, interpretowanie pojęcia w rozmowie i we własnej oryginalnej, złożonej pracy plastycznej, celowe posługiwanie się wieloma środkami plastycznymi, w wykorzystywanie różnorodnych możliwości wybranej techniki barwnej-6
27. W poszukiwaniu prawdy. Dwa nastroje portretowanej osoby – różne	I.1 I.2 I.3 I.6 II.1 II.2	<ul style="list-style-type: none"> • portret • realizm, realistyczny • rzeczywistość, prawda • natura, fantazja • rzeźba 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 29. <i>W poszukiwaniu prawdy</i> s. 107–109 • zdjęcia, reprodukcje wybranych dzieł, w których artyści 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja materiału ilustracyjnego • rozmowa nauczająca • ćwiczenie • ćwiczenie plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumienie źródeł i orientacyjne określanie pojęcia realizmu-2 • poznawanie i uproszczone opisywanie starożytnych i późniejszych dzieł w których artyści posługiwali się 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumienie źródeł antycznych pojęcia realizmu, znaczenia, precyzyjne określanie pojęcia – poznawanie, wskazywanie wielu elementów sprawiających, że omawiane

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
oblicza prawdy. „Portret lub autoportret”. Porównanie realizmu i idealizacji	II.6 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> •krucyfiks •pieta •malarstwo •iluminacja •inicjał •portret rzeźbiarski •portret malarski •scena rodzajowa •maska pośmiertna •obraz fotorealistyczny 	posługiwali się realizmem z różnych okresów w historii, w tym dzieł antycznych, średniowiecznych, współczesnych dzieł fotorealistycznych	(kredki akwarelowe lub pastele suche) <ul style="list-style-type: none"> •dyskusja •podsumowanie i prezentacja ćwiczeń plastycznych (praca indywidualna, zbiorowa) 	realizmem-3 <ul style="list-style-type: none"> •dokonywanie prostych porównań dzieł, w których artyści idealizowali rzeczywistość i posługiwali się realizmem-3 •tworzenie prostego samodzielnego obrazu prawdy w przedstawianiu postaci, stosowanie wybranych środków plastycznych i wykorzystywanie niektórych możliwości techniki pasteli suchych lub kredek akwarelowych we własnej pracy plastycznej-3 	wybrane dzieła określamy jako realistyczne, w których artyści posługiwali się realizmem w różnych okresach w historii od starożytności do współczesności-4 <ul style="list-style-type: none"> •dokonywanie różnych porównań dzieł z różnych okresów w historii, w których artyści posługiwali się idealizacją rzeczywistości i realizmem-5 •tworzenie oryginalnego, wieloelementowego obrazu ukazującego zróżnicowane, świadome dążenie do prawdziwego przedstawienia postaci, stosowanie odpowiednich środków artystycznego wyrazu, wykorzystywanie różnorodnych możliwości, które daje technika pasteli suchych lub kredek akwarelowych we własnej pracy plastycznej-6

Lekcje powtórzeniowe

AUTORZY: Beata Mikulik

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
28. Powtórzenie wiadomości. / „Kolorowe zamki i pałace”	I.1 I.2 I.3 I.5 II.6	<ul style="list-style-type: none"> •barwy podstawowe, barwy pochodne •barwy dopełniające •zjawisko powidoku •barwy czyste, barwy złamane •temperatura barw (barwy ciepłe i zimne) •względność barw •kompozycja rytmiczna, kompozycja symetryczna •kompozycja otwarta, kompozycja zamknięta •kompozycja statyczna, kompozycja dynamiczna 	<ul style="list-style-type: none"> •podręcznik: <i>Tajemnice barw</i>, s. 18–30; <i>O sztuce komponowania</i>, s. 32–38 •reprodukcje dzieł sztuki, ilustrujące poszczególne pojęcia omawiane i powtarzane w ciągu roku szkolnego 	<ul style="list-style-type: none"> •rozmowa nauczająca •prezentacja reprodukcji •ćwiczenie plastyczne: kompozycje rysunkowe techniką mieszaną z elementami kolażu •prezentacja i omówienie prac uczniów •(praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> •orientacyjna znajomość pojęć dotyczących barwy i kompozycji-2 •rozpoznawanie określonych grup barw i rodzajów kompozycji w niektórych znanych obrazach -2 •stosowanie omawianych grup barw, zjawisk dotyczących barwy oraz różnych rodzajów kompozycji we własnych szkicach, orientacyjne wyjaśnianie pojęć-3 •tworzenie prostej kompozycji zamku, której elementami będą wyjaśnienia i szkice dotyczące barwy i kompozycji-3 	<ul style="list-style-type: none"> •dobra znajomość pojęć dotyczących barwy i kompozycji-4i •rozpoznawanie określonych grup barw i rodzajów kompozycji w wielu różnych znanych obrazach-4 •przemysłane stosowanie omawianych grup barw, zjawisk dotyczących barwy oraz różnych rodzajów kompozycji we własnych szkicach, precyzowanie i wyjaśnianie pojęć-5 •tworzenie oryginalnej kompozycji zamku, której elementami będą dokładne wyjaśnienia i trafnie ilustrujące je szkice, dotyczące barwy i kompozycji-6
29. Powtórzenie wiadomości, cz.2. / „Kolorowe zamki i pałace”	I.1 I.2 I.3 I.5 I.6 II.6	<ul style="list-style-type: none"> •instytucje kultury •muzeum •galeria, •skansen •centrum sztuki •współczesnej 	<ul style="list-style-type: none"> •podręcznik: <i>Blisko sztuki</i> s. 6–17, <i>O rzeźbie</i> s. 42–52, <i>O sztuce w przestrzeni</i> s. 54–58, <i>O budowlach</i> 	<ul style="list-style-type: none"> •prezentacja reprodukcji •rozmowa nauczająca •ćwiczenie plastyczne: kompozycja rysunkowa techniką 	<ul style="list-style-type: none"> •orientacyjna znajomość różnych tematów dzieł sztuki, rzeźby i związanych z nią pojęć, różnych form przestrzennych, architektury, ludowego budownictwa i rzeźby-2 	<ul style="list-style-type: none"> •dobra znajomość różnych tematów dzieł sztuki, rzeźby i związanych z nią pojęć, różnych rodzajów form i działań w przestrzeni, architektury, ludowego budownictwa

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
	III.4 III.5 III.7 III.8	<ul style="list-style-type: none"> wirtualne muzeum konserwacja dzieł, konserwator wystawa wernisaż tematy dzieł sztuki (portret, pejzaż, martwa natura, sceny zbiorowe, rodzajowe, historyczne, religijne, mitologiczne, animalistyka, florystyka, fantastyka, sztuka abstrakcyjna nieprzedstawiająca) ryła, rzeźba, forma przestrzenna, instalacja faktura w rzeźbie architektura, funkcja budowli, funkcjonalizm, kompozycja budowli 	s. 60–68 <ul style="list-style-type: none"> reprodukcje dzieł sztuki, ilustrujące omawiane zagadnienia z całego podręcznika i wybranych źródeł 	mieszaną elementami kolażu <ul style="list-style-type: none"> prezentacja ćwiczeń i omówienie prac (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> opisywanie wybranych dzieł sztuki, związanych z omawianymi pojęciami i dziedzinami sztuk-3 orientacyjne wyjaśnianie i ilustrowanie pojęć, dziedzin sztuki własnymi prostymi szkicami-2 tworzenie prostej kompozycji przy użyciu wykonanych szkiców i ich objaśnień-3 	i rzeźby-4 <ul style="list-style-type: none"> opisywanie różnych dzieł sztuki związanych z omawianymi pojęciami, posługiwanie się bogatym słownictwem, pojęciami podczas omawiania dzieł-5 ilustrowanie pojęć, dziedzin sztuki, własnymi trafnie oddającymi ich treść szkicami, dokładne ich objaśnianie tworzenie interesującej kompozycji z wykorzystaniem szkiców i ich wyjaśnień-6

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
30. Wachlarz możliwości. Lekcja powtórzeniowa o znanych konstrukcjach, powtarzających się formach, przedstawianiu piękna i prawdy w sztuce	I.1 I.2 I.3 I.5 I.6 II.6 III.4 III.5 III.6 III.8	<ul style="list-style-type: none"> • archeologia • archeolog • kultura antyczna, kultura i sztuka starożytnej Grecji i Rzymu • świątynia, teatr, stadion • tympanon, kolumna, • porządki architektoniczne kariatyda, łuk, kopuła, rzeźba • wazy greckie • malarstwo pompejańskie malarstwo ścienne • iluzjonizm • mozaika • średniowiecze • styl romański (łuk półkolisty, sklepienie kolebkowe, sklepienie krzyżowe) • styl gotycki (łuk ostry, sklepienie krzyżowo-żebrowe) 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: <i>Antyk wiecznie żywy</i> s. 70–90, <i>#Średniowiecze</i> s. 92–103; • <i>Piękno czy prawda?</i> s. 104–109 • zdjęcia, reprodukcje dzieł ilustrujących powtarzane zagadnienia z podręcznika i wybranych źródeł • komputery z dostępem do internetu • tekst sprawdzianu końcowego 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentacja reprodukcji i zdjęć • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne szkice rysunkowe i prezentacje różnymi technikami rysunkowymi lub komputerowe • test • prezentacja i omówienie prac (praca indywidualna, zbiorowa, grupowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie źródeł i najważniejszych form architektonicznych, rzeźb, malarstwa, rzemiosła artystycznego mających źródło w starożytnej Grecji i Rzymie oraz ich kontynuacji w sztuce późniejszych okresów i współcześnie-2 • orientacyjne określanie i dokonywanie prostych porównań niektórych cech stylu romańskiego i gotyckiego w sztuce średniowiecznej na przykładzie prostego opisu formy, konstrukcji, kościoła-3 • orientacyjne określanie cech i tematyki witraży, szafiastych ołtarzy, rzeźb, nagrobków, malowideł, iluminacji średniowiecznych-3 • orientacyjne określanie, rozumienie pojęcia piękna, idealizacji i realizmu w sztuce na podstawie prostej obserwacji wybranych dzieł antycznych, średniowiecznych i 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie źródeł, najważniejszych form architektonicznych, rzeźb, malarstwa, rzemiosła artystycznego mających źródło w starożytnej Grecji i Rzymie, ich kontynuacji w sztuce późniejszych okresów i współcześnie, rozumienie, że sztuka antyczna inspirowała artystów różnych okresów-4 • dobra znajomość, precyzyjne określanie i dokonywanie porównań istotnych cech stylu romańskiego i gotyckiego w sztuce średniowiecznej na przykładzie opisu ważnych elementów formy, konstrukcji kościoła-4 • dokładne określanie cech i tematyki witraży, ołtarzy szafiastych, rzeźb, nagrobków, malowideł, iluminacji średniowiecznych-5 • precyzyjne określanie pojęcia piękna, idealizacji i realizmu w sztuce na podstawie

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> kościół, katedra (plan krzyża nawy, transept, absyda, portal) witraż, rozeta ołtarz szafiasty krucyfiks nagrobek malarstwo średniowieczne (tryptyk, poliptyk) iluminacje piękno idealizacja realizm 			renesansowych-3 •dokonywanie prostych porównań między idealistycznymi a realistycznymi przedstawieniami w sztuce-3 •tworzenie prostych szkiców, uproszczonych prezentacji komputerowych w formie wachlarzy ilustrujących przemiany form, posługiwanie się idealizacją i realizmem w sztuce-3	wnikliwej obserwacji wybranych dzieł antycznych, średniowiecznych i renesansowych-5 •dokonywanie różnorodnych porównań między idealistycznymi a realistycznymi przedstawieniami w sztuce-6 •tworzenie oryginalnych, trafnych szkiców, prezentacji komputerowych w formie wachlarzy jako ilustracji przemiany form w sztuce, posługiwanie się idealizacją i realizmem w sztuce-6
Lekcje dodatkowe						
31. Instalacja o określonym przesłaniu (Zapobieganie przemocy, uzależnieniom od używek, komputera, zwalczanie niewłaściwych	I.1 I.2 I.3 I.5 II.3 II.6	<ul style="list-style-type: none"> sztuka współczesna instalacja forma przestrzenna kompozycja faktura barwy podstawowe, ciepłe, zimne, czyste i złamane gamy barwne (szeroka, wąska, 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 18.–19. <i>Formy w przestrzeni – instalacje</i>, s. 56–58 zdjęcia wybranych akcji plastycznych i instalacji z podręcznika i wybranych źródeł Claes Oldenburg 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka rozmowa nauczająca prezentacja reprodukcji, zdjęć ćwiczenie plastyczne: projekty rysunkowe działania plastycznego, przygotowanie 	<ul style="list-style-type: none"> określanie niektórych cech instalacji plastycznej, wskazywanie wybranych różnic między nimi-2 projektowanie prostej instalacji na zadany temat, rozumienie niektórych aspektów znaczenia sztuki, artysty, przesłania dzieła-3 	<ul style="list-style-type: none"> określanie wielu cech charakterystycznych instalacji plastycznych-4 projektowanie oryginalnej, ciekawej pod względem plastycznym instalacji na zadany temat, rozumienie wielu różnych znaczeń sztuki, misji artysty, przesłania dzieła-5

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		tonacja)				
nawyków żywieniowych – zgodnie z programem wychowawczym)		•akcent kolorystyczny	• <i>Floor Burger</i> (Gigantyczny hamburger), 1962	•instalacji lub działania plastycznego z przyniesionych rekwizytów i przedmiotów •prezentacja instalacji i działań plastycznych •(praca grupowa, zbiorowa)		
Kalendarz świąteczny						
32. Boże Narodzenie. Nawiązanie do rzeźby. Uproszczone formy i bogata faktura. / „Kolorowe choinki, ozdoby choinkowe” lub „Nietypowe prezenty od świętego Mikołaja”	I.1 I.2 I.3 I.5 II.2 II.3 II.6 II.7	•bryła •rzeźba •faktura •barwa •barwy czyste i złamane •szeroka gama barw •wąska gama barw •akcent kolorystyczny •kompozycja •sztuka ludowa •tradycje ludowe •tradycje świąteczne	•podręcznik: 13. <i>Dzieło sztuki w trzech wymiarach</i> , s. 42–44; 14.–15. <i>Materiał i faktura w rzeźbie</i> , s. 45–48 •zdjęcia ludowych dekoracji świątecznych, zdjęcia największych choinek świątecznych z wielkich miast •ludowe dekoracje świąteczne – eksponaty	•pogadanka •prezentacja reprodukcji i eksponatów •rozmowa nauczająca •ćwiczenie plastyczne: kompozycje przestrzenne z papieru i innych materiałów (I wersja), rysunek pastelami suchymi, pastelami olejnymi lub farbami plakatowymi (II wersja)	•znajomość tradycyjnych ludowych ozdób świątecznych-2 •poznawanie niektórych dekoracyjnych motywów świątecznych, inspirowanie się nimi we własnej pracy-3 •stosowanie niektórych wiadomości o barwie, gamach barwnych i akcentach w tworzonej kompozycji przestrzennej-2 •tworzenie prostej, dekoracyjnej kompozycji świątecznej (choinka, stroik)-3 •tworzenie uproszczonej pracy	•znajomość, omawianie cech tradycyjnych ludowych ozdób świątecznych -4 •poznawanie różnych charakterystycznych, dekoracyjnych motywów świątecznych, twórcze inspirowanie się nimi we własnej pracy-4 •stosowanie różnorodnych wiadomości o barwie, gamach barwnych i akcentach w tworzonej oryginalnej kompozycji przestrzennej-5 •tworzenie ciekawej pod

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
			<ul style="list-style-type: none"> • materiały do montażu ozdób 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentacja ćwiczeń i prac uczniów • (praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa) 	malarskiej, w której znaczenie ma wyobraźnia i fantazja-3	względem zastosowanych środków artystycznego wyrazu, starannie wykonanej kompozycji świątecznej (choinka, stroik)-5 <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie oryginalnej pracy malarskiej, w której duże znaczenie ma wyobraźnia, fantazja i nietypowe podejście do tematu-6
33. Kompozycje wielkanocne. Rzeźbimy baranki, zajaczkę i kurczaczki wielkanocne. O różnych materiałach w rzeźbie tradycyjnej i współczesnej. P owtórzanie wiadomości	I.1 I.2 I.3 I.5 II.6 II.7 III.3	<ul style="list-style-type: none"> • bryła, rzeźba • faktura • forma przestrzenna • instalacja • kompozycja • szeroka, wąska gama barw • sztuka ludowa • tradycje ludowe • tradycje świąteczne 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: <i>O rzeźbie</i>, s. 42–52, <i>O sztuce w przestrzeni</i>, s. 54–58 • karta pracy <i>Rzeźbiarska bryła – jak rysunek zmienia się w rzeźbę</i> (patrz: scenariusz lekcji 12) • reprodukcje tradycyjnych ludowych ozdób świątecznych, pisanek • zdjęcia przyrodnicze przedstawiające 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja ilustracji i eksponatów • ćwiczenie plastyczne: rzeźby z masy solnej, gliny lub masy papierowej; świąteczne kompozycje z baloników i gałązek • prezentacja i omówienie prac uczniów • (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość tradycji świątecznych i ich związków ze sztuką ludową-2 • określanie prostych symboli świątecznych-2 • tworzenie prostych brył, rzeźb zwierzątek świątecznych, nawiązujących do sztuki ludowej-3j • rzeźbienie w plastycznym materiale-3 • tworzenie prostej kompozycji świątecznej z różnych materiałów-3 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość tradycji świątecznych i ich związków ze sztuką ludową-4 • określanie różnych symboli świątecznych-4 • tworzenie ciekawych, oryginalnych rzeźb zwierzątek świątecznych, nawiązujących do sztuki ludowej-5 • sprawne posługiwanie się techniką rzeźbienia w plastycznym materiale-5 • tworzenie oryginalnej, ciekawej kompozycji świątecznej z nietypowo zestawionych materiałów-6

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
			owce, barany, zające, króliki, kurczaki • kosz na figurki zwierzątek świątecznych • tkanina lub kolorowe brystole do przygotowania tła ekspozycji			
Lekcja plenerowa / Wycieczka						
34. Porównanie rzeźb z innymi działaniami w przestrzeni. / „Formy przestrzenne z opakowań” lub „Kopce i labirynty ze śniegu, liści, piasku lub gałęzi” (lekcja plenerowa)	I.1 I.5 II.3 II.6 III.5	<ul style="list-style-type: none"> • bryła, rzeźba • faktura • forma przestrzenna, • instalacja • kompozycja • barwy podstawowe, ciepłe, zimne, złamane • gamy barwne (szeroka, wąska, tonacja, akcent, kolorystyczny) • sztuka współczesna 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 18–19. <i>Formy w przestrzeni – instalacje</i>, s. 56–58 • plener i zastane tam naturalne materiały • wybrany materiał ilustracyjny (podczas lekcji w sali) 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: formy przestrzenne z materiałów naturalnych • prezentacja i omówienie działań plastycznych • (praca indywidualna i grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech nieużytkowych przestrzennych dzieł sztuki-2 • stworzenie prostego planu formy przestrzennej z wybranych materiałów z niewielu elementów-3 • wykorzystywanie opakowań lub materiałów naturalnych do tworzenia prostej kompozycji przestrzennej w szkole lub w plenerze-3 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie cech nieużytkowych przestrzennych dzieł sztuki współczesnej (nieprzedstawiający charakter dzieł, nietypowe materiały)-4 • tworzenie przemyślanej koncepcji, planu złożonej, wieloelementowej formy przestrzennej z wybranych materiałów-5 • wykorzystywanie opakowań lub materiałów naturalnych do tworzenia złożonej, oryginalnej, wieloelementowej kompozycji przestrzennej w szkole lub plenerze-6

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
35. Wystawa sztuki nowoczesnej lub współczesnej. Nowe rodzaje dzieł. Dlaczego artyści nie tworzą takich dzieł, jak w dawnych czasach?	I.1 I.2 I.3 I.4 I.5 I.6	<ul style="list-style-type: none"> • obraz (dzieło malarskie) • instalacja, forma przestrzenna • rzeźba • grafika • wyobraźnia • realizm 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 1.– 2. <i>Różne tematy w sztuce</i>, s. 6–11; <i>O sztuce w przestrzeni</i>, s. 54–58 • współczesne dzieła plastyczne, wystawa • katalogi wystaw 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • rozmowa nauczająca • oglądanie ekspozycji • omówienie oglądanych dzieł • notatki, opisy dzieł • (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość niektórych wybranych form dzieł sztuki współczesnej-2 • określanie znaczenia wyobraźni w twórczości awangardowej i znajomość niektórych czynników wpływających na formę współczesnych dzieł sztuki-3 • oglądanie ekspozycji w zakresie odbierania formy prostych treści symbolicznych dzieł-2 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość wybranych form dzieł sztuki współczesnej-4 • określanie znaczenia wyobraźni w twórczości awangardowej, określanie znaczenia ekspresji i misji artysty, znajomość różnych czynników wpływających na formę współczesnych dzieł sztuki (np. odbicie przeżyć, współczesności, odkryć, zastosowanie nowych tworzyw)-5 • aktywne oglądanie ekspozycji, omawianie formy i wieloznacznego przekazu treści dzieł, posługiwanie się pojęciami języka plastyki podczas omawiania dzieł-6
Poznanie zabytków/Wycieczka						
36. Znane polskie pomniki. Wybrane zabytki lub wycieczka –	I.1 I.2 I.3 I.4 I.5	<ul style="list-style-type: none"> • zabytek • budowla, fasada, plan budowli, kompozycja budowli (statyczna, dynamiczna) 	<ul style="list-style-type: none"> • w sali szkolnej • komputery z dostępem do internetu • albumy i wybrany 	<ul style="list-style-type: none"> • lekcja w sali z dostępem do internetu • pogadanka • prezentacja 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne poznanie wybranych zabytków lub pomników-2 • zwiedzanie i omawianie wybranych cech zabytków 	<ul style="list-style-type: none"> • wnikliwe poznanie wybranych zabytków lub pomników, omawianie ich formy na podstawie wcześniej zebranych informacji -4

Temat lekcji /temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
pomniki i zabytki w najbliższej okolicy	I.6 II.6, III.1 III.2 III.8	<ul style="list-style-type: none"> • bryła, rzeźba, rzeźba monumentalna, rzeźba pomnikowa • faktura • kompozycja rzeźbiarska (statyczna, rytmiczna, zamknięta) • przewodniki po zabytkach 	materiał ilustracyjny ze zdjęciami znanych polskich pomników z różnych miast <ul style="list-style-type: none"> • wycieczka • zabytki, pomniki prezentacja komputerowa lub album	reprodukcji i zdjęć <ul style="list-style-type: none"> • praca z tekstem (publikacje książkowe, internetowe) • ćwiczenie plastyczne • prezentacja i omówienie wykonanych prac plastycznych • wycieczka szkolna • pogadanka • rozmowa nauczająca • oglądanie zabytku • ćwiczenie plastyczne: prezentacja komputerowa lub album, szkice zabytków (jako praca domowa) • prezentacja i omówienie wykonanych prac • (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	w najbliższej okolicy-3 <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie prostego szkicu, prezentacji lub albumu o zabytku-3 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywne zwiedzanie i omawianie ważnych zabytków w najbliższej okolicy-5 • tworzenie złożonego, bogatego szkicu, prezentacji lub albumu zabytku-6

**WYMAGANIA EDUKACYJNE
Z PLASTYKI DLA KLASY VI
OPARTE NA PROGRAMIE NAUCZANIA PLASTYKI
W KLASACH IV-VII SZKOŁY PODSTAWOWEJ
Autor: Beata Mikulik**

Wymagania edukacyjne modyfikowane przez nauczyciela przedmiotu

Temat, cele główne, założenia	npp*	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Zaproszenie do sztuki						
1. Wszyscy artyści rysują. O dziedzinach plastyki. Zabawa plastyczna - rozmowa między artystami różnych dziedzin sztuki: O wyższości...	2.2 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> • malarstwo • grafika • rysunek • rzeźba • architektura • rzemiosło artystyczne • wzornictwo przemysłowe 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Plastyka 6</i> • reprodukcje z podręcznika i DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> przedstawiające dzieła sztuki reprezentujące różne dziedziny • zdjęcia artystów przy pracy i najbardziej charakterystycznych narzędzi artystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji • rozmowa nauczająca • ćwiczenie - zabawa plastyczna: szkic czarno-biały lub kolorowy (do wyboru) kredkami, cienkopisem, ołówkiem • dyskusja • podsumowanie, omówienie ćwiczeń (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie znaczenia rysunku, szkicu, pomysłu w pracy artystów różnych dziedzin(3) • orientacyjne określanie zakresu dziedzin sztuk plastycznych oraz ich cech charakterystycznych, niektórych stosowanych środków wyrazu artystycznego, technik, sposobu pracy, narzędzi artystycznych określonej dziedziny sztuk(4) • prosty, krótki opis niektórych dzieł różnych dziedzin sztuki(3) • uczestniczenie w dyskusji(4) • tworzenie prostego szkicu przedstawiającego artystę określonej dziedziny sztuki z wybranymi narzędziami(3) 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie różnorodnego znaczenia rysunku jako sposobu określania ogólnej koncepcji, szkicu pomysłu dzieła u artystów różnych dziedzin sztuki(5) • precyzyjne określanie zakresu dziedzin sztuk plastycznych oraz ich zasadniczych, ważnych, specyficznych cech charakterystycznych(5) oraz środków wyrazu stosowanych przez artystów określonej dziedziny sztuki, sposobu pracy i ważnych narzędzi kilku różniących się od siebie technik(5) • ciekawe, rozbudowane opisywanie dzieł plastycznych wykonanych w ramach poznanych dziedzin sztuki(6) • aktywne uczestniczenie w rozmowie, dyskusji o wartości, walorach określonych dziedzin plastyki, przedstawianie upodobań plastycznych, zainteresowania sztuką(6) • tworzenie oryginalnego, ciekawego zaskakującego komikowego rysunku ukazującego artystę określonej dziedziny sztuki przy pracy(6)

* Numery treści nauczania w podstawie programowej

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
O grafice						
2. Sztuka od kuchni. Oglądamy film <i>W pracowni grafika</i> . Jak powstaje dzieło graficzne - kolejne etapy. „Ślady i cienie liter” (frotaż) lub „Drzewa. Bukiety kwiatów” (odbitki)	2.1 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> kopia powielenie grafika grafik kreska matryca odbitka prasa graficzna druk druk wypukły, drzeworyt, linoryt, dłuto druk wklęsły, akwaforta, rylec druk płaski, litografia, kredka litograficzna, tusz litograficzny 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 1. <i>Przypomnienie wiadomości o grafice</i>, s. 6-7 film <i>W pracowni grafika</i> z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> reprodukcje dzieł graficznych z DVD i innych źródeł wybrane książki, plakaty, komiksy zeszyt ćwiczeń: 1. <i>Odbitka graficzna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji i filmu rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: frotaż lub odbitki unikatowe z przekrojonych warzyw podsumowanie, ekspozycja prac (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie źródeł powstawania i cech grafiki jako dziedziny sztuki(3) orientacyjna znajomość materiałów, narzędzi i technik graficznych,(2) orientacyjne określanie podziału pracy grafika na dwa etapy(2) orientacyjne określania cech druku wypukłego, wklęsłego, płaskiego(3) orientacyjne rozpoznawanie, jakimi technikami zostały wykonane oglądane dzieła(4) wykonywanie prostej pracy techniką frotażu, zastosowanie uproszczonej kompozycji z niewielkiej liczby elementów(4) stworzenie prostej kompozycji, odbitki unikatowej z przekrojonych warzyw(3) 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie różnych źródeł powstawania grafiki jako dziedziny sztuki i jej związków z innymi dziedzinami plastyki na płaszczyźnie(6) dokładne określanie, dobra znajomość i rozumienie znaczenia dwuetapowego procesu twórczego, sposobu tworzenia odbitki, oryginału w grafice, określanie liczby oryginalnych dzieł z jednej matrycy, zauważanie różnicy w zakresie pojęcia oryginału w grafice w stosunku do innych dziedzin plastyki(5) dobra znajomość materiałów, narzędzi i technik graficznych, rozumienie podziału technik graficznych na druk wklęsły, płaski i wypukły na podstawie oglądanego filmu(5) trafne rozpoznawanie dzieł graficznych wykonanych różnymi technikami na podstawie występujących w nich kresek i plam(6) wykonanie oryginalnej, wieloelementowej kompozycji frotażu(6) stworzenie oryginalnej, wieloelementowej odbitki unikatowej(6)
3. Druk wypukły. „Świat dinozaurów” (odbitki z materiałów o zróżnicowanej fakturze) lub „Spacer do parku” (odbitki z płytki gipsowej)	2.1 3.1. 3.2	<ul style="list-style-type: none"> grafika druk, nakład prasa matryca (płyta graficzna) odbitka 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 2. <i>Druk wypukły</i>, s. 8-10 reprodukcje dzieł graficznych druku wypukłego z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> i innych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka praca z tekstem rozmowa nauczająca prezentacja reprodukcji 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie specyfiki grafiki i druku wypukłego, technik i narzędzi stosowanych do druku wypukłego(3) opisywanie wybranego dzieła graficznego druku wypukłego w uproszczony sposób(3) orientacyjne porównywanie druku wypukłego z innymi rodzajami druku poznanymi na filmie(3) 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne, precyzyjne określanie specyfiki grafiki i druku wypukłego, dobra znajomość technik i narzędzi stosowanych do druku wypukłego (5) opisywanie różnych dzieł graficznych druku wypukłego przy zauważaniu jego specyfiki i charakterystycznych dla niego środków wyrazu artystycznego(6)

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> druk wypukły, drzeworyt, linoryt, gipsoryt dłuto 	<ul style="list-style-type: none"> zdjęcia materiałów i narzędzi do wykonania druku wypukłego, zdjęcia prasy graficznej zeszyt ćwiczeń: 1. <i>Odbitka graficzna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ćwiczenie plastyczne: odbitki z materiałów o zróżnicowanej fakturze lub odbitki z gipsu prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie z pamięci i wyobraźni kompozycji techniką druku wypukłego z materiałów o zróżnicowanej fakturze, niewielkiej liczby elementów, schematycznych formach(4) tworzenie kilkuelementowej kompozycji graficznej techniką gipsorytu(4) 	<ul style="list-style-type: none"> porównywanie wielu cech grafik druku wypukłego z innymi rodzajami druku w grafice artystycznej na podstawie filmu i oglądanych reprodukcji(5) tworzenie oryginalnej, bogatej, złożonej kompozycji techniką druku wypukłego z materiałów o zróżnicowanej fakturze, o dużym zróżnicowaniu i ciekawym doborze struktury faktur, wykazywanie się kreatywnością i wyobraźnią podczas wykonywania pracy(6) tworzenie oryginalnej kompozycji gipsorytu ciekawie oddającej temat, wykorzystującej możliwości techniki (6)(różnicowanie kresek, kontrasty walorowe)
4. Druk wklęsły. „W gąszczu roślin - traw, kwiatów, zbóż” (odbitki linii papilarnych dłoni)	2.1 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> grafika, druk prasa graficzna matryca (płyta graficzna), odbitka druk wklęsły (miedzioryt, ceratoryt) rylec 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 3. <i>Druk wklęsły</i>, s. 11-13 wybrane z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> i innych źródeł reprodukcje dzieł graficznych wykonanych techniką druku wklęsłego zdjęcia lub eksponaty: prasa graficzna, rylce, płytki metalowe zeszyt ćwiczeń: 2. <i>Warsztat graficzny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji praca z tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: barwne odbitki linii papilarnych dłoni uzupełnione pastelami suchymi prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, lub grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość dwuetapowego procesu powstawania dzieł graficznych(3) orientacyjne określanie techniki druku wklęsłego, rodzaju matrycy i stosowanych narzędzi, porównywanie jej z drukiem wypukłym(4) proste opisywanie dzieł graficznych wykonanych techniką druku wklęsłego(3) wykonanie prostej kompozycji wykorzystującej linie papilarne dłoni jako „matryce” do druku wklęsłego, przedstawienia roślin(3) 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość dwuetapowego procesu powstawania dzieł graficznych(5) dokładne określanie techniki druku wklęsłego, rodzaju matryc, stosowanych narzędzi, porównywanie rodzajów matryc, sposobu tworzenia odbitki, narzędzi, wyglądu kresek, sposobu tworzenia plam na płycie i odbitce(5) ciekawe, rozbudowane opisywanie dzieł graficznych wykonanych techniką druku wklęsłego(6) wykonanie oryginalnej, wieloelementowej kompozycji wykorzystującej linie papilarne dłoni jako „matryce” do wykonania odbitki druku wklęsłego, uzupełnianie odbitki ciekawymi elementami rysunkowymi wykonanymi suchymi pastelami(6)

AUTOR: Beata Mikulik

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
<p>5. O akwafortcie. Oglądamy znane dzieła graficzne, Albumik o twórczości znanego grafika lub opis i rysunkowa interpretacja wybranego dzieła graficznego</p>	1.2 2.2 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> grafika, grafik prasa graficzna akwaforta matryca (płyta graficzna), odbitka druk wklęsły 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 4. <i>O akwafortcie</i>, s. 14-16 reprodukcje DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> przedstawiające wybrane dzieła graficzne A. Dürera, Rembrandta, F. Goi albumy z reprodukcjami dzieł graficznych film <i>W pracowni grafika</i> z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> (fragment o akwafortcie) komputer z dostępem do internetu Jerzy Werner, <i>Podstawy technologii malarstwa i grafiki</i>, Warszawa-Kraków 1985 <i>Słownik szkolny. Malarze, rzeźbiarze, architekci</i>, Warszawa 1993 zeszyt ćwiczeń: 2. <i>Warsztat graficzny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: albumik, plakat lub gazetka o A. Dürerze, Rembrandcie, F. Goi, szkice na podstawie wybranych grafik prezentacja ćwiczeń (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość dwuetapowego procesu powstawania grafiki(4) orientacyjne określanie technik druku wklęsłego, specyfiki wykonywania akwaforty jako trawionej techniki druku wklęsłego(3) opisywanie grafik wykonanych techniką akwaforty w krótki i prosty sposób(3) wykonanie prostego albumiku, plakatu lub gazetki na temat twórczości(4) wybranego grafika, łączenie tekstu, form graficznych i ilustracji, posługiwanie się informacjami z wybranych źródeł(4) 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość dwuetapowego procesu powstawania grafiki(5) dobra znajomość i precyzyjne określanie technik druku wklęsłego, dokładne określanie etapów, czynności podczas wykonywania akwaforty - trawionej techniki druku wklęsłego(6) dokładne, ciekawe opisywanie dzieł graficznych wykonanych techniką druku wklęsłego (wygląd kresek, sposób tworzenia plam, kompozycja) (6) wykonanie ciekawego albumiku, plakatu lub gazetki na temat twórczości wybranego grafika, odpowiednie łączenie ciekawie opracowanego tekstu z dobrze dobranymi elementami graficznymi, ilustracjami i ciekawymi szkicami(6) umiejętne posługiwanie się informacjami zawartymi w różnych źródłach, wybieranie istotnych wiadomości z publikacji książkowych i internetu(6)

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
6. Druk płaski. Druk płaski z niespodzianką. Monotypia. „Na scenie - występ, koncert, przedstawienie” lub „Kolorowy deszcz, kolorowy wiatr”	2.1 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> grafika druk matryca (płyta graficzna), odbitka druk płaski litografia, monotypia kredka litograficzna, tusz litograficzny 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 5. <i>Druk płaski</i>, s. 17-18; 6. <i>Druk płaski z niespodzianką</i>, s. 19-20 reprodukcje z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> i albumów przedstawiające grafiki wykonane technikami druku płaskiego - litografię i monotypię film <i>W pracowni grafika</i> z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> - fragment o litografii zeszyt ćwiczeń: 2. <i>Warsztat graficzny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji, filmu praca z tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: monotypia graficzna lub malarska prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość grafiki, dwuetapowego sposobu powstawania dzieł w grafice(4) orientacyjne określanie specyfiki druku płaskiego, litografii, materiałów i narzędzi poznawanie monotypii jako grafiki jednej odbitki(3) dokonywanie prostych porównań między drukiem wypukłym, wklęsłym i płaskim w grafice(3) krótkie, uproszczone opisywanie dzieł graficznych wykonywanych techniką druku płaskiego i innymi technikami(4)i wykonywanie uproszczonej kompozycji monotypii barwnej opartej na plamie malarskiej lub monotypii graficznej opartej na kresce, schematyczne podejście do tematu(4) 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość grafiki, dwuetapowego sposobu powstawania dzieł w grafice(5) dokładne określanie na podstawie lekcji i filmu specyfiki druku płaskiego (litografii), dobra znajomość jego etapów oraz używanych materiałów i narzędzi(5) dokładne określanie specyficznego charakteru monotypii jako grafiki jednej odbitki(5) dokonywanie wielu porównań między drukiem wypukłym, wklęsłym i płaskim (określanie technik, materiałów, narzędzi, wyglądu odbitek)(6) ciekawe, rozbudowane omawianie, opisywanie dzieł graficznych wykonanych różnymi technikami, w tym technikami druku płaskiego - litografii i monotypii(6) wykonywanie ciekawej, oryginalnej monotypii malarskiej (barwnej) lub opartej na kresce monotypii graficznej, ciekawe ukazanie tematu(6)
Lekcja plenerowa						
7. Wycieczka. Wprowadzenie do rozważań o świetle w dziele sztuki. „Drzewa, ludzie i ich cienie na tle krajobrazu” (szkice i zdjęcia)	1.1 2.1 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> barwa walor barwy mocny i słaby walor 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 7. <i>O walorze</i>, s. 22-25 plener, krajobraz o zróżnicowanym charakterze, np. drzewa, krzewy w parku, las aparatus fotograficzny, np. cyfrowy 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka obserwacja natury ćwiczenie plastyczne w plenerze: rysunek ołówkiem lub prace barwne pastelami olejnymi, fotografowanie pejzaży podsumowanie, omówienie ćwiczeń i obserwacji (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> dokonywanie prostych obserwacji natury, barw, światła, waloru, orientacyjne porównywanie barw o zróżnicowanym walorze(3) orientacyjne określanie proporcji przedmiotów, komponowanie prostej pracy barwnej inspirowanej naturą lub na podstawie jej obserwacji, próba nawiązania do różnic walorowych w naturze oraz próba zachowania równowagi kompozycyjnej(4) 	<ul style="list-style-type: none"> wnikliwe obserwowanie natury: barw, światła, waloru obiektów, porównywanie barw o zróżnicowanym walorze(6) określanie właściwych proporcji obiektów obserwowanych w naturze, szkicowanie ich i komponowanie w ciekawej, barwnej pracy plastycznej inspirowanej naturą lub wykonanej na podstawie dokładnej obserwacji natury, określanie odpowiednich różnic walorowych w kompozycji na podstawie natury, zachowanie równowagi kompozycyjnej w pracy(6)

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
O świetle w dziele sztuki						
8. O walorze. „Światła latarni morskiej na morzu”, „Światła w nocnym pejzażu na wsi i w mieście”, „Światła samochodów w nocy” lub „Portret jak czarno-białe zdjęcie”	2.1 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> walor barwy, walor plamy jasność barwy, jasność plamy, nasylenie barwy, nasylenie plamy 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 7. <i>O walorze</i>, s. 22-25 reprodukcje z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> i innych źródeł przedstawiające dzieła czarno-białe i kolorowe o zróżnicowanym walorze zdjęcia nocnych pejzaży reprodukcja barwna i czarno-biała znanego obrazu zeszyt ćwiczeń: 3. <i>Gama walorowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji i zdjęć rozmowa nauczająca ćwiczenie ćwiczenie plastyczne: rysunek, miękkim ołówkiem lub mozaika z czarno-białych gazet prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość i orientacyjne określanie pojęcia waloru, jasności i nasycenia barwy(4) zauważanie niektórych różnic walorowych, jasności i nasycenia barw podczas oglądania zdjęć oraz czarno-białych i barwnych reprodukcji dzieł(3) stosowanie zróżnicowanego waloru w prostej kompozycji czarno-białej lub mozaice z czarno-białych gazet(4) 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość i precyzyjne określanie pojęcia waloru, porównywanie waloru różnych barw, określanie związku waloru z jasnością i nasyceniem barwy, porównywanie jasności i nasycenia różnych barw(5) zauważanie i dokładne określanie różnic walorowych, jasności, nasycenia barwy podczas oglądania zdjęć oraz czarno-białych i barwnych reprodukcji dzieł(6) celowe posługiwanie się zróżnicowaniem walorowym w oryginalnej pod względem formy plastycznej i pomysłu kompozycji - rysunku miękkim ołówkiem lub mozaice z gazet, wykorzystywanie możliwości wybranej techniki pracy(6)
9. Świat trójwymiarowy. Jak pokazać płaskie kształty, a jak przestrzenne formy? „Martwa natura - warzywa i owoce, naczynia na stole”	2.1 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> walor plama stopniowanie waloru (osłabianie i wzmocnienie) cieniowanie, światłocienie jasność barwy, nasylenie barwy twardy i miękki modelunek światłocieniowy wąska gama kolorystyczna, akcent kolorystyczny kompozycja zamknięta i otwarta 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 8. <i>Świat trójwymiarowy</i>, s. 26-30 reprodukcje z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> i albumów, w których widać różnice walorowe światłocienia i cieniowania owoce, warzywa, naczynia kuchenne, duży bryistol lub tkanina do ułożenia martwej natury i stworzenia tła 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka praca tekstem prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: wycinanka z kolorowego papieru i praca suchymi pastelami prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie pojęcia waloru, stopniowania waloru, cieniowania, światłocienia(4) określanie prostych związków cieniowania i światłocienia z przedstawianiem przestrzenności przedmiotów na płaszczyźnie w obrazach i rysunkach(3) uproszczone wyjaśnianie pojęć miękkiego i twardego modelunku, kontrastów walorowych w przedstawianiu przedmiotów na płaszczyźnie(3) zauważanie światłocienia cieniowania, modelunku światłocieniowego w wybranych, niektórych częściach dzieł malarskich i rysunkowych(4) 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie pojęcia waloru, stopniowania waloru, cieniowania, światłocienia(6) określanie związków i znaczenia światłocienia i cieniowania dla przedstawiania przestrzenności przedmiotów na płaszczyźnie w obrazach i rysunkach(5) precyzyjne wyjaśnianie pojęć miękkiego i twardego modelunku, kontrastów walorowych w przedstawianiu przedmiotów na płaszczyźnie(6) zauważanie światłocienia, cieniowania, modelunku światłocieniowego w dziełach malarskich i rysunkowych o zróżnicowanej formie i tematyce(5)

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
			<ul style="list-style-type: none"> • lampka biurowa • zeszyt ćwiczeń: 3. <i>Gama walorowa</i>, 4. <i>Światłocień</i> 		<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie prostej kompozycji martwej natury z plam barwnych bez modelunku w formie wycinanki oraz nawiązującej do niej prostej, barwnej kompozycji martwej natury z zastosowaniem cieniowania pastelami suchymi, próba określania związku różnic walorowych z kierunkiem padającego światła w rysunku(4) 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie oryginalnej kompozycji martwej natury z plam barwnych bez modelunku w formie wycinanki oraz nawiązującej do niej oryginalnej kompozycji martwej natury, z owoców i codziennych przedmiotów(5) z zastosowaniem cieniowania pastelami suchymi, trafne określanie związku różnic walorowych z kierunkiem padającego światła w rysunku(6)
10. Światło w rzeźbie. Nadchodzą święta, nadchodzi zima. „Szopka krakowska” lub „Krajobraz - biały las” (relief)	1.1 1.2 2.1 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> • walor • światłocień • faktura • bryła 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 9. <i>Światło w rzeźbie</i>, s. 31-32 • zdjęcia z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> przedstawiające wybrane rzeźby i płaskorzeźby w mocnym oświetleniu pogłębiającym efekty światłocieniowe • latarka lub lampka biurowa • aparat fotograficzny, np. cyfrowy • zdjęcia szopek krakowskich oraz zabytkowych budowli Krakowa • Zeszyt ćwiczeń: 4. <i>Światłocień</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • ćwiczenie • prezentacja reprodukcji • praca z tekstem • ćwiczenie plastyczne: barwny lub biały relief z papieru o zróżnicowanej fakturze • prezentacja i omówienie prac uczniów • (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie znaczenia faktury i światłocienia w rzeźbie i płaskorzeźbie o zróżnicowanej formie, orientacyjna znajomość wpływu światła na pogłębianie różnic walorowych w kształtowaniu bryły(4) • omawianie wybranej rzeźby lub płaskorzeźby, w której charakter bryły wydobywany jest przez światło (orientacyjne określanie jej faktury, kształtów, linii)(3) • tworzenie prostego białego lub wielobarwnego reliefu z papieru kolorowego i innych materiałów o zróżnicowanej fakturze(3) • nawiązywanie do wybranego zabytku, legendy w szopce krakowskiej lub elementu związanego z porą roku w prostej monochromatycznej kompozycji przedstawiającej zimowy las(4) 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie znaczenia faktury i światłocienia w rzeźbie i płaskorzeźbie o zróżnicowanej formie, dobra znajomość wpływu światła na pogłębianie różnic walorowych w kształtowaniu bryły(6) • omawianie kilku rzeźb o zróżnicowanych tematach, z różnych materiałów, w których charakter bryły jest wydobywany przez światło (określanie różnic faktury, kształtów, linii)(6) • tworzenie oryginalnego białego lub wielobarwnego reliefu z papieru kolorowego i innych materiałów o zróżnicowanej fakturze(6) • twórcze inspirowanie się polskimi tradycjami świątecznymi, legendami i zabytkami Krakowa w szopce krakowskiej lub porą roku w wieloelementowej monochromatycznej kompozycji przedstawiającej zimowy las(6)

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
O przestrzeni w obrazie						
11. Najstarsze opowiadania o świecie i przestrzeni. Jak przedstawić to, co bliżej, i to, co dalej, w układzie rzędowym, pasowym i kulisowym. Współczesna opowieść w układzie pasowym	2.1 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> przestrzeń układ rzędowy kompozycja, układ pasowy układ kulisowy 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 10. <i>Układ rzędowy, pasowy i kulisowy</i>, s. 34-37 reprodukcje z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i>, w których widoczne są różne sposoby przedstawienia przestrzeni 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji praca z tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: kompozycja pastelami olejnymi lub kredkami akwarelowymi z konturem cienkopisem prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość najstarszych sposobów przedstawiania przestrzeni w obrazach, na płaszczyźnie, orientacyjne określanie ich znaczenia dla ukazywania trójwymiarowości świata na płaszczyźnie(3) rozumienie i orientacyjne precyzowanie pojęć: układ rzędowy, pasowy, kulisowy(3) omawianie na prostych przykładach niektórych zasad poznanych sposobów przedstawiania przestrzeni na płaszczyźnie(4) tworzenie schematycznych szkiców ilustrujących przedstawianie obiektów w układzie, rzędowym, pasowym, kulisowym(4) tworzenie uproszczonej kompozycji pasowej na wybrany temat współczesny(4) 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość najstarszych sposobów przedstawiania przestrzeni w obrazach, na płaszczyźnie, dobra znajomość ich znaczenia dla ukazywania trójwymiarowości świata na płaszczyźnie(5) dobre rozumienie i precyzowanie pojęć: układ rzędowy, pasowy, kulisowy(5) omawianie zasad poznanych rodzajów przedstawiania przestrzeni na płaszczyźnie na różnych przykładach(6) tworzenie szkiców trafnie ilustrujących przedstawianie obiektów i przestrzeni w układzie rzędowym, pasowym, kulisowym(6) tworzenie przemyślanej, oryginalnej kompozycji pasowej, trafnie ilustrującej wybraną tematykę współczesną(6)
12. Perspektywa linearna. Przestrzeń i bryły w perspektywie linearnej. „Fantastyczne miasto robotów” lub „Wycieczka w autobusie”	2.1 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> przestrzeń perspektywa linearna perspektywa żabia perspektywa z lotu ptaka perspektywa boczna perspektywa centralna perspektywa ukośna skrót perspektywiczne linia horyzontu, (horyzont malarski) światłocień, twardy modelunek światłocieniowy 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 11. <i>Perspektywa linearna</i>, s. 38-43 wybrane z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> i innych źródeł reprodukcje dzieł z widoczną perspektywą linearną duże kartonowe pudełko, przedmiot o kształcie walca zeszyt ćwiczeń: 5. <i>Bryły w przestrzeni</i>, 6. <i>Perspektywa – gdzie to się zbiega?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji i materiału ilustracyjnego praca z tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie ćwiczenie plastyczne: rysunek węglem lub miękkim ołówkiem albo praca barwna kredkami ołówkowymi lub pastelami suchymi prezentacja i omówienie prac uczniów (indywidualna lub grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie zasad perspektywy linearnej(3) orientacyjne określanie sposobu przedstawiania przestrzeni w perspektywie centralnej i bocznej, żabiej i z lotu ptaka, obserwowanie skrótów perspektywicznych, linii horyzontu, punktu zbiegu linii(3) zauważanie i opisywanie niektórych cech perspektywy linearnej w omawianych dziełach(4) tworzenie prostej kompozycji rysunkowej czarno-białej lub barwnej, w której zastosowane są częściowo zasady perspektywy linearnej i elementy światłocienia(4) 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość zasad perspektywy linearnej jako sposobu przedstawiania przestrzeni na płaszczyźnie(5) dokładne określanie sposobu przedstawiania przestrzeni w perspektywie centralnej i bocznej, żabiej i z lotu ptaka, wnikliwe obserwowanie skrótów perspektywicznych, linii horyzontu, punktu zbiegu linii(6) zauważanie i opisywanie wielu istotnych cech perspektywy linearnej w omawianych dziełach(5) tworzenie ciekawej wieloelementowej kompozycji rysunkowej czarno-białej lub barwnej, w której w konsekwentny i przemyślany sposób zostały zastosowane zasady perspektywy linearnej i wykorzystany światłocień(6)

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
13. O perspektywie powietrznej. „Mgły w górach, nad morzem i w lesie. Kolorowa i błękitna przestrzeń - jak powietrze zmienia barwy w przestrzeni”	2.1 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> przestrzeń perspektywa powietrzna plama barwy chłodne 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 12. <i>O perspektywie powietrznej</i>, s. 44-45 reprodukcje dzieł malarskich z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> i innych źródeł, w których widoczna jest perspektywa powietrzna półprzezroczysta kalka techniczna A3 duże zdjęcia gór, krajobrazów, malarstwa pejzażowego z albumów zeszyt ćwiczeń: 7. <i>Perspektywa – blisko... dalej... najdalej</i>; 8. <i>Perspektywa – dal spowita w błękit</i> 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji i materiału ilustracyjnego rozmowa nauczająca praca z tekstem ćwiczenie plastyczne: praca pastelami suchymi lub kredkami akwarelowymi/ akwarelami prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie zasad perspektywy powietrznej i jej znaczenia wskazywanie niektórych cech perspektywy powietrznej w wybranym obrazie(3) tworzenie prostej kompozycji pejzażowej, w której zastosowane są elementy perspektywy powietrznej(4) posługiwanie się techniką rysowania suchymi pastelami albo kredkami akwarelowymi lub akwarelami w pracy plastycznej(4) 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie zasad perspektywy powietrznej i jej znaczenia dla przedstawienia głębi w obrazie, wyjaśnianie przyczyn zmiany kolorystyki obiektów w miarę oddalenia od oka widza(6) wskazywanie sposobu zastosowania perspektywy powietrznej w dziełach malarskich o zróżnicowanym charakterze(6) tworzenie oryginalnej kompozycji pejzażowej, w której dla pokazania przestrzeni zastosowana została perspektywa powietrzna(6) wykorzystywanie różnych możliwości techniki rysowania pastelami suchymi albo kredkami akwarelowymi lub akwarelami w tworzonej pracy plastycznej(6)
14. Perspektywa malarska i plany. „Cztery pory roku - świat widziany przez ptaki, liście, krople deszczu, śnieżynki”	2.1 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> przestrzeń plany obrazu perspektywa kulisowa perspektywa malarska 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik, 13. <i>Perspektywa malarska i plany w obrazie</i>, s. 46-48 reprodukcje dzieł malarskich z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> i innych źródeł, w których widoczna 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka praca tekstem prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: kompozycja pastelami olejnymi lub farbami plakatowymi z kolażem z kolorowego papieru 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie znaczenia planów w ukazywaniu przestrzeni w obrazie oraz ich związku z układem kulisowym(3) orientacyjne określanie znaczenia kolorów przedmiotów w ukazywaniu przestrzeni w perspektywie malarskiej(3) orientacyjne określanie znaczenia temperatury barw przedmiotów w perspektywie malarskiej(3) 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie znaczenia planów w ukazywaniu przestrzeni w obrazie oraz ich związku z układem kulisowym(6) dokładne określanie znaczenia kolorów przedmiotów w ukazywaniu przestrzeni w perspektywie malarskiej(6) znajomość i dokładne określanie związku temperatury barw przedmiotów z ich umiejscowieniem w przestrzeni w perspektywie malarskiej(6)

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
			<ul style="list-style-type: none"> jest perspektywa kulisowa, plany obrazu, perspektywa malarska kilka sznurków o długości 1,5-2 m 	<ul style="list-style-type: none"> prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> stworzenie prostej kompozycji barwnej przedstawiającej pory roku, w której przestrzeń ukazana jest za pomocą planów i perspektywy malarskiej(4) posługiwanie się wybraną techniką (pastelami olejnymi lub farbami plakatowymi oraz kolażem)(4) 	<ul style="list-style-type: none"> stworzenie wybraną techniką oryginalnej, interesującej pod względem formy plastycznej kompozycji barwnej ukazującej pory roku, w której przestrzeń ukazana została za pomocą planów i perspektywy malarskiej (pastelami olejnymi lub farbami plakatowymi z kolażem)(6)
Kalendarz świąteczny						
15. Wielkanoc. Śmigus--dyngus. Ilustrowanie dawnych tradycji wielkanocnych (malowanie na szkle, folii) lub „Kartka świąteczna” (linoryt, gipsoryt)	1.1 1.2 2.1 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> sztuka ludowa (ludowe rzemiosło, malarstwo, grafika) tradycja ludowa skansen etnografia kompozycja szeroka, wąska gama barw, akcent kolorystyczny, kontur walor, twardy modelunek światłocieniowy 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 2. <i>Druk wypukły</i>, s. 8-10 reprodukcje dzieł sztuki ludowej, ludowego rzemiosła, wielkanocnych dekoracji świątecznych, zdjęcia strojów ludowych, eksponaty - przedmioty ludowego rzemiosła drewniany manekin z ruchomymi stawami 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji i eksponatów rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: malarstwo na folii albo odbitki techniką gipsorytu lub linorytu prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość niektórych tradycji świątecznych związanych z Wielkanocą i regionem zamieszkania(3) ilustrowanie świątecznych tradycji ludowych w prostej kompozycji na szkle, pleksi lub folii albo na prostej odbitce wykonanej techniką linorytu lub gipsorytu(4) 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość tradycji świątecznych związanych z Wielkanocą, regionalnych świątecznych motywów dekoracyjnych(5) ilustrowanie świątecznych tradycji ludowych w oryginalnej wieloelementowej kompozycji na szkle lub folii albo w ciekawie zakomponowanej odbitce wykonanej techniką linorytu lub gipsorytu(6)
O instytucjach kultury						
16. Muzeum - świątynia sztuki. Rozmowa: po co są tworzone muzea i galerie? Aranżacja przestrzeni - projekt wystawy i wernisażu	1.1 1.2 2.1 2.2	<ul style="list-style-type: none"> muzeum galeria skansen zabytki dziela sztuki eksponaty, obiekty, dobra kulturalne wernisaż 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 14. <i>Muzeum i galeria</i>, s. 50-54 zdjęcia zDVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> przedstawiające wybrane muzea i eksponaty z ich kolekcji 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja materiału ilustracyjnego praca z tekstem rozmowa, dyskusja ćwiczenie plastyczne: szkice kredkami ołówkowymi lub 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość i określanie znaczenia oraz zadań instytucji kultury: muzeum, galerii, skansenu(3) orientacyjna znajomość różnych rodzajów muzeów i pojęć: dobra kultury, zabytki sztuki(3) określanie niektórych różnic i dokonanie prostych porównań zadań i specyfiki muzeum oraz galerii(4) 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość i określanie znaczenia oraz zadań instytucji kultury: muzeum, galerii, skansenu(5) dobra znajomość różnych rodzajów muzeów i dokładne precyzowanie pojęć: dobra kultury, zabytki sztuki(5) określanie istotnych różnic i dokonywanie różnorodnych porównań dotyczących zadań i specyfiki działalności muzeum i galerii(6)

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> przestrzeń wystawiennicza, aranżacja wystawy katalog wystawy 		<ul style="list-style-type: none"> kredkami akwarelowymi z konturem cienkopisem prezentacja i omówienie prac uczniów (indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie znaczenia wernisażu, aranżacji wystawy, katalogu(3) stworzenie schematycznego projektu niewielkiej, prostej wystawy własnych prac, zaprojektowanie prostego katalogu i zaproszenia na wystawę(4) 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość różnorodności działań galerii(5) dobra znajomość i określanie znaczenia wernisażu, aranżacji wystawy, katalogu(6) stworzenie oryginalnego, złożonego projektu wystawy własnych prac, zaprojektowanie ciekawego katalogu i zaproszenia na wystawę(6)
17. Skansen - muzeum na wolnym powietrzu. Szkice architektury drewnianej i wyrobów ludowego rzemiosła. „Moda na sztukę ludową - zdobienie przedmiotów inspirowane dekoracjami ludowymi”	1.1 1.2 2.1 2.2 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> skansen, park etnograficzny etnografia sztuka ludowa, ludowe rzemiosło budownictwo ludowe, architektura wiejska 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 15. <i>Skansen</i>, s. 55-56 zdjęcia z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> przedstawiające wybrane skanseny, wyroby ludowego rzemiosła duże arkusze kolorowego brystolu, taśmy klejące, nożyczki 	<ul style="list-style-type: none"> Lekcja w sali: szkolnej pogadanka prezentacja materiału ilustracyjnego praca z tekstem ćwiczenie plastyczne: malarstwo na tkaninie, porcelanie użytkowej prezentacja prac uczniów Lekcja w skansenie: pogadanka zwiedzanie skansenu ćwiczenie plastyczne: szkice miękkim ołówkiem prezentacja prac uczniów (praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie specyfiki skansenu i jego zadań(3) dokonywanie prostych porównań cech i zadań skansenu, muzeum i galerii(3) znajomość wybranych cech dzieł sztuki ludowej(4) tworzenie prostych, schematycznych dekoracji inspirowanych sztuką ludową na przedmiotach użytkowych(4) wykonywanie prostych szkiców lub fotografii zabytków w skansenie(3) 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie specyfiki skansenu i jego zadań(6) porównywanie istotnych cech i zadań skansenu, muzeum i galerii(6) dobra znajomość cech dzieł sztuki ludowej(5) tworzenie ciekawych pod względem formy plastycznej, złożonych dekoracji inspirowanych sztuką ludową na przedmiotach użytkowych(6) wykonywanie ciekawych szkiców lub fotografii zabytków w skansenie, zachowywanie odpowiednich proporcji w rysunku i ciekawej kompozycji w fotografii(6)

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Media w sztuce, sztuka w mediach						
18. O historii fotografii i jej rodzajach. Przekaz idei i myśli w fotografii - oryginalne zdjęcie kreacyjne. Światło w fotografii. „Możliwe i niemożliwe” (fotomontaż)	2.1 2.2 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> fotografia, fotografia cyfrowa plan fotograficzny kadr, kompozycja kadru (symetryczna, asymetryczna), światło, faktura fotografia dokumentalna fotografia kreacyjna (artystyczna) fotografia reklamowa 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik : 16.-17. <i>Fotografia</i>, s. 58-65 cyfrowy aparat fotograficzny, statyw, reflektorek, lampka biurowa wybrane elementy do zaaranżowania fotografii kreacyjnej, np. parasol, kapelusz, owoce, świecznik, materiały do stworzenia tła 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka rozmowa nauczająca prezentacja zdjęć i reprodukcji praca z tekstem ćwiczenie ćwiczenie plastyczne: fotografia cyfrowa, fotomontaż prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie specyfiki fotografii jako dziedziny sztuki(3) orientacyjne określanie rodzajów fotografii(3) poznawanie i orientacyjne określanie rodzajów kompozycji oraz środków wyrazu w fotografii(4) komponowanie prostej fotografii kreacyjnej, próba przekazania zamierzonej treści(4) tworzenie prostego fotomontażu z niewielkiej liczby elementów(4) 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie specyfiki fotografii jako dziedziny sztuki, jej historii i związków z malarstwem(6) określanie zakresu, formy i tematyki fotografii dokumentalnej, kreacyjnej reklamowej(6) poznawanie i dokładne określanie rodzajów kompozycji i znaczenia światła, faktury oraz innych środków wyrazu w fotografii(6) tworzenie oryginalnej kompozycji kreacyjnej zestawionej z nietypowych materiałów i przekazującej zamierzone treści(6) tworzenie oryginalnego wieloelementowego fotomontażu(6)
19. Nastrój przedstawienia - postać teatralna, dekoracje, rekwizyty i światło na scenie. „Opuszczona i podniesiona kurtyna” (projekt kurtyny teatralnej)	2.1 2.2 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> teatr scena teatralna, kurtyna teatralna aktor, kostium teatralny, lalka, marionetka scenografia, dekoracje teatralne, światło 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 18. <i>Teatr</i>, s. 66-70 wybrane z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> zdjęcia przedstawiające scenografię i kostiumy teatralne wybrane zdjęcia kurtyn teatralnych z XIX i XX w., np. kurtyna H. Siemiradzkiego dla Teatru Słowackiego (DVD), projekt kurtyny Stanisława Wyspiańskiego, kurtyna M. Jaremy dla Teatru Cricot 2 oraz kurtyna Sarah Crouner (według M. Jaremy) wybrane programy teatralne 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka praca z tekstem prezentacja zdjęć rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: kompozycje techniką mieszaną: pastele olejne, malarstwo plakatówkami, kolaż z gazet prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość specyfiki teatru, elementów z historii teatru europejskiego(4) orientacyjne określanie niektórych, wybranych elementów wpływających na kształt przedstawienia i jego oprawę plastyczną(3) orientacyjne określanie znaczenia kurtyny teatralnej i wykorzystanie wiedzy podczas wykonywania prostej kurtyny teatralnej(4) prosty opis wyglądu sceny, aktorów, światła na scenie, kurtyn teatralnych na podstawie fotografii teatralnych i zdjęć kurtyn(4) 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie specyfiki teatru, istotnych elementów z historii teatru europejskiego(5) dokładne określanie istotnych elementów wpływających na kształt przedstawienia i jego oprawę plastyczną(5) określanie rzeczywistego, umownego i symbolicznego znaczenia kurtyny teatralnej i wykorzystanie wiedzy podczas wykonania oryginalnej kompozycji przedstawiającej opuszczoną lub podniesioną kurtynę ściśle związaną ze specyfiką teatru i przedstawienia(6) szczegółowe opisywanie wyglądu sceny, dekoracji, aktorów, światła na scenie, kurtyn teatralnych na podstawie zdjęć teatralnych i fotografii kurtyn(6)

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
<p>20. Nastrój i światło w teatrze. Postać teatralna - kostium, maska, kukielka, marionetka. Rekwizyty zmieniające bieg wydarzeń</p>	<p>1.1 2.1 2.2 3.1 3.2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • scena teatralna • scenograf, scenografia • kostium teatralny, rekwizyt • różne rodzaje teatru (np. aktora, lalkowy, plastyczny) • różne rodzaje postaci teatralnych (aktor, kukła, marionetka) 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 19. <i>Teatr plastyczny, performance</i>, s. 71-75 • zdjęcia z wybranych przedstawień teatru dramatycznego i plastycznego • zdjęcia różnych postaci teatralnych - aktorów, kukielek marionetek • zdjęcia teatralnych scenografii, kostiumów lub projektów • lampki biurowe, reflektorki z kolorowymi światłami • dowolny aparat cyfrowy • zeszyt ćwiczeń: 9. <i>Teatr plastyczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • praca z tekstem • prezentacja zdjęć • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: kompozycja suchymi pastelami, akwarelami z konturem cienkopisem lub kolorowa wydrapywanka w czarnym tuszu • prezentacja prac uczniów • (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość różnych rodzajów teatru, określanie wybranych różnic i podobieństw między nimi(4) • orientacyjna znajomość symbolicznego znaczenia postaci, rekwizytów i scenografii w wybranym rodzaju przedstawienia teatralnego(4) • orientacyjna znajomość i określanie zadań twórców w zakresie oprawy plastycznej przedstawienia teatralnego • orientacyjne określenie cech teatru plastycznego(4) • prosty opis znaczenia światła i obrazu w teatrze plastycznym(3) • tworzenie wybraną techniką prostej kompozycji przedstawiającej scenę teatralną, scenografię, postaci i światła na scenie(4) 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość różnych rodzajów teatru, określanie istotnych różnic i podobieństw między nimi(5) • dobra znajomość symbolicznego znaczenia postaci, rekwizytów i scenografii w różnych rodzajach przedstawień teatralnych(5) • dobra znajomość i określanie zadań twórców przedstawienia teatralnego w zakresie oprawy plastycznej przedstawienia(5) • dokładne określanie cech teatru plastycznego(6) • wnikliwe opisywanie znaczenia światła i obrazu oraz podporządkowania ich zasadom kompozycji w teatrze plastycznym(6) • tworzenie wybraną techniką oryginalnej kompozycji przedstawiającej scenę teatralną, scenografię, postaci i światła na scenie(6)
<p>21. Szkolny happening, akcja plastyczna lub performance o treściach ekologicznych „Życie w krajobrazie z odpadów - miasto, rośliny, zwierzęta”</p>	<p>1.1 2.1 2.2 3.1 3.2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • happening • performance • teatr plastyczny • akcja plastyczna • body art • scenografia, kostium, rekwizyty 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik, 19. <i>Teatr plastyczny, performance</i>, s. 71-75 • zdjęcia z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> przedstawiające wybrane happeningi, performance, akcje plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji i zdjęć • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: tworzenie rekwizytów i form przestrzennych, makijaży do wybranego działania plastycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość cech teatru plastycznego, happeningu i performance'u oraz zauważanie niektórych różnic między nimi a tradycyjnymi przedstawieniami w teatrze dramatycznym(4) • orientacyjne określanie znaczenia czasu i przestrzeni, nielogiczności przebiegu zdarzeń w działaniach parateatralnych(4) 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość cech teatru plastycznego, happeningu i performance'u oraz zauważanie istotnych różnic między nimi a tradycyjnymi przedstawieniami w teatrze dramatycznym (udział widzów i przypadkowych przechodniów, działania twórców na własnym ciele, oddzielenie widzów od sceny)(5)

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
			<ul style="list-style-type: none"> • materiały o wystawie twórczego recyklingu „Najlepsze przetwory”, Warszawa, Królikarnia, październik 2013 • duże lustro • aparat fotograficzny 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentacja ćwiczenia • omówienie sposobu realizacji ćwiczeń i podsumowanie • (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie prostego pomysłu przebiegu i elementów akcji plastycznej lub performance’u o charakterze ekologicznym(4) • wykonanie na twarzy lub odkrytych częściach ciała prostego makijażu nawiązującego do działania ekologicznego(4) 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie znaczenia czasu i przestrzeni, nielogiczności przebiegu zdarzeń w działaniach parateatralnych • tworzenie oryginalnej(6) przemyślanej akcji plastycznej lub performance’u o charakterze ekologicznym, tworzenie rekwizytów i scenariusza przebiegu wydarzenia(6) • wykonanie na twarzy i odkrytych częściach ciała oryginalnego makijażu związanego z działaniem ekologicznym(6)
22. Film - twórcy i środki wyrazu. „Daleko i blisko - różne plany filmowe. Znaczenie otoczenia, znaczenie postaci” (szkic)	1.1 2.1 2.2 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> • kino nieme i film dźwiękowy • reżyser • scenarzysta, scenariusz, fabuła • operator, kadr, ruch kamery • plany: ogólny, pełny, amerykański, półzbliżenie, zbliżenie, duże zbliżenie • montaż, montażysta 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>20. Film – twórcy i środki wyrazu</i>, s. 76-80 • wybrane zdjęcia filmowe z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> lub krótki fragment wybranego filmu • Andrzej Wajda, <i>Rysunki z całego życia</i>, Warszawa 2011 • duża pusta rama obrazu lub rama zrobiona z papieru 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja zdjęć • praca z tekstem • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: szkic pastelami olejnymi lub suchymi • omówienie prac • (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie specyfiki i złożonego charakteru dzieła filmowego(3) • poznawanie wybranych twórców dzieła filmowego i orientacyjne określanie znaczenia ich pracy w tworzeniu filmu(4) • orientacyjne określanie środków wyrazu artystycznego związanych z dziełem filmowym(4) • orientacyjna znajomość różnych rodzajów planu filmowego i tworzenie prostej kompozycji barwnej ilustrującej dwa różne plany filmowe(4) 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie specyfiki, złożonego charakteru dzieła filmowego, elementów historii kina związanych z przejściem od kina niemego do dźwiękowego(6) • poznawanie istotnych twórców dzieła filmowego i określanie znaczenia ich pracy w tworzeniu filmu(6) • określanie ważnych, charakterystycznych środków wyrazu artystycznego związanych z dziełem filmowym(6) • dobra znajomość różnych rodzajów planu filmowego i tworzenie ciekawej, zaskakującej kompozycji barwnej ilustrującej dwa różne plany filmowe(5)
23. Rodzaje filmu, film animowany. Wymyślamy postacie i uczymy je poruszania się w wymyślonym świecie	1.2 2.1 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> • film fabularny, dokumentalny, oświatowy, animowany • animacja • reżyser • film długometrażowy • film krótkometrażowy • zdjęcie filmowe 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: <i>21. Rodzaje filmu, film animowany</i>, s. 81-84 • wybrane z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> kadry z różnych rodzajów filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka, • rozmowa nauczająca • prezentacja zdjęć, filmu • ćwiczenie • ćwiczenie plastyczne: kompozycja tła i wykonanie postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość specyfiki i złożoności dzieła filmowego(4) • orientacyjna znajomość i określanie różnych rodzajów filmów i dokonywanie prostych porównań ich specyfiki(3) • orientacyjne poznawanie specyfiki tworzenia filmu animowanego, pojęcia: animacja, animacja poklatkowa(4) 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość specyfiki i złożoności dzieła filmowego(5) • dobra znajomość i określanie różnych rodzajów filmów oraz porównywanie ich charakterystycznych cech i specyfiki • dobra znajomość specyfiki tworzenia filmu animowanego, pojęcia: animacja, animacja poklatkowa(5)

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> animacja poklatkowa 	<ul style="list-style-type: none"> fragment filmu animowanego z DVD cyfrowy aparat fotograficzny 	<ul style="list-style-type: none"> do animacji wybraną techniką rysunkową lub malarską prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie prostej postaci oraz tła (scenografii) do rysunkowego filmu animowanego(4) stworzenie zdjęć do animacji poklatkowej(4) 	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie oryginalnej postaci rysunkowej do filmu animowanego oraz ciekawego tła, świata, scenografii, w której się ona pojawi(6) tworzenie zdjęć i zmontowanie prostej animacji poklatkowej(5)
24. Komputer jako narzędzie artystyczne. Multimedialna prezentacja o regionie	1.1 1.2 2.1 2.2	<ul style="list-style-type: none"> multimedia, multimedialny, prezentacja multimedialna realizacje interaktywne instalacje multimedialne 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: <i>22. Komputer jako narzędzie artystyczne</i>, s. 85-88 wybrane z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> przykłady dzieł multimedialnych i realizacji interaktywnych (wybrane fragmenty), albumy, foldery o regionie, okolicy, historii i tradycjach regionalnych kronika szkoły komputer z oprogramowaniem do wykonania prezentacji i dostępem do internetu 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja zdjęć i materiału ilustracyjnego praca z tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: prezentacje multimedialne o regionie lub historia szkoły prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie specyfiki prezentacji i sztuki multimedialnej(4) orientacyjne określanie specyfiki, cech prezentacji interaktywnych(3) orientacyjne określanie sposobu odbioru interaktywnych instalacji multimedialnych(3) tworzenie podczas pracy zespołowej uproszczonej, bardzo krótkiej prezentacji multimedialnej o najbliższej okolicy, zabytkach, tradycjach, wykorzystanie jednego lub dwóch wybranych elementów składowych prezentacji(4) 	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość specyfiki prezentacji i sztuki multimedialnej, określanie elementów składowych(6) dokładne określanie specyfiki, cech prezentacji interaktywnych(6) określanie sposobu odbioru instalacji multimedialnych, zauważanie różnic w stosunku do odbioru tradycyjnych dzieł sztuki(5) tworzenie dłuższej, przemyślanej prezentacji multimedialnej o najbliższej okolicy, zabytkach i tradycjach, praca zespołowa z wykorzystywaniem wszystkich elementów składowych w prezentacji (obrazy np. fotograficzne, tekst, muzyka)(6)

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
25. „Abstrakcja” (grafika komputerowa)	1.2 2.1 2.2 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> grafika komputerowa, grafika wektorowa, grafika rastrowa grafika 2D grafika 3D 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 23. <i>Grafika komputerowa</i>, s. 89-92 zdjęcia z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> przedstawiające przykłady grafik komputerowych komputer z oprogramowaniem graficznym drukarka kolorowa 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji praca z tekstem ćwiczenie plastyczne: abstrakcyjna grafika komputerowa prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość sposobu tworzenia i zastosowania grafiki komputerowej(3) orientacyjne określanie różnic między grafiką rastrową a wektorową(4) orientacyjne określanie wyglądu i wykorzystywania dzieł grafiki 2D i 3D(4) wykonanie uproszczonej grafiki komputerowej za pomocą dostępnego programu(3) 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość sposobu tworzenia i zastosowania grafiki komputerowej(5) dobra znajomość i dokładne określanie różnic, zastosowania grafiki rastrowej i wektorowej(6) dobra znajomość, określanie wyglądu i sposobów wykorzystywania dzieł grafiki 2D i 3D, określanie związków grafiki z innymi dziedzinami sztuki(5) wykonanie ciekawej pod względem formy plastycznej, złożonej grafiki komputerowej za pomocą dostępnego programu(6)

Sztuka i rynek

26. Rynek sztuki. Prawo autorskie. Katalog wystawy, zaproszenie na wernisaż i informacja prasowa o wystawie	1.1 1,2 2.2 3.2	<ul style="list-style-type: none"> prawo autorskie dzieła sztuki, dobra kulturowe, dobra intelektualne oryginał reprodukcja plagiat 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 23. <i>Rynek sztuki. Prawo autorskie</i>, s. 94-97 wybrane reprodukcje z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> reprodukcje dzieł Leonarda da Vinci, Vincenta van Gogha, Pabla Picassa komputer z dostępem do internetu i z oprogramowaniem graficznym 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka praca z tekstem ćwiczenie prezentacja reprodukcji, plakatów, katalogów wystaw i rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: kompozycje katalogów, zaproszeń, informacji prasowych wykonane tradycyjnymi technikami lub na komputerze podsumowanie i omówienie prac (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie znaczenia dzieł sztuki, dóbr kultury i ich wartości(3) orientacyjne określanie znaczenia prawa autorskiego(3) orientacyjne określanie prawa własności utworów tworzonych przez wielu twórców(3) orientacyjne określanie sposobów naruszenia prawa autorskiego(4) tworzenie prostego zaproszenia, informacji prasowej i katalogu promującego wystawę znanego artysty(4) 	<ul style="list-style-type: none"> określanie znaczenia dzieł sztuki, dóbr kultury i ich wartości dla społeczeństwa, galerii, domów aukcyjnych, kolekcjonerów(5) określanie znaczenia prawa autorskiego oraz warunków publikowania utworów(5) określanie prawa własności utworów tworzonych przez wielu twórców(5) określanie różnych sposobów naruszenia prawa autorskiego(5) tworzenie ciekawego, oryginalnego zaproszenia, informacji prasowej, katalogu promującego wystawę znanego artysty(6)
---	--------------------------	--	---	--	--	---

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
27. Grafika użytkowa, plakat. Projekt słupa ogłoszeniowego albo tablicy z plakatem zapraszającym na film lub koncert	1.1 2.1 2.2 3.1	<ul style="list-style-type: none"> grafika użytkowa grafika warsztatowa druk reklama plakat typografia, liternictwo znak plastyczny, złożony znak plastyczny reprodukcowanie, powielanie, nakład 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: <i>Grafika użytkowa</i>, s. 98-101 wybrane zdjęcia plakatów, okładek książkowych ilustracji, banknotów, znaczków pocztowych i innych dzieł grafiki użytkowej (lub eksponaty) wybrany materiał ilustracyjny z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> zeszyt ćwiczeń: 10. <i>Grafika użytkowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji i eksponatów praca z tekstem ćwiczenie plastyczne: plakat, słup, tablica techniką mieszaną prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie cech, form i zastosowania grafiki użytkowej w życiu codziennym(3) orientacyjne określanie znaczenia znaku plastycznego i liternictwa w różnych formach grafiki użytkowej(3) orientacyjne określanie znaczenia typografii w grafice użytkowej(4) orientacyjne określanie podobieństw i różnic między tradycyjną grafiką artystyczną a grafiką użytkową(4) tworzenie prostego słupa ogłoszeniowego albo tablicy z ubogim w formie graficznej plakatem dotyczącym koncertu lub filmu(4) 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie cech, form i zastosowania grafiki użytkowej w życiu codziennym(6) znajomość i określanie znaczenia znaku plastycznego i liternictwa w różnych formach grafiki użytkowej(5) określanie znaczenia typografii w grafice użytkowej(5) określanie wielu istotnych różnic i podobieństw między tradycyjną grafiką artystyczną a grafiką użytkową(5) tworzenie oryginalnego słupa ogłoszeniowego lub tablicy z ciekawym plakatem dotyczącym koncertu lub filmu; użycie nietypowej formy graficznej i odpowiednie połączenie znaku plastycznego i tekstu(6)
Lekcje powtórzeniowe						
28. Powtórzenie wiadomości: język plastyki, środki artystycznego wyrazu, którymi posługujemy się, tworząc kompozycje plastyczne. Quiz - pytania lub gra planszowa	2.1 2.2 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> kreska barwa, barwy czyste i złamane, ciepłe i zimne, dopełniające, zjawisko powidoku, względność barw plama barwna gama kolorystyczna szeroka i wąska, tonacja, akcenty kolorystyczne faktura 	<ul style="list-style-type: none"> cały podręcznik do klasy 6 (reprodukcje), podręczniki dla klasy 4 i 5 (reprodukcje) wybrane reprodukcje z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> ilustrujące zagadnienia powtórzeniowe pytania ze sprawdzianów 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie: wykonanie planszy gry różnymi technikami podsumowanie omawianych zagadnień (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> ogólna znajomość powtarzanych zagadnień dotyczących tworzenia i odbioru dzieła, jego elementów, środków artystycznego wyrazu, pojęć języka plastyki związanych z wiedzą o kresce, barwie, zasadach kompozycji, światłocieniu i perspektywie(3) pobieżne powtarzanie i zauważanie zagadnień w charakterystycznych dziełach(3) tworzenie uproszczonej pod względem graficznym planszy do gry(4) 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość powtarzanych zagadnień dotyczących tworzenia i odbioru dzieła, jego elementów, środków artystycznego wyrazu, pojęć języka plastyki związanych z wiedzą o kresce, barwie, zasadach kompozycji, światłocieniu i perspektywie(5) pełne, dokładne utrwalenie zagadnień powtórzeniowych i zauważanie poznanych środków artystycznych w znanych dziełach o różnicowanej formie i charakterze(6)

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> walor światłocien, cieniowanie, modelunek światłocieniowy miękki i twardy kompozycja, (zasada równowagi, symetryczna, rytmiczna, otwarta, zamknięta, statyczna i dynamiczna) perspektywa, (układ rzędowy, pasowy, kulisowy, perspektywa linearna, powietrzna, malarska, plany obrazu) 			<ul style="list-style-type: none"> udzielanie prostych, nieprecyzyjnych odpowiedzi ustnych w grze planszowej, odpowiadanie w formie uproszczonego szkicu lub ilustrowanie wypowiedzi reprodukcją wybranego dzieła, zadawanie prostych pytań innym uczestnikom gry(3) 	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie ciekawej pod względem graficznym planszy do gry(6) udzielanie pełnych wyczerpujących odpowiedzi ustnych w grze planszowej, odpowiadanie w formie ciekawego szkicu lub ilustrowanie wypowiedzi odpowiednio dobranymi reprodukcjami, zadawanie trafnych pytań innym uczestnikom gry(6)
29. Powtórzenie wiadomości: dziedziny sztuki, rodzaje dzieł i tematy w plastyce. Quiz - pytania lub gra planszowa	2.1 2.2 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> dziedziny sztuki (malarstwo, grafika, rysunek, rzeźba, architektura, rzemiosło artystyczne, wzornictwo przemysłowe), najważniejsze środki plastyczne, wybrane techniki i twórcy tematy dzieł sztuki (portret, pejzaż, martwa natura, scena rodzajowa, malarstwo, historyczne, batalistyczne, mitologiczne, sztuka sakralna, animalistyka, sztuka przedstawiająca, abstrakcja) 	<ul style="list-style-type: none"> cały podręcznik klasy6. (reprodukcje), podręcznik do klasy 4. i 5. (reprodukcje) wybrane reprodukcje z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> ilustrujące zagadnienia powtórzeniowe pytania ze sprawdzianów 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie (gra) podsumowanie omawianych zagadnień (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> ogólna znajomość powtarzanych zagadnień związanych z poznanymi pojęciami języka plastyki, tradycyjnymi dziedzinami sztuki i nowymi mediami, tematami i rodzajami dzieł, artystami, twórcami(3) pobieżne, ogólne utrwalanie zagadnień powtórzeniowych, zauważanie poznanych środków artystycznych w niektórych znanych dziełach(3) udzielanie prostych, często nieprecyzyjnych odpowiedzi ustnych na przygotowane pytania w grze planszowej, komentowanie wypowiedzi prostym szkicem lub prezentacją zagadnienia na reprodukcji, zadawanie prostych pytań innym uczestnikom gry(3) 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość powtarzanych zagadnień związanych z poznanymi pojęciami języka plastyki, tradycyjnymi dziedzinami sztuki i nowymi mediami, tematami i rodzajami dzieł, artystami, twórcami(5) pełne, dokładne utrwalenie zagadnień powtórzeniowych, zauważanie poznanych środków artystycznych w znanych dziełach o zróżnicowanej formie i charakterze(6) udzielanie trafnych, przemyślanych odpowiedzi na przygotowane pytania w grze planszowej, komentowanie wypowiedzi odpowiednim szkicem lub prezentacją trafnie dobranej reprodukcji, zadawanie trafnych pytań innym uczestnikom gry(6)

AUTOR: Beata Mikulik

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> • bryła, rzeźba, forma przestrzenna instalacja, environment • happening, performance, body art, akcja plastyczna • fotografia (kadr, światło, kompozycja symetryczna i asymetryczna, fotografia dokumentalna i kreatywna, fotomontaż) • teatr (scenografia, dekoracje, kostium, rekwizyt, postać - aktor, kukielka, marionetka) • film (twórcy filmu, zdjęcie, kino nieme, film dźwiękowy, film fabularny, dokumentalny, oświatowy, plany filmowe, filmy długometrażowe, film animowany, animacja poklatkowa, montaż) • komputer (grafika komputerowa, grafika 2D, 3D, prezentacje multimedialne, realizacje interaktywne) • grafika użytkowa, typografia, reklama, plakat 				

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
30. Powtórzenie wiadomości: sztuka wokół nas, instytucje kultury, sztuka w przestrzeni miasta i na wsi. „Gdzie spotykamy się ze sztuką”	1.1 2.1 2.2 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> • sztuka użytkowa i nieużytkowa • muzeum, galeria, zabytki, dobra kultury • skansen, sztuka ludowa, ludowe budownictwo, rzemiosło, malarstwo i grafika • wystawa, wernisaż, katalog, prawo autorskie, oryginał, plagiat • teatr, teatr plastyczny, happening, performance, body art • film, film: fabularny, oświatowy, dokumentalny, animowany, kadr, plany • fotografia, dokumentalna, kreacyjna • grafika użytkowa, plakat, typografia • grafika komputerowa, grafika 2D, grafika 3D • sztuka multimedialna, prezentacje interaktywne • rzeźba, pomnik • instalacja, environment • architektura, architekt • wzornictwo przemysłowe, projektant • rzemiosło artystyczne rzemieślnik • malarstwo, malarz • grafika, grafik • rysunek 	<ul style="list-style-type: none"> • podręczniki <i>Plastyka 6, Plastyka 5 i Plastyka 4</i> (reprodukcje) • wybrane reprodukcje z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> do klasy 4., 5. i 6. ilustrujące zagadnienia powtórzeniowe • tekst wybranego sprawdzianu po klasie 6. lub po szkole podstawowej 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka i prezentacja reprodukcji i zdjęć • ćwiczenie • sprawdzian lub ćwiczenie plastyczne: rysunek, szkic dowolnymi kredkami • podsumowanie, omówienie sprawdzianu lub prezentacja ćwiczeń plastycznych (praca, indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie związków sztuki z życiem codziennym i zauważanie wybranych instytucji kultury, dzieł, artystów w przestrzeni miasta lub na wsi(30) • tworzenie prostej kompozycji przedstawiającej ulubione lub częste spotkania uczniów ze sztuką(4) • wykonanie sprawdzianu podsumowującego, udzielanie trafnych odpowiedzi na część pytań(4) 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość, określanie wielu związków sztuki z życiem codziennym i zauważanie wielu istotnych, wybranych instytucji kultury, dzieł, artystów w przestrzeni miasta lub na wsi(5) • tworzenie oryginalnej kompozycji przedstawiającej ulubione lub częste spotkania uczniów ze sztuką(6) • wykonanie sprawdzianu podsumowującego, udzielanie trafnych odpowiedzi na większość lub wszystkie pytania(6)

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Lekcje dodatkowe						
31. Wielkie poruszenie, wielkie zamieszanie. „Dekoracyjna rama do obrazu”, „Dekoracyjny świecznik” lub „Wielki bal kostiumowy”	2.2 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> • sztuka barokowa • rzeźba barokowa • malarstwo barokowe, malarstwo iluzjonistyczne • światłocień • faktura • kontrasty form • kompozycja dynamiczna 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik - dołączona wkładka <i>Wielkie poruszenie, wielkie zamieszanie</i> • reprodukcje z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> przedstawiające wybrane dzieła sztuki barokowej • zeszyt ćwiczeń: 11.-12. <i>Poruszone posągi, otwarte sklepienia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji • praca z tekstem • ćwiczenie plastyczne: kompozycja półprzestrzenna lub przestrzenna z masy solnej lub kompozycja kolorowymi tuszami z konturem świecą lub kredkami • prezentacja prac uczniów • (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie czasu trwania baroku, niektórych przyczyn rozwoju sztuki barokowej(3) • orientacyjna znajomość cech barokowej kompozycji w malarstwie, rzeźbie i architekturze, określanie niektórych środków artystycznego wyrazu w dziełach barokowych(4) • krótkie omawianie niektórych cech dzieł barokowych(4) • swobodne nawiązanie do sztuki barokowej w kompozycji dekoracyjnej ramy lub świecznika z masy solnej(4) • wykonanie kolorowym tuszem z konturem świecą lub tłustymi kredkami prostej, barwnej kompozycji dynamicznej przedstawiającej bal kostiumowy(4) 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie czasu trwania baroku, istotnych przyczyn rozwoju sztuki barokowej (m.in. kontrreformacji)(6) • dobra znajomość cech barokowej kompozycji w malarstwie sztalugowym i iluzjonistycznym, rzeźbie i architekturze, określanie wielu środków artystycznego wyrazu stosowanych w dziełach barokowych, ogólnej wymowy, nastroju, dynamiki, dekoracyjności form(5) • omawianie istotnych cech dzieł barokowych o zróżnicowanym charakterze(5) • inspirowanie się sztuką barokową, ciekawe nawiązanie do niej w kompozycji oryginalnej, dekoracyjnej ramy do obrazu lub bogato zdobionego świecznika z masy solnej(6) • wykonanie kolorowym tuszem z konturem świecą lub tłustymi kredkami barwnej, oryginalnej, dynamicznej kompozycji przedstawiającej bal kostiumowy, stosowanie silnych kontrastów światłocieniowych(6)
32. Spojrzenie ku starożytności. „Panorama miasta”	2.1 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> • sztuka klasycystyczna • architektura klasycystyczna, • budowle o różnych funkcjach • tympanon, kolumny, pilastry • malarstwo klasycystyczne • rzeźba, rzeźba monumentalna 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik - dołączona wkładka • <i>Spojrzenie ku starożytności</i> • wybrane z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> reprodukcje dzieł sztuki z okresu 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji • praca z tekstem • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: kompozycja akwarelami lub pastelami suchymi z konturem na tle z gazet 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie przybliżonego czasu trwania okresu klasycyzmu i niektórych czynników mających wpływ na jego rozwój(3) • określanie niektórych cech sztuki różnych dziedzin okresu klasycyzmu(4) • krótki, uproszczony opis wybranych, charakterystycznych przykładów dzieł sztuki okresu klasycyzmu(4) 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie dokładnego przedziału czasowego okresu klasycyzmu i ważnych czynników mających wpływ na jego rozwój (odkrycia archeologiczne, poglądy oświeceniowe)(5) • określanie wielu istotnych cech dzieł różnych dziedzin sztuki okresu klasycyzmu (znajomość znaczenia rysunku, nawiązań do sztuki antycznej)(6)

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
			klasycyzmu reprezentujące malarstwo, rzeźbę i architekturę • zeszyt ćwiczeń: 13.-14. <i>Chłodne piękno antyku znowu fascynuje</i>	• prezentacja i omówienie prac uczniów • (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa)	• tworzenie panoramy miasta zainspirowanej rozwojem miast w okresie klasycyzmu, stosowanie techniki pasteli suchych lub akwareli, uzupełnianie pracy konturem(4)	• ciekawy, rozbudowany opis kilku dzieł sztuki okresu klasycyzmu o zróżnicowanej formie, temacie, charakterze(6) • tworzenie ciekawej, wieloelementowej panoramy miasta, zainspirowanej rozwojem miast w okresie klasycyzmu, wykorzystanie różnych możliwości techniki malowania akwarelami lub rysowania suchymi pastelami na tle z gazet, uzupełnianie pracy ciekawym konturem(6)
33. Ołówek czy pędzelek i co może z tego wyniknąć. „Burza na morzu” lub „Zachód słońca wokół ruin starego zamku”	2.1 3.1 3.2	• malarstwo romantyczne • kompozycja dynamiczna • szeroka gama barw • kontrasty barwne, kontrasty światłocieniowe • bogata faktura	• podręcznik - dołączona wkładka <i>Ołówek czy pędzelek i co może z tego wyniknąć</i> • wybrane z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> reprodukcje malarstwa romantycznego • zeszyt ćwiczeń: 15.-16. <i>Przejmujące wydarzenia na płótnach</i>	• pogadanka • prezentacja reprodukcji • praca z tekstem • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: kompozycja farbami plakatowymi • prezentacja prac uczniów • (praca indywidualna, zbiorowa)	• orientacyjne określanie czasu trwania stylu romantycznego w sztuce i zjawisk wpływających na twórczość tego okresu(3) • rozumienie potocznego znaczenia określeń romantyzm, romantyczny i ich odniesień od sztuki tego okresu(4) • określanie niektórych cech i roli artysty romantycznego(3) • określanie niektórych cech kolorystyki, kompozycji, tematyki dzieł romantycznych(3) • krótki opis wybranego dzieła sztuki okresu romantyzmu(4) • tworzenie kompozycji przedstawiającej burzę na morzu lub zachód słońca nad ruinami zamku, w luźny sposób nawiązującej do tematyki, kolorystyki, nastroju, ekspresji i dynamiki w sztuce romantycznej(4) • posługiwanie się techniką malowania farbami plakatowymi(4)	• dokładne określanie czasu trwania stylu romantycznego w sztuce, rozumienie znaczenia zjawisk społecznych wpływających na twórczość plastyczną tego okresu(6) • rozumienie potocznego znaczenia określeń: romantyzm, romantyczny, ich źródła w charakterze i wymowie dzieł sztuki okresu romantyzmu(5) • określanie misji, roli, znaczenia artysty romantycznego i ich wpływu na tematykę i formę dzieł(5) • dokładne określanie kolorystyki, kompozycji, tematyki dzieł romantycznych(6) • ciekawy opis wybranych dzieł okresu romantyzmu o zróżnicowanej tematyce, formie i charakterze(6) • tworzenie ciekawej kompozycji przedstawiającej galopujące konie, burzę na morzu lub zachód słońca nad ruinami zamku, inspirowanie się kolorystyką, nastrojem, ekspresją, dynamiczną kompozycją dzieł romantycznych(6)

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
						<ul style="list-style-type: none"> stosowanie różnych sposobów malowania farbami plakatowymi, stosowanie silnych kontrastów światłocieniowych i zróżnicowanej faktury(6)
34. Ołówek czy pędzelek i co z tego może wynikać. Brudne nogi na obrazie <i>Babie lato</i> Józefa Chełmońskiego i stare buty van Gogha. „Spotkanie” widziane okiem realisty i impresjonisty	2.1 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> realizm impresjonizm malarstwo realistyczne malarstwo impresjonistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik - dołączona wkładka <i>Ołówek czy pędzelek i co z tego może wynikać</i> wybrane z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> reprodukcje dzieł okresu impresjonizmu i realizmu zeszyt ćwiczeń: 17. <i>Prawda w sztuce jest najważniejsza;</i> 18. <i>Oczarowanie chwilą</i> 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji praca z tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: pastele olejne lub farby plakatowe prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie czasu rozwoju realizmu i impresjonizmu, niektórych przyczyn narodzin obu kierunków(3) przybliżone określanie, znajdowanie podobieństw i różnic między realizmem a impresjonizmem(4) orientacyjne określanie i porównywanie znaczenia niektórych środków plastycznych (barwy, światła, rysunku, faktury, sposobu malowania) oraz tematyki dzieł(4) krótki opis i porównanie niektórych elementów wybranego obrazu realistycznego i impresjonistycznego(4) nawiązanie poprzez technikę, formę i ujęcie tematu do realizmu i impresjonizmu w dwóch barwnych pracach plastycznych przedstawiających spotkanie: jednej wykonanej pastelami olejnymi, a drugiej - farbami plakatowymi(4) 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie czasu rozwoju realizmu i impresjonizmu, ważnych przyczyn narodzin obu kierunków(6) precyzyjne określanie cech charakterystycznych, znajdowanie podobieństw i różnic między realizmem a impresjonizmem(6) dokładne określanie i porównywanie formy i znaczenia określonych środków plastycznych (barwy, kolorystyki, światła, precyzji i znaczenia rysunku, faktury, sposobu malowania zwartą plamą lub kropkami, drobnymi plamkami)(6) określanie podejścia do tematu w realizmie i impresjonizmie, porównywanie z romantyzmem(5) rozbudowany opis i porównanie kilku wybranych dzieł realistycznych i impresjonistycznych(6) ciekawe nawiązanie poprzez technikę, kolorystykę, sposób malowania, ujęcie tematu do realizmu i impresjonizmu w dwóch pracach plastycznych ilustrujących podobny temat (spotkanie)(6) postępowanie się i wykorzystywanie różnych możliwości technik pastelii olejnych w jednej pracy oraz różnych sposobów malowania plakatówkami w drugiej pracy(6)

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
35. Blisko, bliżej... obok nas! Etyczne ograniczenia w sztuce - czego nie należy pokazywać? „Co nam w duszy gra, czyli jak za pomocą barw i symboli przedstawić silne uczucia”	2.1 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> • sztuka nowoczesna • sztuka współczesna • ekspresja • ekspresjonizm • kubizm • deformacja • surrealizm 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik - dołączona wkładka <i>Blisko, bliżej ... obok nas!</i> • wybrane z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> reprodukcje dzieł sztuki współczesnej i nowoczesnej o zróżnicowanym charakterze • zeszyt ćwiczeń: 19.-20. <i>Nowa sztuka – wiele twórczych dróg;</i> 21.-22. <i>Co się teraz dzieje w sztuce?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji • praca z tekstem • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: kompozycja farbami plakatowymi, uzupełniona kolażem • prezentacja prac uczniów • (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość i określanie przybliżonych ram czasowych sztuki nowoczesnej i współczesnej(3) • orientacyjne określanie cech niektórych kierunków w sztuce początku XX w. (kubizmu, surrealizmu, ekspresjonizmu)(4) • znajomość niektórych sposobów przedstawiania stosowanych przez artystów w XX w., orientacyjne określanie pojęć: ekspresja, deformacja(4) • krótki opis wybranych dzieł sztuki początku XX w.(3) • ogólna znajomość szybkości przemian, powstawania nowych rodzajów dzieł w sztuce nowoczesnej i współczesnej(4) • określanie wybranych aspektów (m.in. etycznych) znaczenia wolności artysty w sztuce współczesnej(4) • posługiwanie się ekspresją i deformacją we własnej pracy(4) • posługiwanie się farbami plakatowymi z elementami kolażu w wykonywanej kompozycji(4) 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość, określanie ram czasowych sztuki nowoczesnej i współczesnej(5) • dobra znajomość, określanie istotnych cech niektórych kierunków w sztuce początku XX w. (kubizmu, surrealizmu, ekspresjonizmu)(5) • dobra znajomość charakterystycznych, istotnych sposobów przedstawiania stosowanych przez artystów w XX w., rozumienie i precyzyjne określanie pojęć: ekspresja, deformacja(5) • znajomość istotnych, wybranych dzieł sztuki początku XX w., ich rozbudowane opisywanie(5) • znajomość szybkości przemian, powstawania nowych rodzajów dzieł w sztuce nowoczesnej i współczesnej(5) • określanie wielu aspektów (m.in. etycznych, artystycznych) znaczenia wolności artysty w sztuce współczesnej(6) • przemyślane, celowe posługiwanie się ekspresją i deformacją we własnej pracy plastycznej, nawiązanie w pracy do kubizmu, ekspresjonizmu lub surrealizmu(6) • wykorzystywanie różnych możliwości techniki malowania farbami plakatowymi oraz kolażu w wykonywanej kompozycji(6)

Temat, cele główne, założenia	npp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
36. Lekcja powtórzeniowa. Sztuka w odślonach przez wieki. Obrazy, budowie i rzeźby z różnych okresów w historii. Trzy kompozycje: „Obrazy, budowie, rzeźby przez wieki.”	1.1 2.1 2.2 3.1 3.2	<ul style="list-style-type: none"> • sztuka prehistoryczna • sztuka starożytnej Grecji • sztuka starożytnego Rzymu • średniowiecze, sztuka romańska, sztuka gotycka • sztuka renesansowa • sztuka barokowa • sztuka klasycystyczna • malarstwo romantyczne • realizm • impresjonizm • sztuka nowoczesna • sztuka współczesna • kubizm • surrealizm • ekspresjonizm 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik <i>Plastyka</i> do kl. 4, 5, 6 • reprodukcje wybranych dzieł z DVD <i>Plastyka. Materiały multimedialne</i> • zeszyt ćwiczeń: <i>Sprawdź swoją wiedzę o sztuce</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji • rozmowa nauczająca • ćwiczenie, sprawdzian • ćwiczenie plastyczne: kompozycja barwna techniką mieszaną pastelami suchymi, olejnymi i farbami plakatowymi • prezentacja i omówienie prac, podsumowanie omawianych zagadnień • (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość ogólnych cech sztuki powtarzanych okresów oraz architektury, rzeźby, malarstwa(3) • orientacyjne określanie czasu, okoliczności, przemian historycznych, ważnych wydarzeń związanych ze sztuką poszczególnych okresów w historii(4) • orientacyjna znajomość, rozpoznawanie niektórych dzieł i prosty opis wybranych dzieł architektonicznych, rzeźbiarskich, malarskich powtarzanych okresów(4) • wykonanie sprawdzianu, udzielanie trafnych odpowiedzi na część pytań(3) • tworzenie prostej kompozycji złożonej z wybranych dzieł jednego rodzaju (architektury, rzeźby i malarstwa) z omawianych, powtarzanych okresów w sztuce(4) • łączenie kilku technik, malowania plakatówką z rysunkiem pastelami suchymi lub olejnymi w pracy plastycznej(4) 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość cech charakterystycznych sztuki powtarzanych okresów oraz poszczególnych dyscyplin: architektury, rzeźby, malarstwa(5) • precyzyjne określanie czasu powstania, trwania, okoliczności, historycznych ważnych wydarzeń, odkryć związanych ze sztuką poszczególnych okresów w historii(6) • dobra znajomość, rozpoznawanie i ciekawe opisywanie ważnych dzieł architektonicznych, rzeźbiarskich, malarskich, znajomość wybranych twórców dzieł powtarzanych okresów(5) • wykonanie sprawdzianu, udzielanie trafnych odpowiedzi na większość lub wszystkie pytania(6) • tworzenie oryginalnej, nietypowej kompozycji składającej się rysunkowych i malarskich interpretacji dzieł jednego rodzaju z różnych okresów w sztuce(6) • łączenie malarstwa plakatówką z rysunkiem pastelami suchymi lub olejnymi, wykorzystywanie różnorodnych możliwości technik w tworzonej kompozycji(6)

**WYMAGANIA EDUKACYJNE
Z PLASTYKI DLA KLASY VII
OPARTE NA PROGRAMIE NAUCZANIA PLASTYKI
W KLASACH IV-VII SZKOŁY PODSTAWOWEJ
Autor: Beata Mikulik**

Wymagania edukacyjne modyfikowane przez nauczyciela przedmiotu

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	pp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
1. W świecie kontrastów i podobieństw – powtórzenie i przypomnienie pojęć języka plastyki dotyczących kreski, barwy, plamy, faktury, kompozycji. / „Kolorowa dżungla”	I.2 I.3 I. 5 II. 1 II. 6	<ul style="list-style-type: none"> • kreska • barwy ciepłe • barwy zimne • barwy podstawowe • barwy pochodne • barwy dopełniające • powidok, łamanie barw • względność barw • gama kolorystyczna (wąska, szeroka) • plama barwna • faktura • walor barwy • zasada równowagi w kompozycji • kompozycja dynamiczna • kompozycja rytmiczna • kompozycja otwarta • kompozycja zamknięta 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: <i>O podręczniku</i>, s. 4–5; <i>2.–3. Język sztuki, czyli plastyczne środki wyrazu</i>, s. 6–12 (część rozdziału z wyłączeniem zagadnień dotyczących modelunku światłocienowego i perspektywy) • karta pracy: <i>Sprawdź swoją wiedzę. Plastyczne środki wyrazu</i> • reprodukcje dzieł z podręcznika i wybranych źródeł, w których dominującymi środkami wyrazu artystycznego są barwy, faktura, obrazy mają zróżnicowane kompozycje programowej 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • praca z tekstem • prezentacja reprodukcji • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne (akwarela z elementami kolażu) • prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, grupowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość oznaczeń dotyczących bezpiecznego i celowego posługiwania się materiałami plastycznymi-2 • znajomość elementów prawa autorskiego, głównie w zakresie korzystania z materiału ilustracyjnego znajdującego się m.in w internecie-3- • znajomość i rozumienie podstawowych pojęć dotyczących barw, plamy barwnej, faktury, kompozycji, wskazywanie ich na wybranym prostym przykładzie-3 • rozumienie i znajomość podstawowych zasad kompozycji, wskazywanie niektórych zasad i rodzajów kompozycji w wybranych charakterystycznych przykładach dzieł-3 • tworzenie prostej barwnej kompozycji na zadany temat, obrazującej własności barwy, różnice faktury, dążenie do uzyskania równowagi kompozycyjnej-3 • posługiwanie się techniką akwareli i kolażu w tworzonej pracy plastycznej-3 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość oznaczeń związanych z bezpiecznym posługiwaniem się materiałami plastycznymi jako środkami chemicznymi, umiejętność określania ograniczeń w stosowaniu niektórych materiałów na podstawie oznaczeń i ostrzeżeń na opakowaniach-4 • znajomość elementów prawa autorskiego, głównie w zakresie korzystania z materiału ilustracyjnego znajdującego się m.in. w internecie oraz dotyczącego własności intelektualnej-5 • umiejętność wskazywania barw o określonych własnościach, układów plam, zróżnicowanej faktury, rodzajów kompozycji, zasady równowagi w dziełach artystów i we własnej pracy plastycznej (samodzielne analizowanie)-6 • rozumienie i znajomość podstawowych zasad kompozycji, ich znaczenia w dziełach malarskich, umiejętność omówienia ich na zróżnicowanych przykładach-5 • tworzenie oryginalnej, złożonej kompozycji plastycznej obrazującej omawiane zagadnienia, ciekawie interpretującej temat, wykorzystującej różnorodne możliwości techniki akwareli i kolażu-6

* Numery treści nauczania w podstawie

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	pp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
<p>2. Ciekawie rozmieszczone trójwymiarowe przedmioty, bliskie i oddalone – powtórzenie o światłocieniu, przestrzeni w obrazie i kompozycji. / „Jabłko. Jabłoń. Sad”. „Zwierzęta z sześcianów”</p>	I.2 I.4 I.5 I. 6 II. 1 II. 6	<ul style="list-style-type: none"> walor stopniowanie waloru modelunek światłocieniowy, światłocien cieniowanie perspektywa linearna (perspektywa centralna, ukośna, tzw. żabia, z lotu ptaka) perspektywa malarska perspektywa powietrzna zasada równowagi w kompozycji kompozycja rytmiczna kompozycja symetryczna kompozycja statyczna 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 1.–2. <i>Język sztuki, czyli plastyczne środki wyrazu</i>, s. 6–12 (część o światłocieniu, perspektywie i kompozycji, s. 10–12) reprodukcje dzieł z podręcznika i wybranych źródeł, w których zastosowane są różne rodzaje perspektywy, światłocien i cieniowanie, przykłady różnych układów kompozycyjnych w dziełach malarskich 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca praca z tekstem ćwiczenie plastyczne: malarstwo akwarelą, szkice ołówkiem prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość, rozumienie i określanie podstawowych rodzajów i zasad perspektywy zbieżnej, powietrznej, malarskiej oraz rozumienie pojęcia waloru, cieniowania i modelunku światłocieniowego-2 wskazywanie perspektywy zbieżnej, powietrznej i malarskiej w wybranym, prostym przykładzie-2 orientacyjna znajomość i rozumienie podstawowych zasad kompozycji plastycznych-3 zastosowanie elementów perspektywy powietrznej, malarskiej i wybranego rodzaju kompozycji we własnej pracy plastycznej-3 tworzenie prostych kompozycji ukazujących przestrzeń świata – nawiązanie do perspektywy malarskiej i zbieżnej, stosowanie elementów światłocienia i 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość zasad perspektywy zbieżnej, powietrznej i malarskiej, wskazywanie różnych rodzajów perspektywy oraz sposobów ukazywania przestrzenności przedmiotów i przestrzeni w kompozycjach malarskich artystów różnych epok-4 rozumienie i znajomość podstawowych zasad kompozycji, ich znaczenia w dziełach malarskich, umiejętność omówienia ich na przykładach-5 świadome korzystanie z zasad perspektywy i światłocienia, uzyskiwanie równowagi w kompozycji oraz stosowanie różnych rodzajów kompozycji we własnych oryginalnych pracach plastycznych-5 świadome i celowe tworzenie oryginalnych kompozycji, w których będzie ukazywana przestrzeń, z wykorzystaniem poznanych wiadomości o perspektywie -
<p>3. Wszyscy artyści rysują. O dziedzinach plastyki. Zabawa plastyczna – rozmowa między artystami różnych dziedzin sztuki: o wyższości...</p>	I.1 I.5 I. 6 II. 1 III .8	<ul style="list-style-type: none"> natura kultura sztuka plastyka sztuki przedstawiające sztuki nieprzedstawiające sztuki wizualne malarstwo grafika 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 3. <i>Podział sztuk plastycznych</i> h, s. 13–14 reprodukcje dzieł (cały podręcznik) i reprodukcje dzieł różnych dziedzin plastyki z wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie – zabawa plastyczna dyskusja 	<ul style="list-style-type: none"> określanie różnic między naturą, kulturą i sztuką-3 orientacyjna znajomość podziału sztuk plastycznych na sztuki przedstawiające, nieprzedstawiające, wizualne-2 orientacyjne określanie znaczenia rysunku, szkicu, pomysłu w pracy artystów różnych dziedzin sztuki-3 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie różnic między naturą, kulturą, sztuką-5 bardzo dobra znajomość zakresu i podziału sztuk plastycznych na sztuki przedstawiające, nieprzedstawiające, wizualne-5 określanie różnorodnego znaczenia rysunku jako sposobu określania ogólnej koncepcji, szkicu pomysłu dzieła-6

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	pp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> rysunek rzeźba architektura rzemiosło artystyczne wzornictwo przemysłowe 	<ul style="list-style-type: none"> zdjęcia artystów przy pracy i najbardziej charakterystycznych narzędzi artystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> ćwiczenie plastyczne: szkic rysunkowy czarno-biały lub kolorowy podsumowanie, omówienie prac (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie zakresu dziedzin sztuk plastycznych oraz ich cech charakterystycznych, niektórych stosowanych środków wyrazu artystycznego, technik, sposobu pracy, narzędzi artystycznych określonej dziedziny sztuki-2 prosty, krótki opis niektórych dzieł różnych dziedzin sztuki-3 uczestniczenie w dyskusji-3 tworzenie prostego szkicu przedstawiającego artystę określonej dziedziny sztuki przy pracy-3 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie zakresu dziedzin sztuk plastycznych oraz ich zasadniczych, ważnych, specyficznych cech charakterystycznych oraz środków wyrazu stosowanych przez artystów określonej dziedziny sztuki, sposobu pracy i ważnych narzędzi kilku różniących się od siebie technik-4 ciekawe rozbudowane opisywanie dzieł plastycznych wykonanych w ramach poznanych dziedzin sztuki-5 aktywne uczestniczenie w rozmowie, dyskusji o wartości, walorach określonych dziedzin plastyki; przedstawianie upodobań plastycznych, zainteresowań sztuką tworzenie oryginalnego, ciekawego, zaskakującego komiksowego rysunku ukazującego artystę określonej dziedziny sztuki-5
4. Sposoby interpretacji świata w dziele sztuki – podobieństwo, wyraz, uproszczenie. Jak pokazywać świat – prawdziwie, z uczuciem czy bez szczegółów? / „Pejzaże i pogoda”	I.1 I.3 I. 5 II. 1 II. 2 II. 6	<ul style="list-style-type: none"> realizm ekspresja, deformacja synteza formy pejzaż harmonia nastroj faktura wąska, szeroka gama kolorystyczna barwy kontrastowe, dopełniające kreska 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 4. <i>Realizm, ekspresja i synteza</i>, s. 16–19 karta pracy: <i>Sposoby przedstawiania w sztuce. Realizm, ekspresja i synteza</i> reprodukcje dzieł z podręcznika i wybranych źródeł, w których widoczne są realistyczne, ekspresyjne i syntetyczne ujęcia 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca praca z tekstem ćwiczenie plastyczne (szkice plakatówką, suchymi pastelami i markerem) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie realistycznego, ekspresyjnego, syntetycznego sposobu przedstawiania świata w dziełach sztuki, wskazywanie niektórych środków plastycznych stosowanych w celu uzyskania określonej interpretacji świata w dziele sztuki-2 dokonywanie prostych porównań omawianych sposobów interpretacji świata w dziełach sztuki-3 tworzenie prostych, zróżnicowanych kompozycji pejzażowych, różnymi technikami na zadany temat, w których będą widoczne różne 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie realistycznego, ekspresyjnego, syntetycznego sposobu przedstawiania świata w dziełach sztuki, wskazywanie znaczenia wielu, różnorodnych środków plastycznych stosowanych w celu uzyskania określonej interpretacji świata w dziele sztuki-5 porównywanie omawianych sposobów interpretacji świata w dziełach sztuki – określanie stosowanych środków plastycznych, formy, nastroju, kompozycji dzieł-6

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	pp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
				<ul style="list-style-type: none"> prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	sposoby interpretowania świata w dziełach sztuki-3	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie ciekawych, oryginalnych, zróżnicowanych kompozycji pejzażowych, technikami dobranymi do sposobu interpretacji świata na zadany temat, w których będzie widoczne realistyczne, ekspresyjne, syntetyczne obrazowanie, świadome celowe stosowanie odpowiednich środków artystycznych i kompozycji do uzyskania realizmu, ekspresji i deformacji, syntezy formy-6

O interpretacji świata w dziełach sztuki

5. Beztrosko, z pasją, z rozważą i w zadumie. / „Widok przez promienie słońca”, „Kolorowe tancerki”, „Noc z tańczącymi gwiazdami”, „Krajobraz ze stożków, walców i kul”	I.1 I.2 I.3 I.4 I.5 I. 6 II. 2 II. 6 III .5	<ul style="list-style-type: none"> sztuka nowoczesna impresjonizm barwy czyste, barwy podstawowe i pochodne barwy dopełniające, powidok plama barwna, plama barwna z konturem faktura ekspresja, obrazy ekspresyjne kompozycja dynamiczna, otwarta, zamknięta synteza formy światłocień 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: <i>5. Beztrosko, z rozważą i w zadumie</i>, s. 20–26 reprodukcje różnorodnych dzieł impresjonistów i postimpresjonistów, m.in. Claude’a Moneta, Auguste’a Renoira, Edgara Degasa, Vincenta van Gogha, Paula Cézanne’a, Paula Gauguina z podręcznika i wybranych źródeł model koła barw (podręcznik s. 7) dotychczasowe zdjęcia 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja i reprodukcji ćwiczenie praca tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: malarstwo farbami plakatu prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie cech, impresjonizmu jako kierunku w sztuce (metody malowania obrazów, kolorystyki, tematyki), początku sztuki nowoczesnej-2 orientacyjna znajomość związku impresjonizmu z odkryciami końca XIX wieku-3 tworzenie prostej kompozycji malarskiej, w której zastosowana jest kolorystyka i metoda malarska nawiązująca do obrazów impresjonistów-3 orientacyjna znajomość cech malarstwa, różnorodności postimpresjonizmu, wpływu na sztukę-3 orientacyjne określanie cech, tendencji w rzeźbie końca XIX wieku na podstawie cech wybranych rzeźb Auguste’a Rodina-3 	<ul style="list-style-type: none"> określanie cech impresjonizmu jako kierunku w sztuce, rozpoznawanie w dziełach metody malowania, stosowanej jasnej kolorystyki uzależnionej od światła, kompozycji, kadrowania, tematyki z życia codziennego-4 znajomość wagi, znaczenia impresjonizmu jako początku sztuki nowoczesnej znajomość wpływu odkryć z zakresu optyki i wynalezienia fotografii na rozwój i formę dzieł tego kierunku-5 tworzenie, oryginalnej kompozycji malarskiej, w której jest odpowiednio zastosowana impresjonistyczna metoda malowania obrazów, jasna kolorystyka kadrowanie kompozycji-6 dobra znajomość różnorodności, precyzyjne określanie cech malarstwa postimpresjonizmu, różnorodnego znaczenia, wpływu na sztukę początku XX wieku-5
--	---	---	---	--	--	---

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	pp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> • symbol, obrazy symboliczne • scena rodzajowa, pejzaż, portret, wnętrze, warstwa natura 	<ul style="list-style-type: none"> • zdjęcia rzeźb Auguste'a Rodina 		<ul style="list-style-type: none"> • znajomość i prosty opis wybranego obrazu postimpresjonizmu-3 • tworzenie kompozycji barwnej inspirowanej twórczością postimpresjonistów na wybrany temat techniką pastelii olejnych lub suchych-3 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie cech (forma, faktura, tematyka, kompozycja), tendencji w rzeźbie końca XIX wieku na podstawie cech rzeźb Auguste'a Rodina-6 • dobra znajomość i opisywanie wybranych obrazów postimpresjonizmu, porównywanie różnorodności formy dzieł-5 • tworzenie oryginalnej, ciekawie zakomponowanej kompozycji barwnej inspirowanej twórczością postimpresjonistów na wybrany temat techniką pastelii olejnych lub suchych, stosowanie przemyślanej kolorystyki, wykorzystywanie możliwości techniki-6
6. Prawda i przesłanie, symbol i metafora. / „Dokąd porwano królową?”, „Lalki”, czyli dwa obrazy życia w dziele „Osoba jako symbol uczuć, zjawisk i żywiołów”	I.1 I.2 I.3 I.4 I. 6 II. 2 III .4 III .6	<ul style="list-style-type: none"> • styl • styl artysty • symbol • metafora • ekspresja • malarstwo • kreska • szeroka gama kolorystyczna • kompozycja 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 6. <i>Styl artysty</i> – wpływy i uwarunkowania, s. 29–32 • reprodukcje dzieł Stanisława Wyspiańskiego, Jacka Malczewskiego, Witolda Wojtkiewicza z podręcznika i wybranych źródeł • przykłady innych dzieł symbolicznych okresu modernizmu z wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji • rozmowa nauczająca • praca z tekstem • ćwiczenie plastyczne: praca suchymi pastelami • podsumowanie, omówienie prac (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość pojęcia stylu epoki, stylu kraju i stylu artysty-2 • orientacyjne określanie znaczenia, niektórych cech misji, przesłania twórczości artysty w okresie modernizmu na podstawie wybranych cech malarstwa, niektórych informacji na temat obrazów S. Wyspiańskiego, J. Malczewskiego, W. Wojtkiewicza-3 • tworzenie prostej kompozycji barwnej pastelami suchymi, w której przedstawiony jest prosty symbol, prosty obraz w alegoryczny sposób ukazujący, emocje, ważne pojęcia-3 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość i precyzyjne określanie pojęcia stylu kraju i stylu artysty-4 • określanie znaczenia, misji przesłania twórczości artysty w okresie modernizmu na podstawie cech malarstwa, sylwetek i wybranych obrazów S. Wyspiańskiego, J. Malczewskiego, W. Wojtkiewicza-5 • tworzenie przemyślanej, oryginalnej kompozycji barwnej pastelami suchymi, w której wykorzystywane są różne, ciekawie zestawione symbole; obraz ma przesłanie, przekazywane są ważne treści, emocje za pomocą innych obrazów, którym można nadać symboliczny wymiar i można je różnorodnie zinterpretować-6

Temat lekcji / temat pracy	pp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Inspirujący świat sztuki nowoczesnej						
7. „Dziki kolor”, głębia przeżyć. Po co i dlaczego zmieniamy kolory, kształty, kompozycję? / „Drzewo i człowiek widzia- ne przez fowistę i ekspresjonistę”	I.1 I.2 I.3 I. 5 II. 2 II. 6 III .5	<ul style="list-style-type: none"> fowizm ekspresja ekspresjonizm deformacja plama barwna, kontur szeroka gama barw, kontrasty kolorystyczne kompozycja dynamiczna faktura synteza formy 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 7. <i>Odważne inter- pretacje – malar- stwo</i>, s. 33–37 reprodukcje wybranych obrazów fowistów i ekspresjonistów 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji praca z tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: malarstwo plakatówką lub farbami akrylowymi podsumowanie i omówienie prac (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> wyrywkowe określanie cech fowizmu i ekspresjonizmu na podstawie orientacyjnej znajomości pojęć ekspresji, deformacji, syntezy formy-2 orientacyjne określanie znaczenia kolorystyki plam, faktury, znaczenia konturów, kompozycji w obrazach fowistów i ekspresjonistów-3 określanie wyrazu, nastroju dzieł fowistów i ekspresjonistów, dokonywanie prostych porównań-3 tworzenie dwóch prostych kompozycji nawiązujących do fowizmu i ekspresjonizmu w celu porównania i wydobywania cech kierunków-3 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie cech fowizmu i ekspresjonizmu na podstawie dokładnej znajomości pojęć ekspresji, deformacji, syntezy formy i sposobów stosowania ich w obrazach tych kierunków-4 dokładne określanie znaczenia kolorystyki plam, faktury, znaczenia konturów, dynamicznej kompozycji-4 określanie wyrazu, nastroju, dzieł fowistów i ekspresjonistów na podstawie sposobu stosowania środków artystycznego wyrazu, formy dzieł i porównywania założeń tych kierunków-5 tworzenie dwóch oryginalnych kompozycji nawiązujących do fowizmu i ekspresjonizmu, posługiwanie się odpowiednimi środkami artystycznego-6
8. Nowe spojrzenie na przestrzeń i formę przedmiotów. Kolaż – ulubiona technika kubistów. Gdy plamy stają się tematem obrazów. / „Martwa natura	I.1 I.2 I.4 I. 6 II. 1 II. 6 III .5	<ul style="list-style-type: none"> kubizm przestrzeń kubistyczna geometryzacja form abstrakcja, abstrakcjonizm spontaniczny i geometryczny kompozycja dynamiczna kompozycja statyczna 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 8. <i>Malarskie rewolucje</i>, s. 38–41 karta pracy: <i>Gatunki malarskie</i> reprodukcje dzieł kubistów Pabla Picassa, Georges’a Braque’a oraz Paula Cézanne’a (do porównania) z podręcznika i 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie (malarstwo plakatówką i kolaż) ćwiczenie plastyczne prezentacja i omówienie prac (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie cech kubizmu na podstawie formy wybranego obrazu, wskazywanie uproszczeń kształtów-2 orientacyjna znajomość inspiracji prowadzących do powstania kubizmu-3 orientacyjna znajomość niektórych dzieł Pabla Picassa-3 orientacyjne określanie cech dwóch rodzajów abstrakcji, próby porównania-3 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość i określanie cech kubizmu, uproszczenia natury do form geometrycznych, analizowania przestrzeni-4 znajomość inspiracji, źródeł powstania kubizmu w twórczości Paula Cézanne’a, porównywanie jej ze zdobycami kubizmu-5 znajomość sylwetki Pabla Picassa, różnorodności i przemian jego twórczości, istotnych dzieł-5 precyzyjne określanie cech abstrakcji spontanicznej i geometrycznej, porównywanie cech, kolorystyki, dynamiki form-5

Temat lekcji / temat pracy	pp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
z instrumentem muzycznym” lub „Co nam w duszy gra? – mój obraz abstrakcyjny”		<ul style="list-style-type: none"> • unizm • wąska gama barw, tonacja 	<ul style="list-style-type: none"> • reprodukcje dzieł różnych form abstrakcji z podręcznika i wybranych źródeł 		<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie prostej kompozycji mało-wanej plakatówkami o uproszczonych, geometrycznych kształtach nawiązujących do kubizmu, wykorzystywanie kolażu w pracy-3 • tworzenie prostych kompozycji abstrakcyjnych gorących lub zimnych-3 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość abstrakcyjnych dzieł wybranych polskich artystów; określanie cech unizmu-6 • tworzenie kompozycji oryginalnej kompozycji w duchu kubizmu, geometryzacja kształtów przedstawianych przedmiotów, obserwacja przedmiotów jednocześnie z kilku stron, sprawne posługiwanie techniką malarstwa plakatówkami i świadome zastosowanie kolażu w kompozycji-6 • tworzenie dwóch różnych kompozycji abstrakcyjnych-5
9. Niezwykłe proporcje i zestawienia przedmiotów. /	I.1 I.2 I.3 I.5 I. 6 II. 2 II. 6 III	<ul style="list-style-type: none"> • surrealizm (nadrealizm) • perspektywa linearna • realizm • światłocien • gładka faktura 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 9. <i>Nierealny realizm, czyli obrazy o dziwnej treści</i>, s. 42–44 • reprodukcje dzieł surrealistycznych z podręcznika i wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji • rozmowa nauczająca • praca z tekstem • ćwiczenie plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech surrealizmu-2 • znajomość wybranego dzieła Salvadora Dali-2 • tworzenie kompozycji surrealistycznych poprzez zaskakujące zestawienie i zmianę proporcji przedmiotów-3 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie cech surrealizmu, sposobu malowania, rodzaju perspektywy, faktury obrazów, zaskakującego zestawiania przedmiotów-5 • dobra znajomość i interpretowanie wybranych dzieł Salvadora Dali-6 • tworzenie oryginalnej zaskakującej kompozycji surrealistycznej-6
10. Piękno prostych form. / „Moja rzeźba kubistyczna”, „Moja	I.1 I.2 I.5 I. 6 II. .3 II	<ul style="list-style-type: none"> • rzeźba kubistyczna • rzeźba organiczna • rzeźba ekspresyjna • konstruktywizm • synteza formy • ekspresja (wyraz) 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 10. <i>Rzeźba – od interpretacji do kreacji</i>, s. 45–48 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji • rozmowa nauczająca • praca z tekstem 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech rzeźby kubistycznej, organicznej, konstruktywizmu w rzeźbie, określanie formy i sposobu interpretowania natury lub odejścia od niej. dokonywanie 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie cech rzeźby kubistycznej, stosowanych form, sposobu interpretowania i deformacji natury, związków z kubistycznym malarstwem-4 • precyzyjne określanie kształtu, syntezy formy i sposobu jej osiągnięcia, interpretowania -

Temat lekcji / temat	pp	Pojęcia i termin	Środki i materiały	Sposób realizacji, metody i	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
	III .4 III .5 III .7	<ul style="list-style-type: none"> • deformacja formy • faktura w rzeźbie • światłocień • nastrój 	<ul style="list-style-type: none"> • zdjęcia wybranych rzeźb kubistycznych i organicznych z podręcznika i wybranych źródeł • zdjęcia rzeźb Xawerego Dunikowskiego z podręcznika i wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenie plastyczne: rzeźba z papierowych pudełek lub plasteliny / modeliny / gliny • podsumowanie i omówienie ćwiczeń (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość wybranej rzeźby Xawerego Dunikowskiego-2 • tworzenie szkicu, prostego planu rzeźby-3 • tworzenie prostej rzeźby nawiązującej do rzeźby kubistycznej lub organicznej-3 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie założeń konstruktoryzmu i wynikającej z nich formy rzeźby-5 • porównywanie formy, cech rzeźb kubistycznych, organicznych, konstruktywistycznych-5 • tworzenie przemysłowej rysunkowej koncepcji wstępnej rzeźby-5 • znajomość sylwetki i cech charakterystycznych rzeźb Xawerego Dunikowskiego-5 • tworzenie przemysłowej, oryginalnej przestrzennej kompozycji rzeźbiarskiej nawiązującej swoją formą do -
11. Przyczyny i formy przemian w architekturze I połowy XX wieku. Projekt stacji kosmicznej lotniska, centrum handlowego, szkoły przyszłości lub projekt willi wtopionej w krajobraz	I.1 I.2 I. 5 II. 3 III .5 III .6	<ul style="list-style-type: none"> • architektura • budownictwo • urbanistyka • forma budowli • funkcje budowli • bryła budowli • kompleks, zespół architektoniczny • konstrukcja • styl architektoniczny • gaudizm • funkcjonalizm • architektura organiczna 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 12. <i>Nie tylko wyobraźnia – oblicza architektury</i>, s. 49–52 • karta pracy: <i>Architektura – planowanie przestrzeni</i> • zdjęcia charakterystycznych budowli od końca XIX wieku do połowy XX wieku z podręcznika i wybranych źródeł • zdjęcia budowli Antonio 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja zdjęć • rozmowa nauczająca • praca z tekstem • ćwiczenie plastyczne • podsumowanie, omówienie ćwiczeń (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech form budowli i niektórych przyczyn przemian w architekturze od końca XIX do połowy XX wieku-2 • określanie niektórych związków architektury z innymi dziedzinami sztuki, inspirowaniem się stylami w historii-3 • orientacyjne określanie pojęć funkcja, forma budowli-2 • orientacyjna znajomość związku rozwoju miast z rozwojem architektury,-3 • orientacyjne określanie pojęcia urbanistyka-2 • orientacyjna znajomość niektórych cech budowli Antonio Gaudiego-3 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie cech form budowli, czerpania z tradycji oraz przyczyn przemian w architekturze od końca XIX do połowy XX wieku związanych m.in. z rozwojem przemysłu, rozwojem miast, przemianami cywilizacyjnymi, stosowaniem nowych materiałów-4 • określanie związków architektury z innymi dziedzinami sztuki, rzeźbą i malarstwem, inspirowaniem się stylami w historii-5 • definiowanie pojęć funkcja, forma budowli, określanie związku funkcji i formy budowli,-4 • dobra znajomość pojęcia urbanistyka i określanie jej związków z architektura-5

Temat lekcji / temat	pp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały	Sposób realizacji, metody i	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
					<ul style="list-style-type: none"> tworzenie prostego projektu współczesnej budowli o funkcji charakterystycznej dla współczesności lub wyobrażenia sobie przyszłej formy budowli-3 projektowanie willi, domu mieszkalnego wkomponowanego w otoczenie, krajobraz-3 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość sylwetki i cech budowli Antonio Gaudiego ich specyficznego charakteru-5 tworzenie oryginalnego projektu współczesnej budowli o funkcji charakterystycznej dla współczesności lub wyobrażenia sobie przyszłej formy budowli, zauważanie związku formy i funkcji budowli-5 projektowanie willi, domu mieszkalnego o ciekawej, oryginalnej formie, wkomponowanego w otoczenie-6

Współczesny świat sztuki

12. Szukamy sensu i głębokich treści sztuki współczesnej. / „Działanie, ruch, taniec i abstrakcja – wspólny obraz”, „Opakowanie owocowe o jogurtu” lub „Moje pasje, zainteresowania, mój świat – projekt asambli	I.1 I.2 I.3 I.5 I. 6 II. 1 II. 6 III .4 III .5	<ul style="list-style-type: none"> abstrakcjonizm informel malarstwo gestu ekspresjonizm abstrakcyjny dripping neofiguracja deformacja ekspresja tendencja zerowa op-art pop-art ready-mades hiperrealizm asamblaż 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 13. <i>Nowe wymiary malarstwa</i>, s. 53–58 14. <i>Awangarda, bunt i prowokacja</i>, s. 58–60 reprodukcje dzieł informel, neofiguracji, tendencji zerowej, op-artu, pop-artu, hiperrealizmu, asamblaży i ready-mades podręcznika i wybranych źródeł słownik ortograficzny lub 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca, dyskusja ćwiczenie plastyczne: praca plakatówkami wykonana techniką drippingu lub rysunek flamastrami / kredkami ołówkowymi podsumowanie, prezentacja prac (praca zbiorowa, indywidualna lub grupowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość niektórych cech dzieł reprezentujących informel, neofigurację, tendencję zerową, op-art, pop-art, hiperrealizm, konceptualizm-2 orientacyjne określanie znaczenia, wymowy dzieł omawianych kierunków w sztuce XX wieku-3 znajomość wybranego dzieła Jacksona Pollocka, Francisza Bacona, Marka Rothko-2 tworzenie kompozycji malarskiej techniką dripping-3 projektowanie prostego opakowania nawiązującego do pop-artu-3 projektowanie prostego asamblażu związanego z własnymi zainteresowaniami-3 	<ul style="list-style-type: none"> bardzo dobra znajomość, określanie wielu cech dzieł reprezentujących informel, neofigurację, tendencję zerową, op-art, pop-art, hiperrealizm, konceptualizm-5 określanie wieloznaczności, znaczenia, wymowy dzieł i omawianych kierunków sztuki XX wieku-5 znajomość sylwetek, specyfiki twórczości i wybranych dzieł Jacksona Pollocka, Francisza Bacona, Marka Rothko-4 tworzenie ciekawej, bogatej kompozycji malarskiej techniką dripping-5 projektowanie oryginalnego opakowania nawiązującego do pop-artu-5 projektowanie ciekawego, złożonego asamblażu-6
--	---	---	---	---	--	---

Temat lekcji / temat	pp	Pojęcia a i termin	Środki i materiały	Sposób realizacji, metody i	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
13. „Moje dzieło land art, mój <i>emballage</i> ” lub „Pozdrowienia z ... – moje dzieło sztuki publicznej”, „Obraz z liter i słów”	I.1 I.2 I. 3 III .4 III .5	<ul style="list-style-type: none"> • konceptualizm • happening • performance • <i>environment</i> • instalacje • rzeźba • land art • <i>emballage</i> • sztuka publiczna 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 15. <i>Koncept, akcja, instalacja</i>, s. 61–64 • reprodukcje dzieł konceptualizmu, zdjęć happeningów, performanców, instalacji, <i>emballage</i>, dzieł sztuki publicznej, land art z podręcznika i wybranych źródeł • reprodukcja dzieł Christo, Césara • dowolny słownik 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja • reprodukcja • ćwiczenie: <i>emballage</i> • rozmowa nauczająca • praca z tekstem • ćwiczenie plastyczne; praca pastelami olejnymi z możliwością dodania kolażu • podsumowanie, prezentacja i omówienie prac (prace indywidualna, zbiorowa, 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość i wrywkowe określanie cech różnych współczesnych dzieł – (asamblaż)-2 • znajomość wybranego dzieła Władysława Hasióra-2 • tworzenie <i>emballage</i> nawiązującego do dzieł Christo-3 • znajomość dzieł Romana Opałki-3 • tworzenie barwnego projektu dzieła land artu z elementami kolażu-3 • tworzenie projektu dzieła sztuki publicznej z wykorzystaniem kolażu-3 • tworzenie obrazu, w którym wykorzystany jest rytm znaków, liter, słów-3 	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo dobra znajomość i określanie różnorodnych cech różnych rodzajów dzieł współczesnych – (asamblaż)-5 • znajomość wybranych dzieł, specyfiki twórczości i wymowy dzieł Władysława Hasióra-5 • tworzenie pomysłowych, zaskakujących <i>emballage</i> nawiązujących do twórczości Christo-6 • znajomość wybranego dzieła, specyfiki twórczości i wymowy dzieł Romana Opałki-5 • tworzenie barwnego, ciekawego projektu dzieła land artu z elementami kolażu-4 • tworzenie oryginalnego barwnego projektu sztuki publicznej z wykorzystaniem przemyślanego kolażu-6 • tworzenie oryginalnej
14. Projekt asamblażu lub instalacji – przeciw przemocy i wykluczeniu	I.1 I.2 I. 6 II. 3 II. 5 III .4 III .5	<ul style="list-style-type: none"> • obraz (dzieło malarskie) • awangarda • asamblaż • instalacja • forma przestrzenna 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 14. <i>Awangarda, bunt i prowokacja;</i> 15. <i>Koncept, akcja i instalacja</i>, s. 58–64 • reprodukcje współczesnych dzieł o tradycyjnej i awangardowej formie z podręcznika i wybranych 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja • reprodukcja • rozmowa nauczająca, dyskusja • ćwiczenie plastyczne: projekt rysunkowy asamblażu lub instalacji 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość pojęcia awangardy i próby porównywania charakteru sztuki awangardowej i sztuki współczesnej o tradycyjnej formie-2 • próba określania w rozmowie i dyskusji walorów dzieł o tradycyjnej i awangardowej formie-3 • tworzenie projektu asamblażu lub instalacji przeciw przemocy i wykluczeniu, próba łączenia, rozmieszczania przedmiotów i form w przestrzeni w celu przekazania treści-3 	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo dobra znajomość pojęcia awangardy w sztuce i dokonywanie różnorodnych porównań charakteru i formy sztuki awangardowej i sztuki współczesnej o tradycyjnej formie-5 • określanie w rozmowie i zajmowanie stanowiska w dyskusji na temat przesłania walorów, znaczenia dzieł o tradycyjnej i awangardowej formie-6

Temat lekcji / temat	pp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały	Sposób realizacji, metody i	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
				<ul style="list-style-type: none"> • cienkopisem / kolorowymi flamastrami / kredkami ołówkowymi • praca z tekstem • podsumowanie i omówienie projektów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 		<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie projektu oryginalnego asamblażu lub instalacji przeciw przemocy i wykluczeniu, odpowiednie, zaskakujące łączenie przedmiotów, rozmieszczanie form w przestrzeni w celu przedstawienia treści społecznych, zaplanowanie ewentualnej realizacji projektu w warunkach szkolnych-6
15. Happening i performance, akcja plastyczna, environment – czyli jesteśmy w środku dzieła sztuki. / „Ochrona ginących gatunków”	I.1 I.2 I. 3 II. 5 III .4 III .5	<ul style="list-style-type: none"> • happening • performance • akcja plastyczna • <i>environment</i> • instalacja 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 15. <i>Koncept, akcja, instalacja</i>, s. 61–64 • dokumentacja fotograficzna zdjęcia wybranych happeningów, performance’ów, instalacji, dzieł land artu, sztuki publicznej • zdjęcia dzieł Christo, Césara • zdjęcia zwierząt zagrożonych wyginięciem, albumy przyrodnicze 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja materiału ilustracyjnego • ćwiczenie plastyczne: tworzenie scenariusza i elementów plastycznych wybranego działania plastycznego różnymi technikami • prezentacja planu, projektu wybranego działania kluczowych elementów lub przeprowadzenie krótkiej akcji 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie niektórych cech, specyfiki działań plastycznych trwających w czasie-2 • orientacyjne określanie i próby porównywania dzieł land artu i sztuki publicznej-2 • porównywanie niektórych cech dwóch wybranych działań-3 • tworzenie planu, prostego scenariusza happeningu, performance’u, <i>environmentu</i> o tematyce ekologicznej związanej z ratowaniem ginących gatunków zwierząt-3 • przeprowadzenie krótkiego działania plastycznego-2 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładna znajomość i określanie cech, specyfiki działań plastycznych trwających w czasie-4 • dokładne określanie cech, sposobu realizacji, specyfiki, miejsc umieszczania dzieł land artu i sztuki publicznej-5 • porównywanie cech kilku działań plastycznych przebiegających w określonym czasie, podporządkowania ich zasadom kompozycji plastycznej, wykorzystywania światła, dźwięku, zmienności działania-5 • tworzenie przemyślanego planu, ciekawego scenariusza happeningu, performance’u z elementami <i>body art</i>, <i>environmentu</i> o tematyce ekologicznej związanej z ratowaniem ginących gatunków zwierząt-6

Temat lekcji / temat	pp	Pojęcia i termin	Środki i materiały	Sposób realizacji, metody i	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
16. Tworzymy zaskakujące obiekty sztuki, czyli o pięknie starego przedmiotu połączonym z obrazem	I.1 I.2 I.3 I. 5 II. 3 II. 6 III .4 III .5	<ul style="list-style-type: none"> • obraz (dzieło malarskie) • ikona • synteza, uproszczenie formy • happening • obiekt sztuki • rzeźba • tkanina • abakany • instalacja • <i>environment</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 16. <i>Sztuka polska światowego formatu</i>, s. 65–70 • karta pracy: <i>Sztuka wokół nas</i> • reprodukcje dzieł malarskich, zdjęcia rzeźb, instalacji, <i>environmentów</i>, abakanów polskich artystów 2. poł. XX 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji i zdjęć • praca z tekstem • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: malarstwo plakatówkami lub akrylami połączone z wybranym przedmiotem • podsumowanie i omówienie prac (praca indywidualna, 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość niektórych dzieł artystów polskich 2. poł. XX wieku-2 • określanie niektórych cech twórczości Jerzego Nowosielskiego, Tadeusza Kantora, Adama Myjaka, Magdaleny Abakanowicz, Leona Tarasewicza-3 • tworzenie obiektu sztuki z połączenia przedmiotu i obrazu-3 	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo dobra znajomość różnych charakterystycznych dzieł artystów polskich 2. poł. XX wieku-4 • określanie wielu cech, różnorodności, specyfiki twórczości Jerzego Nowosielskiego, Tadeusza Kantora, Adama Myjaka, Magdaleny Abakanowicz, Leona Tarasewicza-5 • tworzenie oryginalnego obiektu sztuki z połączenia przedmiotu i obrazu o ciekawej kompozycji, formie i przekazie-6
17. Wycieczka. Rysujemy z natury. Co jest ważniejsze – obserwacja rzeczywistości, interpretowanie świata po swoim czy też inspirowanie się naturą?	I.1 I.2 I.3 I.5 I. 6 II. 1 II. 6 III .4	<ul style="list-style-type: none"> • obserwacja • interpretacja • inspiracja • wyobraźnia • realizm • ekspresja • deformacja • szkic • kompozycja • kolorystyka • proporcje 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 4. <i>Realizm, ekspresja i synteza</i>, s. 16–19; 7. <i>Odważne interpretacje – malarstwo</i>, s. 34–37 • reprodukcje wybranych dzieł realistycznych i ekspresyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: praca malarska plakatówkami lub pastelami olejnymi z natury • prezentacja i omówienie prac (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie różnic między sposobem nawiązywania i odchodzenia od przedstawiania rzeczywistości-2 • szkicowanie, komponowanie pracy-3 • tworzenie uproszczonej kompozycji barwnej wynikającej z wiernego obserwowania rzeczywistości lub wybranego sposobu nawiązania do niej-3 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie znaczenia natury w twórczości artystów i omawianie różnic między sposobem nawiązywania i odchodzenia od przedstawiania rzeczywistości-4 • szkicowanie, komponowanie, tworzenie zamysłu pracy-5 • tworzenie ciekawej, przemyślanej kompozycji barwnej będącej wynikiem wiernego obserwowania rzeczywistości lub wybranego sposobu nawiązywania do niej-6

Temat lekcji / temat	pp	Pojęcia i termin	Środki i materiały	Sposób realizacji, metody i	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Media w sztuce, sztuka w mediach						
18. O historii fotografii i jej rodzajach. Przekaz idei i myśli w fotografii – oryginalne zdjęcie kreacyjne. Światło w fotografii. / „Możliwe i niemożliwe” (fotomont	I.1 I.2 I.5 I. 6 II. 2 II. 6 III .5	<ul style="list-style-type: none"> fotografia, fotografia cyfrowa plan fotograficzny kadr, kompozycja kadru (symetryczna, asymetryczna), światło, faktura fotografia dokumentalna fotografia kreacyjna (artystyczna) fotografia reklamowa 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 17. <i>Fotografia</i>, s. 72–76 karta pracy: <i>Fotografia / temat, ujęcie, kadrowanie</i> cyfrowy aparat fotograficzny, statyw, reflektorek, lampka biurowa wybrane elementy do zaaranżowania fotografii kreacyjnej, np. parasol, kapelusz, owoce, świecznik, 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka rozmowa nauczająca prezentacja zdjęć i reprodukcji praca z tekstem ćwiczenie ćwiczenie plastyczne: fotografia cyfrowa, fotomontaż prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie specyfiki fotografii jako dziedziny sztuki-2 orientacyjne określanie rodzajów fotografii-2 rozpoznawanie i orientacyjne określanie rodzajów kompozycji oraz środków wyrazu w fotografii-3 komponowanie prostej fotografii kreacyjnej, próba przekazania zamierzonej treści-3 tworzenie prostego fotomontażu z niewielkiej ilości elementów-3 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie specyfiki fotografii jako dziedziny sztuki, jej historii i związków z malarstwem-4 określanie zakresu, formy i tematyki fotografii dokumentalnej, kreacyjnej reklamowej- rozpoznawanie i dokładne określanie rodzajów kompozycji i znaczenia światła, faktury oraz innych środków wyrazu w fotografii-5 tworzenie oryginalnej kompozycji kreacyjnej zestawionej z nietypowych materiałów i przekazującej zamierzone treści-6
19. Nastrój przedstawienia – postać teatralna, dekoracje, rekwizyty i światło na scenie. / „Opuszczone i podniesione kurtyna” (projekt kurtyny teatralnej)	I. 1 II. 4 II. 5 III .4 III .5	<ul style="list-style-type: none"> teatr scena teatralna, kurtyna teatralna aktor, kostium teatralny, lalka, marionetka scenografia, dekoracje teatralne, światło 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 18. <i>Teatr</i>, s. 77–80 zdjęcia przedstawiające scenografię i kostiumy teatralne z wybranych źródeł wybrane zdjęcia kurtyn teatralnych z XIX i XX wieku, np. kurtyna Henryka Siemiradzkiego dla Teatru 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka praca z tekstem prezentacja zdjęć rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: kompozycje techniką mieszaną (pasty olejne, malarstwo plakatówkami, kolaż z gazet) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość specyfiki teatru, elementów z historii teatru europejskiego-2 orientacyjne określanie niektórych, wybranych elementów wpływających na kształt przedstawienia i jego oprawę plastyczną-3 orientacyjne określanie znaczenia kurtyny teatralnej i wykorzystywanie wiedzy podczas wykonywania prostej kurtyny teatralnej-3 prosty opis wyglądu sceny, aktorów, światła na scenie, kurtyn teatralnych na podstawie fotografii teatralnych i zdjęć kurtyn-3 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie specyfiki teatru, istotnych elementów z historii teatru europejskiego-4 dokładne określanie istotnych elementów wpływających na kształt przedstawienia i jego oprawę plastyczną-4 określanie rzeczywistego, umownego i symbolicznego znaczenia kurtyny teatralnej i wykorzystywanie wiedzy podczas wykonania oryginalnej kompozycji przedstawiającej opuszczoną lub podniesioną kurtynę ściśle związaną ze specyfiką teatru i przedstawienia-5

Temat lekcji / temat	pp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały	Sposób realizacji, metody i	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
			Jaremy dla Teatru Cricot 2 oraz kurtyna Sarah Crowner (we- dług Marii Jaremy) • wybrane programy	• prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa)		• szczegółowe opisywanie wyglądu sceny, dekoracji, aktorów, światła na scenie, kurtyn teatralnych na podstawie zdjęć teatralnych i fotografii kurtyn-6
20. Nastrój i światło w teatrze. Postać teatralna – kostium, maska, kukielka, marionetka. Rekwizyty zmieniające bieg wydarzeń	I. 1 II. 4 II. 5 III. 4 III. 5	• scena teatralna • scenograf, scenografia • kostium teatralny, rekwizyt • różne rodzaje teatru (np. aktora, lalkowy, plastyczny) • różne rodzaje postaci teatralnych (aktor, kukła, marionetka) • performance • akcja plastyczna	• podręcznik : 19.–20. <i>Teatr plastyczny, performer</i> , s. 80–82 • karta pracy: <i>Teatr plastyczny – przestrzeń, forma, światło, ruch</i> • zdjęcia z wybranych przedstawień teatru dramatycznego i plastycznego • zdjęcia różnych postaci teatralnych – aktorów, kukiełek marionetek • zdjęcia teatralnych scenografii,	• pogadanka • praca z tekstem • prezentacja zdjęć • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: kompozycja suchymi pastelami, akwarelami z kółkami, cienkopisem lub kolorową wydrukowaną w czarnym tuszu • prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa)	• orientacyjna znajomość różnych rodzajów teatru, określanie wybranych różnic i podobieństw między nimi-2 • orientacyjna znajomość symbolicznego znaczenia postaci, rekwizytów i scenografii w wybranym rodzaju przedstawienia teatralnego-2 • orientacyjna znajomość i określanie zadań twórców w zakresie oprawy plastycznej przedstawienia teatralnego-3 • orientacyjne określenie cech teatru plastycznego-3 • prosty opis znaczenia światła i obrazu w teatrze plastycznym-3 • tworzenie wybraną techniką prostej kompozycji przedstawiającej scenę teatralną, scenografię, postaci i światła na scenie-3	• dobra znajomość różnych rodzajów teatru, określanie istotnych różnic i podobieństw między nimi-4 • dobra znajomość symbolicznego znaczenia postaci, rekwizytów i scenografii w różnych rodzajach przedstawień teatralnych-4 • dobra znajomość i określanie zadań twórców przedstawienia teatralnego w zakresie oprawy plastycznej przedstawienia-4 • dokładne określanie cech teatru plastycznego-5 • wnikliwe opisywanie znaczenia światła i obrazu oraz podporządkowania ich zasadom kompozycji w teatrze plastycznym-6 • tworzenie wybraną techniką oryginalnej kompozycji przedstawiającej scenę teatralną, scenografię, postaci i światła na scenie-6

Temat lekcji / temat	pp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały	Sposób realizacji, metody i	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
21. Szkolny happening, akcja plastyczna lub performance o treściach ekologicznych. / „Życie w krajobrazie z odpadów – miasto, rośliny, zwierzęta” lub „Ochrona ginących gatunków”	I. 1 II. 4 II. 5 III .4 III .5	<ul style="list-style-type: none"> • happening • performance • teatr plastyczny • akcja plastyczna • scenografia, kostium, rekwizyty 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 19.–20. <i>Teatr plastyczny, performance</i>, s. 80–82 • zdjęcia przedstawiające wybrane happeningi, performance, akcje plastyczne • materiały o wystawie twórczego recydingu „Najlepsze przetwory”; Warszawa, Królikarnia, październik 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji i zdjęć • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: tworzenie rekwizytów i form przestrzennych, makijaży do wybranego działania plastycznego • prezentacja ćwiczenia • omówienie 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość cech teatru plastycznego, happeningu i performance’u oraz zauważanie niektórych różnic między nimi a tradycyjnymi przedstawieniami w teatrze dramatycznym-2 • orientacyjne określanie znaczenia czasu i przestrzeni, nielogiczności przebiegu zdarzeń w działaniach parateatralnych-3 • tworzenie prostego pomysłu przebiegu i elementów akcji plastycznej lub performance’u o charakterze 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość cech teatru plastycznego, happeningu i performance’u oraz zauważanie istotnych różnic między nimi a tradycyjnymi przedstawieniami w teatrze dramatycznym (udział widzów i przypadkowych przechodniów, działania twórców na własnym ciele, oddzielenie widzów od sceny)-4 • dokładne określanie znaczenia czasu i przestrzeni, nielogiczności przebiegu zdarzeń w działaniach parateatralnych-5 • tworzenie oryginalnej przemyślanej akcji plastycznej lub performance’u o charakterze ekologicznym, tworzenie rekwizytów i
22. Film – twórcy i środki wyrazu. / „Daleko i blisko – różne plany filmowe. Znaczenie otoczenia, znaczenie postaci” (szkic)	I.1 I. 6 II. 5 III .4 III .5	<ul style="list-style-type: none"> • kino nieme i film dźwiękowy • reżyser • scenarzysta, scenariusz, fabuła • operator, kadr, ruch kamery • scena filmowa • plan filmowy • montaż, montażysta 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 21. <i>Film – twórcy i środki wyrazu</i>, s. 83–85 • wybrane zdjęcia filmowe, krótki fragment wybranego filmu • Andrzej Wajda, <i>Rysunki z całego życia</i>, Warszawa 2011 • duża pusta rama 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja zdjęć • praca z tekstem • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: szkic pastelami olejnymi lub suchymi • omówienie prac (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie specyfiki i złożonego charakteru dzieła filmowego-2 • rozpoznawanie wybranych twórców dzieła filmowego i orientacyjne określanie znaczenia ich pracy w tworzeniu filmu-3 • orientacyjne określanie środków wyrazu artystycznego związanych z dziełem filmowym-3 • orientacyjna znajomość znaczenia ruchu kamery dla tworzonego planu filmowego i tworzenia kompozycji ilustrującej dwa różne plany filmowe-2 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie specyfiki, złożonego charakteru dzieła filmowego, elementów historii kina związanych z przejściem od kina niemego do dźwiękowego-5 • rozpoznawanie istotnych twórców dzieła filmowego i określanie znaczenia ich pracy w tworzeniu filmu-4 • określanie ważnych, charakterystycznych środków wyrazu artystycznego związanych z dziełem filmowym-5 • dobra znajomość znaczenia ruchu

Temat lekcji / temat	pp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały	Sposób realizacji, metody i	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
23. Rodzaje filmu, film animowany. Wymyślamy postacie i uczymy je poruszania się w wymyślonym świecie	I.1 I.2 I. 6 II. 5 III .4 III .5	<ul style="list-style-type: none"> • film fabularny, doku- mentalny, oświatowy, animowany • animacja • reżyser • film długometrażowy • film krótkometrażowy • zdjęcie filmowe • animacja poklatkowa 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 22. <i>Rodzaje filmu, film animowany</i>, s. 86–88 • wybrane kadry z różnych rodzajów filmu z różnych źródeł • cyfrowy aparat fotograficzny 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka, rozmowa nauczająca • prezentacja zdjęć, filmu • ćwiczenie • ćwiczenie plastyczne: kompozycja tła i wykonywanie postaci do animacji wybraną techniką rysunkową lub malarską • prezentacja i 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość różnych rodzajów planu filmowego i tworzenie prostej kompozycji barwnej ilustrującej dwa różne plany filmowe-2 • orientacyjna znajomość specyfiki i złożoności dzieła filmowego-3 • orientacyjna znajomość i określanie różnych rodzajów filmów i dokonywanie prostych porównań ich specyfiki-2 • orientacyjne rozpoznawanie specyfiki tworzenia filmu animowanego, pojęcia: animacja, animacja poklatkowa-3 • tworzenie prostej postaci oraz tła (scenografii) do - 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość specyfiki i złożoności dzieła filmowego-4 • dobra znajomość i określanie różnych rodzajów filmów oraz porównywanie ich charakterystycznych cech i specyfiki-4 • dobra znajomość specyfiki tworzenia filmu animowanego, pojęcia: animacja, animacja poklatkowa-4 • tworzenie oryginalnej postaci rysunkowej do filmu animowanego oraz ciekawego tła, świata, scenografii, w której się ona pojawi-5 • tworzenie zdjęć i zmontowanie prostej-6
24. Komputer jako narzędzie artystyczne . Grafika komputerowa. Multimedia lna prezentacja o regionie. / „Abstrakcja” (grafika komputerowa)	I.1 I.2 I.3 I.5 I. 6 II. 6 III .4 III .5 III .8	<ul style="list-style-type: none"> • multimedia, multi- medialny, prezentacja multimedialna • realizacje interak- tywne • instalacje multimedia lne • realizacje interak- tywne • grafika komputerowa, grafika wektorowa, grafika rastrowa 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 23. <i>Komputer jako narzędzie artystyczne</i>, s. 89–91; 24. <i>Grafika komputerowa</i>, s. 92–94 • przykłady dzieł multimedialnych i reali- zacji interaktywnych z wybranych źródeł (fragmenty) 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja zdjęć i materiału ilustracyjnego • praca z tekstem • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: prezentacje multi- medialne o regionie lub historii szkoły / abstrakcyjne grafiki komputerowe 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie specyfiki prezentacji i sztuki multimedialnej, grafiki komputerowej-2 • orientacyjne określanie specyfiki, cech prezentacji interaktywnych-2 • orientacyjne określanie sposobu odbioru interaktywnych instalacji multimedialnych-3 • orientacyjna znajomość sposobu tworzenia i zastosowania grafiki komputerowej-3 • orientacyjne określanie różnic między grafiką rastrową a wektorową-3 • orientacyjne określanie wyglądu 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładna znajomość specyfiki prezentacji i sztuki multimedialnej, określanie elementów składowych-4 • dokładne określanie specyfiki, cech prezentacji interaktywnych-4 • określanie sposobu odbioru instalacji multimedialnych, zauważanie różnic w stosunku do odbioru tradycyjnych dzieł sztuki-5 • dobra znajomość sposobu tworzenia i zastosowania grafiki komputerowej-4 • dobra znajomość i dokładne określanie różnic, zastosowania

Temat lekcji / temat	pp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały	Sposób realizacji, metody i	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> grafika 2D grafika 3D 	<ul style="list-style-type: none"> albumy, foldery o regionie, okolicy, historii i tradycjach regionalnych kronika szkoły przykłady grafik komputerowych komputer z oprogramowaniem do wykonania prezentacji i dostępem do internetu 	<ul style="list-style-type: none"> prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie podczas pracy zespołowej uproszczonej, bardzo krótkiej prezentacji multimedialnej o najbliższej okolicy, zabytkach, tradycjach, wykorzystywanie jednego lub dwóch wybranych elementów składowych prezentacji-3 tworzenie podczas pracy zespołowej uproszczonej, bardzo krótkiej prezentacji multimedialnej-3 wykonywanie uproszczonej grafiki komputerowej za pomocą dostępnego programu-3 	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie dłuższej, przemyślanej prezentacji multimedialnej o najbliższej okolicy, zabytkach i tradycjach, praca zespołowa z wykorzystaniem wszystkich elementów składowych w prezentacji (obrazy np. fotograficzne, tekst, muzyka)-5 tworzenie dłuższej, przemyślanej prezentacji multimedialnej o najbliższej okolicy, zabytkach i tradycjach, praca zespołowa z wykorzystaniem wszystkich elementów składowych w prezentacji (obrazy np. fotograficzne, tekst, formy plastycznej, złożonej grafiki komputerowej za -
Sztuka i rynek						
25. Grafika użytkowa, plakat. Projekt słupa ogłoszeniowego albo tablicy z plakatem zapraszającym na film lub koncert	I.1 I.2 I.3 I.5 I. 6 II. 4 III .4 III .5	<ul style="list-style-type: none"> grafika użytkowa grafika warsztatowa druk reklama plakat typografia, liternictwo znak plastyczny, złożony znak plastyczny reprodukcje, powielanie, nakład 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: <i>25. Plakat i grafika użytkowa</i>, s. 96–99 karta pracy: <i>Grafika użytkowa</i> wybrane zdjęcia plakatów, okładek książkowych, ilustracji, banknotów, znaczków 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji i eksponatów praca z tekstem ćwiczenie plastyczne: plakat, słup, tablica techniką mieszaną prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie cech, form i zastosowania grafiki użytkowej w życiu codziennym-2 orientacyjne określanie znaczenia znaku plastycznego i liternictwa w różnych formach grafiki użytkowej-2 orientacyjne określanie znaczenia typografii w grafice użytkowej-2 orientacyjne określanie podobieństw i różnic między tradycyjną grafiką artystyczną a grafiką użytkową-3 tworzenie prostego słupa-3 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie cech, form i zastosowania grafiki użytkowej w życiu codziennym-4 znajomość i określanie znaczenia znaku plastycznego i liternictwa w różnych formach grafiki użytkowej-5 określanie znaczenia typografii w grafice użytkowej-4 określanie wielu istotnych różnic i podobieństw między tradycyjną grafiką artystyczną a grafiką użytkową-5 tworzenie oryginalnego słupa ogłoszeniowego lub tablicy

Temat lekcji / temat	pp	Pojęcia i termin	Środki i materiały	Sposób realizacji, metody i	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
			<ul style="list-style-type: none"> wybrany materiał ilustracyjny z podręcznik 			graficznej i odpowiednie połączenie znaku plastycznego i tekstu-6
26. Rynek sztuki. Prawo autorskie. Katalog wystawy, zaproszenie na wernisaż i informacja prasowa o wystawie	I.1 I.2 I.3 I.5 I. 6 II. 4 III .5 III .8	<ul style="list-style-type: none"> prawo autorskie dzieła sztuki, dobra kulturowe, dobra intelektualne oryginał kopia replika reprodukcja plagiat pastisz 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 26. <i>Rynek sztuki. prawo autorskie</i>, s. 100–102 reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł reprodukcje dzieł Leonarda da Vinci, Vincenta van Gogha, Pabla Picassa komputer z dostępem do internetu i z dostępnym oprogramowaniem graficznym 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka praca z tekstem ćwiczenie prezentacja reprodukcji, plakatów, katalogów wystaw i rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: kompozycje katalogów, zaproszeń, informacji prasowych wykonane tradycyjnymi technikami lub 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie znaczenia dzieł sztuki, dóbr kultury i ich wartości-2 orientacyjne określanie znaczenia prawa autorskiego-2 orientacyjne określanie prawa własności utworów tworzonych przez wielu twórców-3 orientacyjne określanie sposobów naruszania prawa autorskiego-3 tworzenie prostego zaproszenia, informacji prasowej i katalogu promującego wystawę znanego artysty-3 	<ul style="list-style-type: none"> określanie znaczenia dzieł sztuki, dóbr kultury i ich wartości dla społeczeństwa, galerii, domów aukcyjnych, kolekcjonerów-4 określanie znaczenia prawa autorskiego oraz warunków publikowania utworów-5 określanie prawa własności utworów tworzonych przez wielu twórców-5 określanie różnych sposobów naruszania prawa autorskiego-6 tworzenie ciekawego, oryginalnego zaproszenia, informacji prasowej, katalogu promującego wystawę znanego artysty-6
Estetyka i funkcjonalność otoczenia						
27. Architektura współczesna. Ukryć czy pokazać funkcję? Porównanie architektur	I.1 I.2 I. 5 II. 3 II. 6	<ul style="list-style-type: none"> architektura ra współczesna urbanistyka architekt wyobrażenia projekt 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 27.–28. <i>Architektura współczesna</i>, s. 104–112 karta pracy: <i>Architektura / forma i</i> 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja materiału ilustracyjnego praca tekstem dyskusja 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie znaczenia wyobraźni, materiałów, znaczenia komputera w projektowaniu budowli i pracy architekta-2 określanie wybranych form i prostych cech kompozycji - 	<ul style="list-style-type: none"> określanie różnorodnego znaczenia wyobraźni, możliwości wykorzystania nowoczesnych materiałów, projektowania komputerowego w projektowaniu współczesnych budowli-4 określanie różnorodności i

Temat lekcji / temat	pp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały	Sposób realizacji, metody i	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
„Budowla jak abstrakcyjna rzeźba”, „Budowla jak ażurowa forma przestrzenna i rusztowanie”.		<ul style="list-style-type: none"> kompozycja, statyka, dynamika, proporcje, kierunki, kontrasty budowla, bryła budowli zespół, kompleks architektoniczny elementy budowli, detale architektoniczne forma budowli funkcja budowli funkcjonalność budowli rzeźba abstrakcyjna forma przestrzenna 	<ul style="list-style-type: none"> zdjęcia współczesnych budowli i rzeźb abstrakcyjnych o zróżnicowanej formie z pod-ręcznika i wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> ćwiczenie plastyczne: projekty rysunkowe i modele brył architektonicznych podsumowanie i omówienie prac (praca indywidualna i / lub grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> dokonywanie prostych porównań rzeźb współczesnych i budowli architektonicznych pod względem różnic nie użytkowego i użytkowego charakteru dzieł, formy oraz funkcji, funkcjonalności budowli; operowanie częścią poznanych pojęć podczas porównań-3 uczestniczenie w dyskusji o zbieżności zewnętrznej formy rzeźby i architektury-3 tworzenie uproszczonego, schematycznego projektu i / lub modelu bryły współczesnej budowli nawiązującej do zwartej bryły rzeźbiarskiej albo ażurowej formy przestrzennej-3 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość i ciekawe, precyzyjne opisywanie kompozycji oraz proporcji, kontrastów kierunków i form brył i kompleksów architektonicznych znanych współczesnych obiektów architektonicznych-5 porównywanie różnorodnych cech współczesnych budowli architektonicznych i współczesnych rzeźb abstrakcyjnych pod względem różnic użytkowego i nie użytkowego charakteru dzieł, formy, konstrukcji, cech kompozycji, proporcji, funkcji, funkcjonalności budowli; swobodne operowanie poznanymi pojęciami podczas dokonywania porównań-6 aktywne uczestniczenie w dyskusji o zbieżności zewnętrznej formy rzeźby i architektury, znajdowanie ciekawych przykładów,-6
28. Wnętrze. Jak mieszkano dawniej, jak mieszkamy dziś – co się zmienia? Dlaczego?	I.1 I.2 I.3 I. 4 II. 3 III .6	<ul style="list-style-type: none"> estetyka estetyka otoczenia architektura wnętrz architekt wnętrz dizajn, dizajner wzornictwo o przemysłowe 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 29.–30. <i>Wnętrze – estetyka i funkcjonalność</i>, s. 113–117 karta pracy: <i>Światło i kolor we wnętrzu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja materiału ilustracyjnego rozmowa, dyskusja praca z tekstem 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie znaczenia estetyki otoczenia, w tym estetyki wnętrz, przestrzeni i mieszkania, wypoczynku i rekreacji jako najbliższej przestrzeni życia człowieka-2 rozumienie znaczenia niektórych czynników determinujących formę mieszkań (czynnik 	<ul style="list-style-type: none"> określanie i rozumienie znaczenia estetyki w życiu codziennym, w tym estetyki wnętrz, przestrzeni i mieszkania, wypoczynku i rekreacji jako najbliższej przestrzeni życia człowieka-4 rozumienie wpływu wielu różnorodnych czynników determinujących

Temat lekcji / temat	pp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały	Sposób realizacji, metody i	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
<p>Projekt wymarzonego pokoju – ja i moje zainteresowania. Pokój, w którym spotyka się cała rodzina. Taras, balkon, ogród – miejsce odpoczynku</p>		<ul style="list-style-type: none"> • minimalizm • funkcja • funkcjonalność • ergonomia • ergonomiczny • ekologia • kompozycja, kolorystyka wnętrza • styl wnętrza • perspektywa zbieżna, perspektywa aksonometryczna • architektura zieleni, architektura krajobrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • zdjęcia zróżnicowanych wnętrz i reprodukcje obrazów przedstawiających dawne wnętrza z wybranych źródeł • zdjęcia wnętrz z podręcznika • zdjęcia ogrodów, balkonów, tarasów z wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • ćwiczenie plastyczne: projekt wnętrza kredkami ołówko- wymi lub kredkami akwarelowymi z konturem cienko- pisem albo koloro- wymi flamastrami • podsumowanie i omówienie prac (praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa) 	<p>klimatyczne); próba wskazywania ich w rozmowie i dyskusji-3</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumienie w podstawowym zakresie znaczenia funkcji, funkcjonalności, ergonomicznego charakteru pomieszczeń, przestrzeni, mebli, sprzętów dla zaspokajania potrzeb użytkowników, próba wydzielenia stref we wnętrzu-3 • orientacyjne określanie znaczenia i wykorzystywanie niektórych środków plastycznych w projektowaniu wnętrza-2 • rozumienie znaczenia ekologii we współczesnym wzornictwie przemysłowym związanym z wystrojem wnętrz-3 • tworzenie uproszczonego projektu pokoju, przestrzeni przeznaczonej do odpoczynku (balkon, taras, ogród), próba zastosowania zasad funkcjonalizmu i wybranych zasad dotyczących kompozycji, kolorystyki, stylistyki-3 	<p>ciekawych przykładów w rozmowie i dyskusji-5</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumienie różnorodnego znaczenia funkcji, funkcjonalności, ergonomicznego charakteru pomieszczeń, przestrzeni, mebli, sprzętów dla zaspokajania potrzeb użytkowników, wydzielenie stref i traktów komunikacyjnych we wnętrzu-5 • określanie istotnego znaczenia i wykorzystywanie różnych środków plastycznych dla uzyskania harmonijnej formy wnętrza-5 • rozumienie zasadniczego znaczenia ekologii we współczesnym wzornictwie przemysłowym związanym z wystrojem wnętrz-6 • tworzenie ciekawego, przemyślanego projektu pokoju, przestrzeni przeznaczonej do odpoczynku (balkon, taras, ogród), konsekwentne zastosowanie zasad funkcjonalizmu-6
<p>29. Powtórzenie wiadomości: język plastyki, środki</p>	<p>I.1 I.2 I.3 I. 5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kreska • barwa, barwy czyste i złamane, ciepłe i zimne, 	<ul style="list-style-type: none"> • reprodukcje z podręcznika do kl. 7 ilustrujące zagadnienia 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji 	<ul style="list-style-type: none"> • ogólna znajomość powtarzanych zagadnień dotyczących tworzenia i odbioru dzieła, jego elementów, 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość powtarzanych zagadnień dotyczących tworzenia i odbioru dzieła, jego elementów,

Temat lekcji / temat	pp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały	Sposób realizacji, metody i	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Quiz, pytania, gra planszowa lub kolorowe prezentacje		<ul style="list-style-type: none"> faktura walor światłocien cieniowanie, modelunek kompozycja statyczna, dynamiczna, otwarta, zamknięta, rytmiczna, symetryczna układ rzędowy, pasowy, kulisowy, plany obrazu perspektywa linearna, malarska, powietrzna, architektura wnętrz dizajn, dizajner architektura zieleni 	<ul style="list-style-type: none"> reprodukcje z innych źródeł karta pracy: <i>Sprawdź swoją wiedzę. Plastyczny warsztat pracy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podsumowanie omawianych zagadnień (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie uproszczonej pod względem graficznym planszy do gry tworzenie prostej prezentacji ilustrującej wybrane pojęcie 	<ul style="list-style-type: none"> w znanych dziełach o zróżnicowanej formie i charakterze tworzenie ciekawej pod względem graficznym planszy do gry tworzenie prostych prezentacji, bardzo trafnie ilustrujących pojęcia
30. Powtórzenie wiadomości: dziedziny sztuki, rodzaje tradycyjnych i współczesnych dzieł, tematy	I.1 I.2 I.4 I. 6 II. 1 II. 4	<ul style="list-style-type: none"> malarstwo grafika rzeźba rysunek architektura rzemiosło artystyczne wzornictwo przemysłowe 	<ul style="list-style-type: none"> reprodukcje z podręcznika do kl. 7 ilustrujące zagadnienia powtórzeń reprodukcje podręczników do klasy 4, 5, 6 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcyjna rozmowa nauczająca ćwiczenie: wykonanie planszy gry różnymi technikami 	<ul style="list-style-type: none"> ogólna znajomość powtarzanych zagadnień dotyczących tradycyjnych dziedzin sztuki, tematów dzieł plastycznych oraz nowych dzieł sztuki, instytucji kultury-3 pobieżne powtarzanie i zauważanie zagadnień w wybranych dziełach i materiale ilustracyjnym-2 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość powtarzanych zagadnień dotyczących tradycyjnych dziedzin sztuki, tematów dzieł plastycznych oraz nowych dzieł sztuki, instytucji kultury-4 pełne, dokładne utrwalenie zagadnień i powtórzeń i zauważanie cech poznanych dziedzin sztuki, tematów dzieł nowych dzieł

Temat lekcji / temat	pp	Pojęcia i terminy	Środki i materiały	Sposób realizacji, metody i	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Quiz, pytania lub gra planszowa lub kolorowe prezentacje		<ul style="list-style-type: none"> • martwa natura • scena rodzajowa • abstrakcja • happening • performance • asamblaż • <i>emballage</i> • <i>environment</i> • muzeum • skansen • galeria • wystawa • wernisaż • plakat • billboard • katalog • fotografia • teatr • film • multimedia • prawo autorskie • oryginał • plagiat 	<ul style="list-style-type: none"> • karta pracy: <i>Warszat i dzieło artysty</i> 		<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie prostej prezentacji w orientacyjny sposób ilustrującej wybrane pojęcie-3 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie ciekawej pod względem graficznym planszy do gry-6 • tworzenie prezentacji trafnie ilustrującej wybrane pojęcie-6